

3/2/08

వ తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము No. 97
Vol. 16 } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 24-వ తేది మంగళవారము }
శ్రీ విశ్వనాథ సంతకర అధికారావళిమాస శుద్ధ సప్తమి. } నంచిక ౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
ఔషధాంశములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బొప్పిను. సార్వభౌమనొప్పుల బారదోలును
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల దూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
శరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
చలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతవివంతిది.
పంచభావ చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

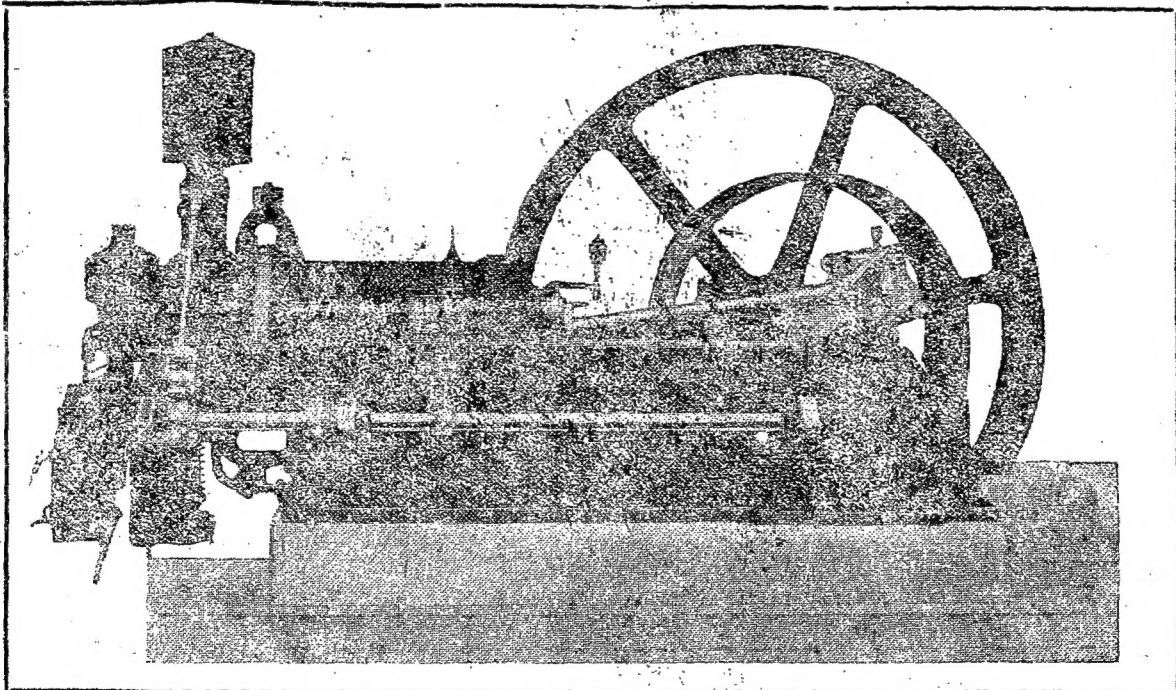
అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుకెట్టివిధి, మద్రాసు

109, ఫ్రీరింగ్, పోర్టు, బొంబాయి

The Best and Reliable Engine in the Market with up-to-date Improvements.

రాబ్సన్ హెవికోల్డ్ స్టార్లు క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

ఎలక్ట్రికల్ ట్రైపు
యింజనులు, డ్రైవ
మోటారులు, టీగె
లు మొదలగునవి సప్ల
యి చేయబడును. ఇం
జనీరును పని ఫిట్టింగు
చేయించి వప్పగించ
బడును.

ఇంజనులు
ఎల్లప్పుడు
రెడీ స్టాక్ లో
ఉండును.

నిమిషములోపల (నేడిచేయ నవనరము లేకుండగనే) చల్లదనములో స్టార్లు అగును. క్రూడ్ ఆయిలు బహుతక్కువగ కాలును.
లోడ్లు లాగుటలో అనమానమైన ఇంజనులు. అరగుదల, విరుగుదల బహు తక్కువ. ఇంజనులు భారీవిధా నుండును. నడిపించుటకు నేర్పరితనము
అవసరము లేదు. శ్రోత ఇంజనీరింగు పద్ధతులమీద తయారు కాబడినది ఎంతకాలమైనను ఏ విధమైన యిబ్బందులు కలుగజేయక తృప్తికరముగ
పనిచేయును. ఈ యింజను పనిచేయుట చూచినవారు యితర యింజనులు కొనుటకు ఒప్పుకొనరు.

మరిన్ని రాబ్సన్ హెవికోల్డ్ స్టార్లు ఇంజనులు, రాబ్సన్ ఇంప్రూవ్డ్ గ్యాసు ఇంజనులు గ్యాసు ప్లాంటులున్నా, సప్లయి చేయబడు ను
“రాబ్సన్” అన్ని ట్రైపుల యింజనులకు స్పేర్ సామానులు రెడీస్టాక్ లో దొరకును.

మెషిన్ల సామానులున్నా, రైసుహల్లులు, బాల్ బేరింగు హల్లులు హల్లురసామానులు, బెల్టింగులు బాల్ బేరింగులు, నీటిపంపులు
పుల్లీలునగైరా యావత్తు విల్లుసామానులు, విదేశములనుండి వివిధా తైప్పించి స్టాక్ లోవుంచి సప్లయి చేయుచున్నాము.

సోల్ యేజెంటు:- లండన్ ట్రేడింగు కంపెని, 7, చెకండులెనుబీచ్, మద్రాసు.

హెడ్ క్వార్టర్సు:- లండన్ ట్రేడింగు కంపెని, బెజ్జవాడ. (ఆంధ్రయా)

అర్చనాశ్రమసాహిత్యం:

వాయుపాదం

అర్చనాశ్రమసాహిత్యం

మహాపథం యావత్కాలమును గురించియు ఏయే విధముల పరిష్కరింపబడినది? సంఘమున కుపాధ్యక్షుల మొనరించుచున్నదియు ఇదివరకు జరిగిన వైశ్య మహిళాసభలందు ఏయే గ్రామములలో ఏయే స్త్రీలు అర్చనాశ్రమమున నుండిరి? ఈసభలందు మనము పొందిన లాభములను వైశ్యులకును గల విద్యుత్తును గల వాతావరణమును పాతకలాభములను ఉన్నత విద్యావతులను వాచాధురీణులను గురించియు చక్కగ వివరించిరి.

సంఘాధిపతికి విద్య మూలకావలయును అందుకు తగిన పాఠశాల లేదనియు యందు గృహములకు ముఖ్యమైన లలిత విద్యా విధానమునుగురించి చాల విపులముగ నుడివెరి.

తనమందిరముల లాభములనుగురించియు, స్త్రీల కుతయుక్తములైన గ్రంథములనుగురించియు తమ వాదగృహముల యందుండి స్త్రీలు ప్రవచనమును, భాషాభాషములను సంపాదించు మార్గములను గూర్చియు ప్రస్తావించిరి.

ఉన్నత విద్యాభ్యాసము చేయువారికి సంఘసేవ చేయుచు, స్త్రీ సభల సేవను చేసి తరిపాలించువారికి దేవాలయ సేవ వైశ్యాధిపతి నొందించువారికి బహుమతి లాభములు యుక్తముని ప్రస్తావించిరి.

ప్రతి మానవుడును తన స్వాధ్యయ పరిశోధన చేసికొనుచు జీవనమునకు అత్యవసరముగావలసిన పాఠముల నిర్మల స్వాధ్యయ లభింపజేయు కారణములను వివరించిరి.

పూర్వ శాస్త్రములను పరివ్రజామహిమలు వారియొద్ద కన్పించు చున్నందున నట్టి యాత్మత్వ సిద్ధిని పొందుటకు తన ప్రయత్నము లొనరించవలెనని నుడివి మనము గానియు తీర్మానముల ప్రకారము మన మెల్లరచు శాచరియటకు తన ప్రయత్నములు చేయవలెనని కోరిరి.

* * * * *

అర్చనాశ్రమ సాహిత్యమును శ్రీమతి బత్తుల కామక్షమ్మగారు ఇచ్చిన ఉపన్యాసము.

(వియ సోదరిమలులారా!)

పూర్వము మన భరతఖండము అన్ని దేశములకంటె నత్యంత తపశు నొంది పర్యవశించి జిహ్వాదులచే పుణ్యములతో బాటు స్త్రీలను పర్యవద్యాశ్రమములై పర్యాధికారములను పర్యవద్యాశ్రమములకు పర్యవదించుట నిలయునై యుండిన పరరాజు తనకు మనదేశమునందుగిడికొని జాతీయండ్ల దేశస్వాతంత్ర్యము గోలపొయి విద్యుంశింప స్త్రీల శాంతకారములను లభింపజేయు కారణమనెడిది.

ఆ కాలముందు మహాముఖములతో గొందరు తమనంత వరం పరమ చెప్పుకొనుచు తమ తండ్రిపేర జెప్పుకొనక తల్లిపేరు ను చెప్పుకొనిన ఋషులంతవర్గము 30 వరకు బృహద్రాక్షి కోపనిష్కర్తులగుచు పరింపబడిన గలవు.

గూర్క యామశాస్త్ర ఋగ్వేదములోని 85 సూక్తమును రచించెను. ఈసూక్తముందు నూతనపదములను బుచ్చించు మంత్రములు గలవు.

గార్గి గొప్పవిదవామహిమ. ఈమెతండ్రి వరకమహామహిమ జనకమహారాజు పథకమును జటిలప్రశ్నలను పరిష్కరింపటకు గాను అప్పడవుడు విద్యాంశులను పథకాధ్యయంజేసెవాడు. అట్టిపథకంబులకు పుణ్యులగాక స్త్రీలకుడ చేతులు నిద్ర పునములుగలవు ఒక శాటిపనునును జనకమహారాజు కోయి జ్ఞానచేసి యజ్ఞాంతరము బంగారు కృంగములచే నలకరింపట తన గోసప్రసమును ముందుంచి ఈపథకంబుల బ్రహ్మవేత్తలతో నధికముగలిగినయెడల దీనిని స్వీకరించుట కర్హులని నుడివెను. అట్టితరినొక్కడను గోవుల స్వీకరించుటకు సాహసంపలైరి. యజ్ఞవల్క్యునుహామని లేచి గోవుల స్వీకరించుటకు నే నర్హుడనని నుడువ, కాదని చెప్పుటకు సభాపదులైన ఋషులతో నొక్కడను సాహసించలేక బోయెనె. అట్టితరి గార్గి లేచి నీకనా ఇందరితో గోవుల స్వీకరించుటకు నర్హుడనని ప్రశ్నింప న గౌరవముగ నేనే ప్రవాళాని నని నుడివెను. అప్పుడు గార్గి వట్టిహుటలతో నీ నంగీకరింప ననియు వాదోపవాదములతో జయమును పొంది స్వీకరింపుమని కోరగా గార్గిప్రశ్న బాగు పరిపరలచే, యజ్ఞవల్క్యునమును విదగ్ధమొనర్చుచుండెను. సభాసదు లావాదమును విని యాశ్చర్యాన్నికొనితల్లితల్లి గార్గిపాండిత్యమును వేషాభిరూప గొనియాడిరి.

పూర్వకాలమునకు ఆశ్రమములను గొప్పవిద్యాంశులగాఁ జెను. ఆమెరచించినగ్రంథములేవియెని గానరావు కాని జ్ఞానోపార్జనయందు చాల పట్టుదల గలిగియున్నటుల తెలియవచ్చును. ఈమె తనవేదాంగము లభ్యసించి పరియెనను నుద్దేశము

తో వాల్మీకి మహామహిమగ్న యాశ్రమమున ప్రవేశించి విద్యాభ్యాస మొనర్చుచుండ శ్రీరామచంద్రుని కుమారులైన కళింధి పులకాడ మహామహిమగ్న విద్య సభ్యునియు ముందరి. అట్టితరి సాక్షాత్ విష్ణుశా పంథులైన శాఖాలతలోనరి గ పాఠములను చదువలేక జనకపడు ముందులేతను, నుల ప్రత్యేకించి శామకు ఒంటికిగా విద్యాభ్యాసము చేయించుటకు మహామహి కాలము చాలక యందుటలేక, ఆశ్రమము ఉత్తర దేశమునండి దక్షిణదేశమునందుండి అగ్రస్థమహామహి యాశ్రమమునకు యాత్ర యాగమునకు సహించి విద్యాభ్యాసమునకు ప్రవేశించి, యచట గురుకులాశ్రమముందు విద్యపూర్తి చేసికొనినటుల గ్రంథము బుద్ధిపించు మన్మథి. అనగా యాశ్రమి కాలమున విద్యాపూర్తి చేసికొనియే స్త్రీలు గృహస్థాశ్రమము లో ప్రవేశించుచున్నటుల తెలియుచున్నది.

ముందనుమతునికని, శంకరాస్వామికిని గలిగినవాదము నందు మన్మథుని ద్విత్వమునకు అప్పటివారిలో నెవరు నెవరుకాక పోవుటచే ముందనుమతుని భార్యయైన భారతీదేవిని కోరిగా శామె జయమాల చేత ధరించి వ్యాయతీర్థాశ్రమప్రకారము, జయమాల శంకరుని కంఠ ముందలడక రింపుకొని, శంకరా! ఇంతలో నీవు పూర్తిజయముకలగలేదు. ముందనుమతుని యారకీరమును శాతోకాడ వాదముచేసి జయమును పొందినవాడా? సంపూర్ణజయముని చెప్పి 17 దినములు వాదోపవాదములచే గొప్పయెడ్యులవాదమునొంది శంకరుని నంటి వానికిపాడిండ్లముందా శ్చర్యమునకులగలేని యపజయము పొంది, నిర్ణయప్రకారము భార్యభర్తద్విత్వము సన్యాసాశ్రమ స్వీకారమునన్ని శంకరునితో కలిసి అద్వైతములప్రచారముచేసి నటులయు, ఈమె సహాయముచేతనే శంకరాస్వామిలవారు కూడ అనేకవోట్లు, జయములు పొందుటకు కారణమనియు, తెలియజేయుచున్నాడు.

తీలనతియను స్త్రీ, విశంతువుగనండి తండ్రి సహాయము చేత, గొప్ప పండితురాలగునై, గడిత కాస్త్రమును రచించెను.

భాషాయమశామె, విహియతోకలిసి ఆచార్యులొద్ద జ్యోతిశాస్త్రమునభ్యసించి విద్యపూర్తియైన తరువాత గురువుల వద్ద తెలుపుతీసికొనినప్పుడుండ సహవాసముచే ఈశిష్యులను సాగ సంపుటకు క్రింద వుండు పూరిబయటవరకు వచ్చుచుండిరి దారియందు వచ్చుచుండ ఒకవృత్తప్రసందించుచున్నది. చూచి గురువుహిడుని, దీనికివట్టవోవు విడ వీర గురలిగి యుండునని ప్రశ్నించెను. శిష్యునిజ్యోతిశిష్యులము పూర్తికాక పోవుటచే ప్రశ్నితమైనందున, అంతశిష్యునియందనుగ్రహము కలిగిని, గ్రంథములిచ్చి వీటిసహాయమునలన ప్రజ్ఞాపంతుడవు కమ్ముని యాశీర్వదించిపంపెను భాషాయొక్క ప్రజ్ఞానికేమను తెలియటలేక పూర్వ విద్యాభ్యాసము గ్రహించియే ఆమె ను గురవు ప్రశ్నింపలేదు. విహియగు గురవిచ్చిన గ్రంథముల యంద నాదరణచూపి ఇచ్చినతత్వములను చదివినను పూర్తికాని ఈవిద్యతోను ఈగ్రంథములతోను పరియెమని, గ్రంథములను నదీ ప్రవాహముందు పారజేసెను. దూరమునుండి భాషాసంగతి తెలికొని చాలపరితాపము కలదాయెను. అటుతరువాత వీరద్వంద వివాహమొడిరి. విక్రమాచ్యుని ఆస్థానపండితులు నవరత్నములుగలర, భాషాయొక్క మారుగారగు పరమాంబు నవరత్నములలో నొకరగుటచేత నొకకోణపరమనిజాతి అకాశమందలి నక్షత్రసంఖ్యచెప్పమని ప్రశ్నింప యాయనకోడలిసహాయముచే విక్రమాచ్యుని ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పినది. పరమనికోడలిని రాజేరింగి తనపభారంగమందు నవవందీతరత్నములనున్నవి యు దితరత్నమునుకూడ భాషానాచేర్చుమనికోరగ అందుకు పరమనికి సమ్మతిలేక కొనాదునిచే ఆమెనాలుక కోయించినటుల గ్రంథములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. అప్పటి కాలములో సభాస్థలముందు స్త్రీలుండుట యాత్రేతర యాత్మయెడల శ్యాతపరిపాలకడను విక్రమాచ్యుడు కోరునా? అనాద్యులయొద్ద నుండి ఆద్యులు స్త్రీయొక్క సహాయముచేతనే జ్యోతిశాస్త్రమును సంపాదించగలిగినారని చెప్పుకొనుటకు స్త్రీసంఘము గర్వముపొందవలసియున్నది. మహిడు జ్యోతిశిష్య గ్రంథములు నడిలో కొన్ని పారజేయుటచేతనే కాస్త్రము సంపూర్తి గలేక లోటుకు కాతమని నుదవారల చెప్పుచుండురు.

పాతకాశ్రమకారి:-ఈమెబ్రాహ్మణ వంశముందు జన్మించి సకలవిద్యా పరిపూర్ణురాలై కాశీయందు విద్యాలయమును స్థాపించిరి. అచ్చట జరుగు పండితసభలయందుకూడ శామె పాల్గొని చర్చచేయుచున్నటుల విశేషముచున్నది.

ఘోషరక్షణశ్రీ స్త్రీయైన మృగనయన యను స్త్రీ సంగీతముందు గొప్పవిద్యాంశురాలగుటయేగాక కొన్ని సంగీతస్వరములు రచించినటుల చెప్పుదురు. గార్గియరు సంగీత పండితుడు ఈమెసంగీత ప్రజ్ఞకు చాలా ఆశ్చర్యముపొందినటుల తెలియచున్నది.

కర్ణాటీయను ఈమె కర్ణాటదేశమురాలు. ఈమెనూత్తి ముక్తావలితును గ్రంథమురచించినటుల తెలియచున్నది. కాళిదాసునియనంతరమున పరస్పతి ఈమె వాక్కుయందుండినటుల ఒక శ్లోకమునలన తెలియచున్నది.

శ్లో॥ పరస్పతివకర్ణాటి విజయంకాజయశ్రీసీయావైదర్భగిరాంవాసః కాలిదాసాదనంతరం॥

విజయతును విశదుగులఈమె పరస్పతివలె జయములను గాంచుచుండెననియు, కాళిదాసు నియనంతర మిమెవాక్కునందు పరస్పతి నిలవియున్నటుల ఈశ్లోకమునలన తెలియచున్నది.

కృష్ణవర్మపుత్రిక నువందిత, తీలనతిదేవి కాశీలో చాల విశంతువులకు చాళికలకు సుసమృత పాతకాలము స్థాపించి చాలకాలము నడుపుచు తీర్థయాత్రలకు బయలుదేరి వెళ్లుచు శ్రీరంగమందుండెడి పండితు లేమె పాండిత్యమునకు మెచ్చి పండితయను బివశిచ్చినటుల తెలియచున్నది.

భోజాని యాస్థానముందు సీతయని కవిశ్రేయలాలి అండి నటులయు ఈమె యాతుకవిత్వముందు ప్రజ్ఞావంతురాలై నటుల చరిత్రఃపలన తెలియచున్నది. ఇట్టి యాస్థానకవిశ్రేయలు కలరతి తెలిపింపుడు ప్రియగని స్త్రీబాధిలది? ఇట్టి వివేకవంతులను ఉన్నత విద్యావంతులైన స్త్రీలు మనసంఘముందు బహులు దేరవలయునన్న కారణాగారిల్లుఉత్తరవరచి స్త్రీలను చక్కని విద్యాభ్యాసము ఆశోగ్యసంపదయు కలగలేని వివేకవంతులైన దృఢసంతానము దేశము పొందుటకు ప్రయత్నపడుదురుగాత.

బంగారువెండిపగైరా ఏలం నోటిను

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1928 వ సం॥ మే నెల మొదలు 1928 వ సం॥ జూలై నెల వరకు వచ్చిన బంగారు పగైరా వస్తువులు యాదిగువ కనుపరచినవాటిని 1928 వ సం॥ జూలై నెల 30 వ తేది సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానాపద్ద ఆ దినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా ర్పు. 100-0-0 యలు. ధరావత్తు కట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్తరపు సాదరైనతేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియెడల వాయిదా మీరినతేదిలగాయతు 30 దినములవరకు న॥ లాట్లను, అమానత్తులో వుంచడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి ర్పు. 2 యలు రెండురూపాయలు టాడుగ చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల న॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అసల్ సవాలుదారు వద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధవా 1 కి 30 తులవంతున 1430
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటు రకములు 3
- (3) వెండి ధవాకు 1000 తు॥ వంతున 7505
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు Nil
- (5) హలీరూపాయలు రు॥ 3593
- (6) తేగడరూపాయలు ధవాకు 1000వం॥ ర్పు 1850
- (7) తేగడపైసాలు ఒకలాటుగా ర్పు 851
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1474
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శే॥ 368

శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసుజీ

4973 విచారణకర్తలవారు.

నానత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వయంచరిత్ర

5 వ భాగము-పది పాసవ ప్రకరణము

అహింసావ్రతపరీక్ష

భాంపరానులో వ్యవసాయదారులతో యెటుల నున్నది? నీలిమండు తోటలవారివలన వ్యవసాయదారుల కెట్టి యిబ్బంది కలుగుచున్నది? అను విషయములనుగూర్చి నేను రయితుల నడిగి తెలుసుకొనగోరితిని.

“మీరు యీరాష్ట్రమువారుకాదు. తోటలవారికి వారి రైతులకును సంబంధించిన వ్యవహారములలో కల్పించుకొనుటకు మీకెట్టి హక్కునులేదు. మీరేమైన తెలుపదలచినచో (వాసి) వంపవచ్చును.” అతోటల యజమానుల సంఘకార్యదర్శి స్వయముగా నాకరించెను. నేను లాటివాడనుగాను. రైయతులు నన్ను కోరినపుడు వారినిగి గతులనుగూర్చి తెలుసుకొనుటకు నాకన్న హక్కులును కలవు అని విషయపూర్వకముగా నేను తెలిపితిని.

కమిషనరుడగు వెల్లగా నన్ను తిడు దెవరింపజూచెను. వెంటనే తిరుపాటునుండి వెళ్లిపోవుటచూచి దాను నాకు సలహా చేప్పెను.

నేనీసంగతులనన్నిటిని నాననాకాదుల కరిగించితిని. దొరతనము నాప్రయత్నమున కొనసాగినియ్యనటుల తోచెను. నేను త్వరలోనే వెరసాటకు పోవలసివచ్చునట్లున్నది. నన్నువారు ఆ రెండుచేయునెడల నడిమారీహరితోనే వీలైనచో వెట్టి యాలోనే అడి జరుగుట మంచిది. కావున నేను త్వరలోనే ఆస్థలములకు వెళ్లుట మంచిదనిగూడ నేను తెలిపితిని.

తిరుపాటు డివిజనులో భాంపరాను ఒకటిల్లా. మోతీహరి ప్రభుత్వోద్ధికారి యందు పట్టాము. రాజమహార కుక్కానినిండుగ్రామము వెట్టియాకు చేరినానున్నది. ఆ ప్రాంతము నందలి భూములలో (కోటిల్లు) వ్యవసాయము చేయుచున్న రైతులు ఆటిల్లాలో ఒక్కరిని వారని మొదట చూడ నలెనని కుక్కా నన్ను కోరెను. నే నందుల కంగీకరించితిని.

కావున నేను నాతోడివారితో ఆ డివిజన్ మోతీహరికి జరుగుచేరితిని. బాల్గా గోరక ప్రసాదుగారింట ముకు బస చేర్చుచుతిని. అడి మాకొరికిని చాలదు. అడియొక ప్రత్యుగా పరిణమించినది. మోతీహరికి అయిదు మైళ్ల దూరమందున్న ఒక గ్రామమున నొకరైతుపట్ల దొర్లవ్యము జరిగినదని ఆవాడి మాకు తెలిసినది. నేను ధరణిధర ప్రసాదుతోగూడ మరునాడు దయమున నాగ్రామమునకు ఆరైతును మాయనట్లు నిశ్చయింపబడెను గాన ఆరైతిగా మేదిధరమును ఒక యోగగపై నెక్కి గ్రామమునకు జరుగుచేరితిమి. గుజరాతులో ఎడ్లబండ్లలో ప్రయాణమై ములక నానున్నచో భాంపరానులో యేనుగలపై ప్రయాణ మంతవామకగా నున్నది. మేమునగము దూరము వెళ్లవలసి బాటను నూపరింపెండెంబు వద్దనుంచి యొక్కడువచ్చి ముక్కలకుకొని ఆయన మాకు వందనములను తెలిపెనని నుడివెను. దానిభావమును నేనుగ్రహించి ఆభటుకు తీసుకొనవచ్చిన బండిలో నెక్కితిని. ప్రసాదుగారు యేనుగ మీద ఆరైతుగ్రామమునకు వెళ్లిరి. మీరు వెంటనే భాంపరాను నుండి వెడలిపోవలెను అను నోటిను నాభటుకు నాకిచ్చి నన్ను నాతిహరికి తీసుకొని వెళ్లుమండెను. నోటిను ముట్టినట్లు ప్రాయుడని అరిదు నన్నడిగెను. నేను చేయదలచిన విచారణ పూర్తియైనవరకును నేను భాంపరానునుండి వెళ్లను అని దానిమీద నాసితిని.

అంతట ఆజ్ఞోల్లంఘనముచేసినందుకు ముదవాడే విచారణ జరుగునుగాన మాజుకావలెనని సమములు పంపిరి. ఆరాత్రి నిద్రపోకుండ అందరికిని లేఖలు వ్రాసితిని. జరుగవలసిన పనులను గూర్చి ప్రజాకోరబాబుగారికి ప విస్తరముగ వ్రాసితిని.

ఈసంగతి మోతీహరి పట్టణమునం దంతటను వ్యాపించి నది. అమరునాడవల చాలసాక్షిభము కలిగినది. గోరత్తు బాబు యింటికిడను కోర్టువద్దను ప్రజలు విస్తారముగా చేరిరి. నా సహకారులు చాలసహాయముచేసిరి. నేనెచటికివెళ్లినను ప్రజలు నా నంటనే వచ్చుచుండిరి. అందుల న నాసహకారులు అల్లరులు జగగకుండ ప్రజలకు సర్దుబాటు చేయుచుండిరి.

కలక్టరు మేజిస్ట్రేటు పోలీసు నూపరింపెండెంబు యీ ముగ్గురు యాద్యోగులకును నాకును ఒకవిధమగు మైత్రి యేర్పడి

నది. నేనునోటినులను తిరస్కరించి యుండవచ్చును. నేనుటలచే యొకండ వానినంగీకరించితిని. ఆద్యోగులవిషయములు నాప్ర వర్తనముపరిగానే యుండెను. నేనుఆద్యోగులకు వ్యక్తుల నవ మానింపదలచుకొన లేదనియును పత్యాగ్రహముల నొనరింపదల చితినియును వారు గ్రహించిరి గాన వారికి ఆందోళనము తగ్గినది కావున నామిత్రులు ప్రజలకు సర్దుబాటు చేయుచున్నపుడు పుత్యోగులెట్టి అభ్యంతరమును చెప్పలేదు. తమఅధికారము చలించినదనిమాత్రము ఆజన సమాహములవలన వాతగ్రహింపగలిగిరి. తాత్కాలికముగా ప్రజలలో భీతితుల్యమును తోచిపోయి నది. నేను వారికి కొత్త మిత్రుడ నే యొన ను నే ను ప్రయోగించిన ప్రేమకైక్తికి ప్రజలందరకు విశేషమైతి.

భాంపరానులో నన్నెవ్వరు వెదుకరు. రైతులందరకు వ్యవ హారములేని వారే. భాంపరానునేపాళకునుచాలచో వగా గంగానదికి ఉత్తరభాగపుకొనను హిమవర్షవర్షము నంటి యున్నది. కాన అడిచేసలమువంటియై లెక్కిన రాష్ట్రములో నెట్టిసంబంధము లేకుండనున్నది ఆ ప్రాంతముననున్న వారికి కాంగ్రెసుమహాపథ కలదను విషయమే తెలియదు. కొద్దిమంది కావిషయము తెలిసియున్నను దాని సంగతిని టిక్కెట్టు కుండనే యుండిరి. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు సభ్యులు వ్యవహారికముగా కాంగ్రెసుపేరు తాకవలయును యధార్థముగ కాంగ్రెసుపేరునే నవట ప్రవేశించి.

నేను నామిత్రులతో కాలాభింత కాంగ్రెసుపేరుమీద నేరనియెను చేయరాడనని నిశ్చయించితిని. మా కావలసినది పనిగాని పేరుకాదు. నిజాకారముగా గానినడకాదు. దొరతనము నకును తోటలవారికిని కాంగ్రెసు వ్యవధయశ్యము. కాంగ్రెసు అనగా న్యామివాదుల వాదనమతాగ్రమువియువాదు న్యామి కాస్తావరాజముల ప్రవోయమున కిక్కియు తప్పించ జూచెద రని యు నుచో జకీయ చ మ త్కార ము, కావల్యును, ఆరాచకుట్రలు, బాంబులు మున్నగునవి యన్ని యునుకాంగ్రెసులో నుండునవియును వారు దురభిప్రాయము నొందుచుండిరి గావున దుర్భ్రములను తొలగింపవలెనని మేము నిశ్చయించితిమి. కావున మేము కాంగ్రెసు పేరునే తలపెట్ట యందుటకు నిశ్చయించితిమి. దానినిగూర్చి రైతులకుగూడ నే మేమియును తెలుపలేదు. కాంగ్రెసు సంకల్పమును వారు గ్రహించి ఆయల సమాచారముటయే ప్రధానముని మాకుతోచినది.

ఆ కారణముననే మేమువటికి వెళ్లనున్నపుడు బహుశం గముగనో రహస్యముగనో ప్రచారము చేయుటకు ముందుగా కాంగ్రెసు ప్రచారకుల నెవరిని భాంపరానుకు పంపియుండ లేదు. కుక్కా ఒక్కడును అంతకుండి రైతులకును విషయముల నన్నిటిని తెలుపజాలకు వారు వలకొలికిగా నుండిరి. ఇదిగర కవలరాజకీయ ప్రచారమేమియును జరుగలేదు. ఇతరరాష్ట్ర ములకు చేతములనుగూర్చి అట్టివారి కేమియును తెలియదు. అయినను వారు నన్ను చిర కాల మిత్రుల వలె నే ఆదరించిరి. ఆ రైతులసభలో దైవమును సత్యము నహింస యొను కట్టుటనుండెననిచో అందరికీయొక యేమియు నులేదు.

ఇందులకు ప్రజలపై నాకు గల ప్రేమతప్ప మరెట్టి ఆర్థ తయను లేదని నేను గ్రహించితిని. అందువలన అహింసపై నాకల నమ్మకము మరింత దృఢమైనది.

భాంపరానులో ఆదినము రైతులకు మహా పర్యవేషము, నాకు జన్మపుణ్యమున ముఖ్యురాలి పుణ్యదినము న్యామికాస్త్ర ము ప్రచారము నాధికారణ జరుగవలసి యుండెనుగాని నిజము గా నప్పుడు జరిగినది దొంతనమువారిని గూర్చిన విచారణయేగా ని నన్నుగూర్చిన విచారణకాదు. కమిషనరు నాకొరకు వచ్చిన వలన దొరతనమువారే చిక్కుకొనిరి. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 19-7-28)

ఆంధ్రభాషాభిరంజక సమాజము: పచ్చయప్ప పాతశాల, చెన్నపురి.

ప్రే సమాజపు యాజమాన్యమున ఈనెల 28 తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 4-15ఘం. పచ్చయప్ప కళాశాల యెంట ర్మిడియేట్ గ్యాలోరియం దొక బహిరంగ సమావేశము జరుప బడును.

బ్రహ్మశ్రీ కింగరాజు రామలింగ శాస్త్రిలు శ్రీనాథ మహాకవిగూర్చి యుపన్యసించెదరు. పచ్చయప్ప కళాశాలాంధ్ర పండితులర ఆనందరావుగార గ్రాసనాధి పత్యము వహించురు.

వై. నేతురామ చంద్రన్, కే. వెంకటాచలం గుప్త, గౌరవకార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీబిల్లు

నవరణలగురించి యోచన

శ్రీయుత గొల్లపల్లి జమిందారు ఎం. ఎల్. సి. గారు ముద్రాను కాపకపథిలోని ఆంధ్రసభ్యులకు ఈ క్రిందివిధముగా విన్నవించుచున్నార.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సేవరణలెల్ల విషయమున మనమందరము ఏకాభిప్రాయములమై వరసర సహాయమును గావింతుటకు అ వ స ర ము ఎం త యే ని గలదని విన్నవించుచున్నాను. మనము స్వార్థమును వీడి యీ విషయమున సంపరింపవలెను. ఒకపట్టునానులమనియు, ఒకటిలావానులమనియు మంచి మనమందరము నిజముగ ఆంధ్రుల వలె మెలగవలెను.

శ్రీయుత కోటిరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. గారు ఒకచిత్తున్నీ- యను తయారుచేసి గతమార్చి నెలలో యీ బిల్లువిషయమున అభిలాషగలవారి కెల్లకు నొకరొందుపేరిట సమావేశము ఏర్పరచ నిశ్చయింపబడెను. ఈ సమావేశము ఏల యంతవరకు జరపడలేదో తెలియదు. ఇక్కడెనను ఆలస్యముకాక ఆటిది జరుపబడవలెను. ఈవిషయమునుగూర్చి పరస్పరములకు మనమంద రము ఆంధ్రదేశమున నేసలమందైనను సమావేశముకాలెను. ర బోవు అగస్టు నెలమధ్యను నెలనాడు, కాకినాడ, చిత్తూరుల లో నెచ్చటెనను సమావేశముగటకు మీకు మీయభిప్రాయము లాకు తెలియజేయవలెనని గోరుచున్నాను.

ట్రైప్లి కేన్ సంగీతసభ

పైని వ్రాయబడిన సభివారి యాజమాన్యమున 22-7-28 తేదీ సాయంత్రం 4-30 గంటలకు, సి. శాస్త్రివ్యాఘముపేటగారు నాగ్రపాలయము చాడయ్యగారి ఫీడేల్ వాయిద్యమును, మజిలీగారి మృదంగవాయిద్యమును, శుమారు రాత్రి గంటల పర్యంతము పాటకచ్చేరి జరుపబడినది.

1 సుబ్రహ్మణ్యముపేట్లగారు నాగ్రమున రాగము తాళము పల్లిది తానము ఘనముమొదలగునవి కడురమ్యముగా వాది కుండు సంగీతపాండిత్యమును సభికులకు ఆనందదాయకమునట్లు పాడిరి. వీరికుండు లయజ్ఞాన మపూర్వమైనది. వీరందరిగారుకుటు వలె ప్రాతపాటలు గాక త్యాగరాజులవారి కృతులలో అనే ములగు శ్రాత్రు వి ఆ ర్యా స ము చేసి బాదు గు రు. ఇట్టి శ్రాత్రుకులు వలన త్యాగరాజు లు వారి ని రు ప నానరాజయోగక్షియో అంతులన ప్రభాసామాన్యమునకు జ్ఞానైరాగ్యములు అలవిధుకనుటకు పండియములేదు. శుబ్ర హ్మణ్యము పేట్లగారు గాన లయబ్రహ్మముకటకు తగినవారని సంగీతసహజములన్నియు వీరి ఉత్సాహమున ప్రోద్బలబరచి డేశమున త్యాగరాజస్వామివారి నిజాభిప్రాయములను వెల్లడించినవారిగటకు పండియములేదని మా నమ్మకము.

(2) చాడయ్యగారు ఫీడేలు వాయిద్యము నిరుపమాన ముగా వాయింది శ్రోతల నానందింపజేసిరి.

(3) మజిలీగారి మృదంగ వాయిద్యము అతిరమ్యముగాను యుక్తియుక్తముగాను కాస్తావరణముగాను శ్రోతల నాక రించునదిగానున్నది. వీరికి శుమారు 17 పంతర్పరములుండును. ఇంతచిన్నవయస్సులో ఇంత అపారమైన లయజ్ఞాన ములనుటకు గురుకటాక్షుడు, పూర్వజన్మసంపాదనము అనుటప సంత హములేదు.

వీరు శుగ్గులకలసి కచేరీచేయుట జ్ఞానముగల శ్రోతలం దరు నానందింతులకు పండియములేదు.

సత్సంగుడు

శ్రీ కూ రు

మా గ్రామములో నాలుగైదు సంవత్సరములనుండి, ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించగా, ప్రార్థించగా, గత 25-28 తేదీన నొక యొక్క పెరిమెంటర్, రిటాలాఫీసుకు పూపించి యున్నార దానిలో యిప్పటికి జరుగుచున్న పనినిబట్టి, త్వర లోనే అడి ఖాతాముగా వచ్చునన్న కుభూదనలు గాన్పించు చున్నవని వెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము.

(గ్రామాభిమాని.)

తిరుత్తణిలో ఖద్దరుప్రచారము

నారాయణవరమునం దుండే “సంచార ఖద్దరు వస్త్రా లయము” 1928 ఫంలి జూలై నెల కే 24-25 దింబు తిరుత్తణికి మార్చబడును. అన్నిరకముల ఖద్దరు తాలూకాబోర్డు ఆసీ శునందు ప్రదర్శింపబడును. ప్రచారకుల మూలముగా యం టింటికి తల్లెగల్లెల ఖద్దరుకపడి అసలుధరతకే అమ్మబడును.

నారాయణవరం. } సి. వి. రంగంకేష్టి. 22-7-28. } గా. కార్యనియంత.

“బం॥ మల్లయ్యశాస్త్రి
కావ్యతీర్థగారికి జనాబు”

10-7-28 తేది నాటి ఆంధ్రపత్రికలో మీరు నాకు
ప్రసాదించిన పత్రాధారమును చూచినాను.

1. రజస్వలయైన స్త్రీకి కన్యాశ్రమ ముగియించు గాన
రజస్వలకాండ వివాహము జరుగవలయునని స్మృతిమక్తా
ఫలకారు లిచ్చినయనువదనమును నే జావగ, తీర్థము నంగీక
రించి, ‘నిబంధనకర్తలు ఆక్కడ దిక్కదాయకకడక్కదా
మార్చి అప్పటి ఆచారానుసారము వ్రాయ వలయుననియు
వ్వాడు. గాన మీరిచ్చినట్లేము సంవత్సర స్మృతిలో ఏనంద
రృతులలో ఉన్నదో చూడండి, అని యాస్మృతివదనములను
మీరు ప్రసాదించిరి. మీ రిచ్చినవంద రవదనమును నేనిచ్చిన స్మృతి
మక్తాఫలములోని వదనమునుచూడగ, దుదకు అభిప్రాయ మొ
క్కటియేకదా! నిబంధనకర్తలు వదనములను తారుమారుచే
యారురా! ఒకవదన మనేక స్మృతులలో నుండవచ్చును.

2. అతివిజ్ఞానేశ్వరగ్రంథములను చూపి ‘వైర’దు గ్రం
థములకూ ఏకవాక్యతచేయండి, అని ప్రాసించిరి. ‘రజస్వల్య’ అని
యస్మియు అంతకుముందు మీరిచ్చిన వదనములలో, ‘రజోద్వ
స్వైతుగ్రంథరస; అని సంవత్సరము చెప్పుచుండగ, నేకవాక్యత
చేయవలసినదే. ఇట్లే ‘దృశ్యకోమత్యవత్సీ కలముద్వైత
యావదా పరిస్థావ్యవహితకాస్తతస్యా పరివర్తయేత్’గా
అని శ్రీరజస్వలవివాహాని పేదమునుగూడ స్మరించును చెప్పు
చున్నది.

3. ‘సోమదవ ద్గంధరాయ’ శ్రుత్యర్థమునబట్టిన్న
ఆచారంలో గంధరస వివాహంలో షడూపముధ్వజమువి...
కనుక వివాహము రజోద్వస్వవానంతర మనవలెను-అనిరి. అట్లు
యిన చరిత్రనివలన స్త్రీ పొందిన గంధరసని ఉంచినట్లు
అశ్రుతినిబట్టి ఆగ్నిరిగాన, చంద్రాదులు ముగ్ధునిగాని దంపతీ
మధ్య నుంచవలసివచ్చును. అట్టి యాచారము లేదు.

4. ‘అసంస్కృతా పరిత్యాగ్యా’ అని నే జాపిన మా
ర్గంజేయవలసినదని ‘అసంస్కృతా’ పదమునకు వివాహ
పరమగ నరముచేసిన వివాహమునకు చిత్తువచ్చునని దానికి
‘వివాహాపూర్వం చేసేదాన సంస్కారమే’ అని ప్రాసించిరి. అట్లు
కాదు. ‘రజస్వలకాం యాకన్యా యదిస్వాదవివాహితా, వృష
తీ...నచైవహి’ అను శాస్త్రీలాయనవదనము వివాహములేని
కన్య రజస్వలయైన నది స్వమలియనని దోషముఁ జెప్పుచున్న
ది. ఈవదనము అసంస్కృత యనగ వివాహములేనిస్త్రీ యని
స్పష్టముచేయును కదా!

‘ఉచ్యాహ’ పదమునకు దానమాత్ర మర్థమునిరి. అది
సాంగవివాహమును చెప్పును. లేకున్న ‘ప్రో. ఉచ్యాహితాపి
యాకన్యా నచేత్సప్రాప్తమైథునా’ ఇత్యాది వదనములకు ప్రై
యర్థ్యము వచ్చును.

4. ‘ఆశీలాయనమునకు వివాహపదావేశనము ఋతుకాల
మందే శేషహోమానికి బదులు దధిప్రాశనము అనిరి. ఋతు
కాలమందలి సమావేశనము ఋతుసమావేశన మనబడును. కాని
అప్పుడు వివాహపదావేశన మెట్లు! చతుర్థాకరరాత్రియందు
జగగవలసిన శేషహోమమునకు ప్రత్యేకహోమమధ్వజున్న దధి
ప్రాశన మెట్లు బదులగును? శేషహోమమే చారికి లేనపుడు
బదులెందుకు?

6. ‘వాగ్దానముకూడా కన్యాసంస్కారమే’ అనిరి. నలు
వది సంస్కారములలో నిది యొకటిని చెప్పబడలేదు. అశౌచ
ము కల్లుల సంస్కారత్వపాతవు కాదు

7. ‘బోధాయనసూత్రములో ‘మీరు భ్రమపడ్డారు.
కనోంపసాద్యమా నాచోహ్యమానా అని వర్తమా శార్థములో
నున్నది’ అనిరి. మీరు చెప్పినట్లు దానవివాహములు జరుగుచుండ
గనే (పెండ్లిలో) రజస్వలయైనచో ప్రాయశ్చిత్తమున్నపుడు
తత్సూర్యము రజస్వలయైనదానిని పెండ్లియాడినవానికి ప్రాయ
శ్చిత్తమునంగి చెప్పలేక! ఈసంగతి గౌతమాదులు చెప్పిన
‘యదాహూః పుష్పవతీ ద్వజస్తామద్వపేద్యది చాంద్రాయణం
చరేత్’ ఇత్యాదిప్రాయశ్చిత్తములు స్పష్టముచేయుచున్నవి. నావ
లె మీరొక భ్రమపడక దానిని నిజానించండి.

8. నే ప్రాసించి యుపన్యాసమందు సమావేశనక్రియకు
శేషహోమ క్రియానుతరగ్యమును ఆకియ నైచ్చికముగాని
ఋతుసమావేశనమువలె నియతము కాదనియు నాయభి
ప్రాయము.

9. స్నాతకలన ఆశ్రమము లేకపోలేదు, అనిరి. ఇట్లే
స్వికరొపి యదానేమ చరేద్వేదవ్రతానిచ బ్రహ్మచారి భవత్తా
ప, మా ర్ధ్యం స్నాతో గృహీ భ తీ త్
అనుదత్తవదనములకు స్నాతకానంతరము బ్రహ్మచర్యాశ్రమము
లేదు. స్నాతకుడు ‘గృహుడుకాడుకదా! మరేయోగ్యమును
చారికిలదో మీరు తెలుపలేను.

ఆంధ్రదేశ మహాసభలు

గుంటూరు - 28 వ జూలై మొదలు 1 వ ఆగస్టు వరకు

ఆంధ్రులును ఆంధ్రేతరులును ఈసభలు, ప్రదర్శనములు, అన్నిటికినీ యొకచు అనున
జయప్రదము గావింప తోడ్పడ వేడుచున్నాము.

సభ సంఖ్య	సభల పేర్లు	ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులు	సహసభ అధ్యక్షులు	సభతేది
1	ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారమహాసభ	శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు	శ్రీయుత ఆర్కాటం రంగారావు	జూలై 28, 29
2	ఆంధ్రదేశ గౌరవసభ	శ్రీయుత కల్వకులపల్లి నర్సారావు	శ్రీయుత కేసవరావు	జూలై 28
3	ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభ	శ్రీయుత దేశిరాజు వెంకటరాజు	శ్రీయుత పిన్నారెడ్డి భాగవతారావు	జూలై 28
4	ఆంధ్రదేశ రైలుప్రయాణికులసభ	శ్రీయుత ధర్మరాజు రామచంద్రారావు	శ్రీయుత గౌ. నరహరి వెంకటరాజు	జూలై 30
5	ఆంధ్రదేశ ప్రకృతిసభ	శ్రీయుత డి. వి. రంగారావు	శ్రీయుత దేశిదొరక కామినాథుని	జూలై 31
6	ఆంధ్రదేశ రైతులసభ	శ్రీయుత బాగల్లపూడి తప్పసామి	శ్రీయుత బిక్కిన వెంకటరత్నంబాదరి	ఆగస్టు 1
7	ఆంధ్రదేశ ఆది ఆంధ్రసభ	శ్రీ మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు.	శ్రీయుత మంగడు వెంకయ్యగారు	జూలై 29
8	ఆంధ్రదేశ కళావంతులసభ	శ్రీ జనకల రాజగోపాలగారు.	శ్రీయుత గౌ. శే. రామచాను పంతు	జూలై 29
9	ఆంధ్రదేశ అస్పృశ్యతా పాన నివారకసభ	శ్రీయుత జలపాటి హనుమంతరావు	శ్రీయుత నేమూరి రాజారావు	జూలై 31
10	ఆంధ్రదేశ సేవాసమావేశము	శ్రీయుత పున్నవ లక్ష్మీదాయమ్మ	శ్రీయుత కె. టి. పాల్ గారు	జూలై 31
11	ఆంధ్రదేశ సానికసంస్థలసభ	శ్రీయుత కెల్లలమ రి అంజనేయు	శ్రీయుత సర్ ఎ పరశురామపా	జూలై 29, 30
12	ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు, వ్యాసాయి క, పారిశ్రామిక, గ్రామ పునర్నిర్మాణ ప్రదర్శనము.	శ్రీయుత దేశభక్త కొండ వెంకట ప్పయ్య	శ్రీయుత పంతులుగారు	జూలై 27, మొదలు ఆగస్టు 8 వ తేది వరకు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు
నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు

ప్రత్యేక కార్యదర్శి
గూడూరి రామచంద్రాదు

10. దానవివాహములకు అంతరమున్నదనుటకు ‘ప్రతిగృ
హ్యతుయః కన్యా’ అనుశ్లోకమును మీరు ప్రాసించిరి.
అశ్వలాయన॥ ష్లో॥ “రాత్రావహివాదానం కన్యా
యాః స్వీకృతిర్వదా పదావీమేవహోమస్య ద్వివాహస్యపి
దయే॥ యాపత్నప్రదనస్యా ద్వివాహోవైవసిద్ధ్యతి” ఇద్యోతో
హోమ మిచ్చతి సంతస్సాయ ముపాసనం” ఈవదనమును
బట్టి దానవివాహములకు అంతరము ఉండకూడదని నేనన్నాను.
రాత్రిగాని వగలుగాని ఎప్పుడు కన్యాదానము ప్రతిగ్రహము
జరుగనో, ఆవంటనే ప్రధానహోమము జరుగవలయును. లేని
చో వివాహము సిద్ధించదు. అనివైవదశాభిప్రాయము. ఇట్లు
ప్రస్తుత మాచారమునై యున్నది. గాన మీవదనము యుగాంతర
విషయము కావచ్చును.

ఇదిగాక:- 9-7-28 తేది ఆంధ్రపత్రికలో బాల్కవివా
హాంధన, అని శ్రీక మార్కండేయశర్మగారికి ప్రస్తుతరము
వ్రాయుచు కన్యాదాన వివాహములకు నిబంధి యుండకూడదని
నేను లోగడ వ్రాసినదానికి ఆర్థసోమయాజుల సోమయాజులు
గారు ఇట్లు వ్రాసిరి. మా వాదమునకు తర్కగాను తగినసమా
ధానము చెప్పలేదు. కాని కాశ్మీరీగారు ఒక అంశముచెప్పియు
వ్వాడు. కన్యాదానమునుగ్రహించిఅంతటితో ఉర్రకుండినభూవురు
మడు గృహుడు కా లేదనియు పూర్వమే స్నాతకక్రియను
చేసినందున బ్రహ్మచారి కానందునను ఈయనకు ఆశ్రమము
లేదనిరి. కన్యకు బ్రహ్మచారియే ప్రతిగ్రహించవచ్చును, వివా
హార్పము ఆసమయమందే స్నాతకక్రియ చేసికొనవలెను.
వివాహమాడుటకు కన్యలేనిది ముందుగా స్నాతకక్రియ చేసి
కొనుట యనవలసరము. కన్యకు ప్రతిగ్రహించుటకు ఏ బ్రాచారి
యు స్నాతకక్రియ చేసికొన నక్కరలేదు”. అని ప్రాసించి:-
“ఇట్లే స్నాతకాయ నులీలాయ తతో త్రయధాయాః॥
దద్యాద్యేదవిదేశకన్యా మర్చితాయవరాణాం” అను శాస్త్రీలాయ
నవదనము, ‘సమాప్తత్వీర్యహోతృ-న్యాం’ అను వ్యాసవదనము
గూడ స్నాతకము చేసికొనినవానికొక కన్యాదానము చేయ

వలయుననియు ప్రతిబ్రహ్మచారియు కన్యకు ప్రతిగ్రహించు
టకు స్నాతకము చేసికొనవలెననియు చెప్పుచున్నవి
ఇందులోనేను ప్రాసించి ‘స్వీకృతిర్వాదానో’ అనువదన
ము స్నాతకానంతరము బ్రహ్మచర్యాశ్రమములేదనియు, ‘స్నాత
కాయ’ అనునది స్నాతకానంతరము కన్యాప్రతిగ్రహమును
‘రాత్రావహి’ అనునది కన్యాదాన మైనవంటనే (ఆరోజానే)
ప్రధానహోమమును చెప్పుచున్నదిగాన రజస్వల-గాకయందు
దానమాత్రమును అంతరమున్నాతకముచేకొని వివాహము అను
కాలవ్యవధియుండకూడదని నేను లోగడ వ్రాసి యుంటిరి. సోమ
యాజులు గారు వ్రాసినట్లు ఈ కాలవ్యవధి
యుగాంతర విషయమైనదా కావచ్చును. ఈయంగమన కాలవ్య
వధిమాదు. ప్రస్తుతాచారమునట్లు నై యున్నది. కాస్తాభిప్రాయ
ము పుష్టగుటయే నామభ్యోద్దేశము గాని వాదప్రతివా
దములు కావు.

పారనంది సర్వేశ్వరశాస్త్రి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to
Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.
437

దంత మార్పము

డబ్బీ 1-3 0-2-0; 12-1-4-0

ఈ దంతమార్పముతో పండ్లతో ముటువలన చిగుళ్లు
వరుగు. చిగుళ్లునుండి రక్తము లుక్కులుడును. జోబుగ్గు
లేక యుండును. తలదేలి మాత్రములవలె తల్లూ ముందుగా
మార్పము చేయవలెను.

"నటులకు కొన్ని సూచనలు"

రా|| సా|| వి. సంబంధముదలియారుగారి
యువనాటకము

తమిళనాటక రంగమునందు ముఖ్యపాత్రలును, కవులు
మైన రా|| సా|| వి. సంబంధముదలియారుగారు గత కవివా
రము సాయంత్రము ముగిసిన విలాస సభాభవనమును "నటులకు
కొన్ని సూచనలు" అను విషయమును గూర్చి యావస్థాపన
గావించిరి. ఏకత్వభాషాభ్యుదయలో నొకరైన, విలకలాభిమా
నులు, విమర్శకులైన శ్రీ. వి. వి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు సభ
కథ్యక్షత వహించిరి.

అభ్యుదయ మొదలగు నాటక కలాభివృద్ధిగూర్చి మా
టాడుదు ముగిసినవిలాస సభవారు గూడ నీవిషయమై తగినంత
యాభివృద్ధి సంఘటించలేదనియు, ఈ కార్యము తొలగు పు
టాలవలన సభ్యులకు ప్రోత్సాహమును లభింపజేయు కలుగుగాక
యని యాశించిరి.

శ్రీ. వి. సంబంధముదలియారుగారు

ఈ కార్యమును ప్రారంభించుచు రంగస్థలముపై కరు
దించినట్లగుగావించుట కడుముఖ్యమనియు, ఎవరిని యందు
లకర్చు లేయనియు తలచువారు నటులందును, ప్రేక్షకజనల
లోగూడ నొకయభిప్రాయము కలవనియు, ఆయభిప్రాయ
మెన్నటికిని పరిమితపడనివల్లెననియు, నాటకకళ విగుల కష్టమై
నది" నటించుటయందసౌలభ్యమేమి? ప్రతిపాతకు యేమిటిం
కరాదు?" యనుతలంపుకలుగునటయు నిశ్చయమే. నిజము
లోచింత యీ ప్రపంచమును ప్రతిమానవుడును బాల్యమున
యెరిగినట్లు నటించుట తప్పకేమిమియుచున్నాడు? బాలుడు
తనగురువునుమాచి తాతాని ననుకరించుచున్నాడు. అటులే
ప్రతియొక్కరూ ఏదోయొక వానిననుకరించుచునే యున్నాడు.
కావున అట్లాలోచించిన నాటకకళ కడుంగడుముఖ్యమే. మన
ము నిపుణులగు నటులయగుగావలయుననిన ఎంతయోక్యమి, ఎం
తోకత్తులు, సహనకత్తుల తత్వం తావత్వకత్తులు లు.
నే గావించుటోపు సూచనలు కళయందలి యభిమానముచే నటు
నము గావించువారికేగాక నాటకకళనే భవమున నేకరించు
వారికిగూడ వర్తించును. పాశ్చాత్యదేశములందులెనే దక్షిణ
దేశములందును నాటకకళ గౌరవ ప్రదముగ పరిగణింపబడితి
కాలము రావలెను, వచ్చునటను.

"నటులకుండవలసిన ప్రధానార్హతలు"

నటులకుండవలసిన ప్రధానార్హతలలో మొదటిది అవయ
స్సూర్తి, అంగసౌందర్యము. మల్లయుదము లొనరింది, కవరత్
చేయువారి కుండెడి కరీరముండవలయునని నాటకరంగముగాదు
వర్తమానమున్న రీతియందైన చాలును. గ్రీకుదేశములు నుండ
రమున కారీరక సంపదకు పేర్కొనబడినవారు. యంగ్లండు దేశము
నందలి స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని నటు లెవ్వరును పాత్రో
ధిత్వమున అంగిక సంపన్నులైన నీది రంగస్థలముపై కడుదెంచ
చాలదు. నుండరమున కరీరమునకు తోడు నాటక ప్రదర్శనా
ప్రయోగభరమున కాగల ఆరోగ్యమును, దృఢకత్తిని
కలిగి యుండవలెను. బాల్యము నుండి యే
దేయ వ్యాయామమునుజేయువారికిట్టి అంగ సౌందర్యమేర్పడ
గలదు; ఆరోగ్యమున రివ్యా రా సంరక్షించుకొనవలసిన
ఇక రెండవ ప్రధానార్హత ప్రతిభనుకు చక్కని కారీర
ముండవలయును. ప్రదర్శనకాలమునందు కడపటి పంక్తిలోని
వానికైనను నటుడు రంగస్థలమును అల్పాది రహస్య ప్రసంగ
మును వివరించుటకై బిడ్డయినట్లును. ఆపూర్వమున భావము
లను మెల్లదీనిన సమర్థుడైయుండినను తానెమి తలచుచున్నా
డో సమీపమునందు సభ్యులకే తెలియనియో నానటునిలక
ఏమి ప్రయోజనమును? ప్రతివారికిని పుట్టుకొడగిన ప
హజమును మంచి గాత్రమిచ్చియుండదు. అందుచే గాత్రమును
సాధన జేయుటావ్యక్తము. మా చిన్నతనమున మాతలి
దండలు పాఠములను బిగ్గరగ చదువునట్లు జేయువారు. అం
దుచే తొలితొలితొలు క్తియంతయునుబట్టిగాక చదువుటయందలి
లోపములను చెప్పి గుర్తింపజాలియుండును. అందులన అనుభవ
ము కొంతకాలము దెలిసిన బిగ్గరగ తలించు సభ్యాప మువడ
జేసికొనవలెను.

మూడవ యావస్థకర జ్ఞాపకశక్తి. జ్ఞాపకశక్తి లేనిది నటుడు
అస్మరి నందకాలము. ఇదిచే పుట మాట లంబయ్యవారి సహాయ
ముతో జేయునటను చిలకపట్టెల నర్థించుటయేగాని నాటక
ప్రదర్శనము గాకాదు. నిరంతరమునః తరిత్రువకేతన, భావను
వల్లనేయుటచేతను మేధామూర్తి స్ఫుటింపించుకొనవచ్చును.

రెండు సంవత్సరముల రంగస్థలము దనభవనము కలిగినపదవ
నాటకకళయం దింతవరకు నేనేర్చిన దర్శిత స్వల్పమనియు,
నింత నేర్చుకొనవలసిన దెంతో గలదని తెలిసికొనవలయు
న్నాను. ఒక ప్రదర్శనమును కనిపించు ప్రతిపాత్రధారియు, ఆ

నాటకమునంతయు పంపూర్ణముగ చదువవలెను. ఏపాత్రధారికి
కావలసినంతవరకు వారి కాభాగము ప్రాసీదయ్యుటకే దుర
భాగమును ప్రాసీదయినది. అట్లుగాక ప్రతిపాతకు నాటకము
నంతయు పంపూర్ణముగ చెప్పవలసినట్లును దుండవలెను. తాను
చెప్పదీయవలయునట్లు అర్థము నెరుంగక గ్రామభావముల
మారకనలించుచు రసములు గలదు. భాషయొక్క అర్థము
నెరుంగనియో అందలిభావము వర్ణనలించి బాల్యత్రుటన
గావించుట తెల్లు సాధ్యమునకే మనఃపూర్వమున జేవలయు
లను శిష్యులకుతప్పిన తద్దతి యేదేవిధమునగాని వల్లకేయ
టను, జ్ఞాపకశక్తిని మృదివించింతులక ప్రధానసాధనము.

నాటక ప్రదర్శనమునకు ముందుగ జేయు ఒక ద్వితీయ
(రీహెర్షల్స్) అన్నిటియందును అత్యధికసంఖ్యందు వచ్చేది నటు
లందరు సోజరయ విషయంబున. ప్రతిభటుడును తనతనకల్పన
జేవిచెప్పవలెనని, యేమిచేయునది తెలిసికొనియుండవలెను.
ప్రదర్శించునాటకము, నేర్పించునాటకము మహాపులచే
రచించబడిన గ్రంథమైనచో ఆ గ్రంథకర్త ప్రాయబడిన వ్యా
ఖ్యానములన్ని సాధ్యమైనంతవరకు వర్ణనలించవలెను. అట్లు
వ్యాఖ్యానముల వర్ణనలించిరే అందుచే నాటకమునందు పాత్ర
లందుమై వ్యయముగ కొన్ని యభిప్రాయము లేర్పడగలవు.
కట్టము నెత్తుదు మోచింకనకలేనో, ఎత్తుదు
మెల్లక కలుకవలయునో, ఉదాత్తవాద్యముల సమయము
నెరిగి ప్రయోగించి వస్తువుల యుండవలెను. ముఖమునది
భావప్రకటనకు ముఖ్యసాధనము అద్యము. అద్యములో తనప్రతి
దింభమును చూచుకొను నటులకు తీక్షణ గావించిన లోపము
అనేకముగ సవరింపబడినవారై, భావప్రకటన యభివృద్ధి గావించు
కొన బాలిననా రయ్యెదరు. వారిని విమర్శకులను బిడ్డలలో
నిక, ప్రదర్శనములకు గౌరవార్థి వారు గావించు మూచనలను గను
నించుట మరొక ముఖ్యవిషయము. భావప్రకటనకుగాని, భావ
విషయముగాని వివిధములను మొదల నిర్మలము గావించు
కొనకాలము. విమర్శకద్వితీయో మాడగలవారే అందలిలోపా
లోపములను తెలిసికొని జూచుదురు. మంచి ప్రదర్శనయలందు
ప్రసిద్దులగు నటులను తలచుగ విషయములను భావప్రకట
నాభివృద్ధి పొందగలదు.

రంగస్థలముందు ప్రతీకెందులు, వెడలుట, నిల్వూడుట,
వడలుట ఖడ్గము ధరించుట, నవస్మించుట మొదలగు ప్రతి
విషయములోను నటులు ప్రత్యేకముగ ముఖ్యమై యుండ
వలెను. భద్రకామప్రత్యేకత మూలమునందునచాలా మహాదీప
గలదు ఆజంతాగుహలందలి చిత్రముల లాచిన నీచా ప్రదర్శన
సాధకములు చక్కగ తెలియగలవు. ఒక్కనమస్కారము
జేయుటయందే హిందవుత్తము ముహమ్మదీయులు, కాంగ్లయు
లు, ఇందులో నిలకను హిందవులలో నొకరులమువారికి తేలిక
కులమువారికి భవము నిర్మలము, పాశ్చాత్యము, ఉన్నతములకు,
అసంఖ్యాకములకు భేదములుగలవు. విజినన్నిటిని బాగుగాగను
నింపవలెను అని వల్లెనది.

అభ్యుదయ ఈ కార్యములకు మూచనలను సభ్యులందరు
ఆచరించవలెనని కోరిరి. వీరవ సభ మాంభవమైనది.

Delco-Light

డెల్కో-లైట్

మీ స్వల్పదృశ్యములు నిజమగునట్లునర్చును
వల్లెటూర్లో నుండిన చాలామంది కుటుంబములు ఎల్
క్విసిటిల్లు, కాంబియోసీడీములు, బంగాళాకు నలుము
పకల సౌకర్యములకు వాంఛించుచుండును.

ప్రెసిడెంట్ నుడ అనుభవకొని ఎల్లప్పుడు కావలసిన ముందుగడ్డను
నిద్రవకుమకొనుదు.

Delco-Light

మీ వాంఛల నీడేర్చును. ఎల్లప్పుడు వరుస సప్లయచేయును. ఇంటిని
వనివూర్చుకుల నవసించి సౌఖ్యచేకూర్చును. భవనముయొక్క విశవ హా
య్యను పూర్తివివరములకు సంకచాడు.

VOLKART

ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి.

సత్తెకపల్లి

(నర్మకీయవిలేఖరి)

సత్తెకపల్లి తాలూకా హైద్రాబాద్ జిల్లా
రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరుగా చాలకాలమునుండి పనిచేయుచున్న
మ.రా.రా. కుర్నూరి సరసింహారావు పంతులుగా రిటిరేషన్ యీ
తాలూకా పెద్దవూరపాటి ఫిర్కాను బహుళకాబడిరి. వీరు కడు
కాంతవ్యభావులు. దయాధర్మి హృదయులు. ముఖ్యపద ఆయు
ర్వేద వైద్యపుంగవులు. వీరు ఉన్నతగరిత్యా ప్రజామరంజకు
లుగనుండి తమవిధులక్రమర్యములను తప్పికరముగా నిర్వర్తించి
తానేవారలగు గ్రామోద్ధోగి నుల మెప్పునునయితము ఇడసిరి.
ఈ కట్టణముందుగల వారి విక్రమలగుడ వీరివియోగము విచా
రమున గలిగించినది. వీరిగౌరవార్థమై ది 6-7-28 న నొక
యల్లాహరవిందు బహిరంగసభయు శ్రీయత కాట్రపాటి
నీతారాయయ్య పంతులు (వి. ఏ. పీ. జే. కె.) గారి యాజమాన్యము
క్రింద జరపబడెను కొన్ని వ్యవహారములూడ జడవబడి శ్రీనర
సింహారావు పంతులుగారికి సమర్పించబడెను. ఈలాటిగౌరవ
ము లొల్లిచుటి ఏ రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరుగారికి యీబిస్తీగాను
మందు జరిగియుండలేదు. దీనికి కారణము శ్రీవంతులుగారి ను
గుణసంపదయే.

మదనపల్లి వైక్యసభ

19-7-28 సాయంత్రం 8 గంటలకు శ్రీవంకటరమణ
దేవాలయమునందు మదనపల్లి పురపైక్యసభ అత్యంత జయ
ప్రదముగా నిర్వహించబడెను. శ్రీపురుష లక్ష్మణులు విచ్చేసిరి.
శ్రీయతులు తుంపూడి భగవంతుల కస్తూరి భార్య శ్రీమతి
తత్త్వవత్తుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. బాలికలచే చెప్పారాధన
గావించబడెను. సభలో రాజము కై చెక్క నేనావసర కార్యా
ధికారిజేతుగు శ్రీమతి పండిత బత్తుల కామత్తుమ్మగారికి,
అధ్యక్షైక్య యువజన మహాసభమువారు సభ్యాపకత్ర మొసం
గిరి. సభలో శ్రీవతి కామత్తుమ్మగారు ప్రాచీనకాలస్త్రీలను
గురించియు నేటి దుస్థితిని గురించియు స్త్రీవిద్యావైక్యతను
గురించి యువవ్యసించిరి. శ్రీయతి పోలిస్వామి అదివారాయకు
గుప్తపాత్ర స్త్రీవ్యక్తిత్వము వివాహకాల నిర్ణయమునుగురించి
చెప్పిరి. శ్రీయతి మాగంకెట్టి నీతారాసుంజ నేయులుగాని
విద్యనుగుంచి వివాహకాలార్థమును గురించి యువవ్యసించి
రి. శ్రీగంధి మూర్తయ్యును ప్రగాఢ మరణమును గురించి
చెప్పిరి. సభలో యీక్రింది తీర్మాన ముమోదించబడెను.
"ధిల్లి భారత కావనసభలో వారవిలాస కారదాగారిచే
ప్రకటపట్టబడిన వివాహకాల నిర్ణయవట్టును నిసభవా
రామోదించుచున్నాను"

అభ్యుదయరానికి, ఉపన్యాసకలకు వందనము లర్పించుట
యు, సభ జయ జయధ్వజంతో ముగింపబడెను.

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

మదరాసువార్తలు

రాకపోకలు:—శ్రీయత కె. శాశ్వతరావు పంతులుగారు నిన్న రాత్రి బొంబాయి కేగిరి. విజయనగరం మహారాజుగారు నిన్న రాత్రి విజయనగరమునకు వెడలిరి. ఎ. జె. హామెంగారు బంధురమునకు పయనమైరి.

ప్రా. వెంకటస్వామినాయుడుగారు:—తిరువళ్ళీటి కృష్ణగోపాలాచారి యాదరణమున విజయనగరం ప్రా. వెంకటస్వామినాయుడుగారు, వీరిశిష్యులు. పత్త శారాయణగారు అచ్చుడిదేలు, సి. పి. దేవయ్యగారు మృదంగమును శేపు బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు నె 1 రు వెంకటాచలచెట్టి పిడి, తిరువళ్ళీటిలో వాయిదించెదరు.

ప్రా. సి. వి. రామన్ గారి సన్మానము:—శేపు బుధవారము సాయంత్రము 4-10 గంటలకు వై. యం. సి. ఎ. ఆడిటోరియం ఎన్ట్రెనేడులో ప్రా. సి. వి. రామన్ గారికి ఇండియన్ కల్చరల్ సంఘమువారు సన్మానపత్రమును కొంతసేపు మును జపింగి సన్మానించెదరు. ఈసభకు టిక్కెట్లులేవు. ఇతి యొక బహిరంగసభ.

కార్పొరేషనుఎన్నికలు:—మద్రాసు కార్పొరేషను 20-వ డివిజను (ఎగ్జిక్యూట్వ్) రాజోవు ఆగస్టు మాసమున 18 తేదీన ఒక ఎలక్షను, 22-వ తేదీన ఒక యెలక్షను జరుగును. ఇందు మొదటిది యిదివరకు సభ్యుని 1 టెక్కు అయిపోయినది కనుకను రెండవది టి. నుండరావు శాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు తమ కార్పొరేషనుసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినందువలనను జరుపబడును.

ద. ఇ. వర్తకవ్యాపారుల సంఘము:—ఈ సంఘమునకు ఈ సంఘాధ్యక్షులగు పి. బలరామకృష్ణమొదలియారుగారు రూ. 1000 విరాళమునొసగిరి. గోడౌనుపిడి, నెం. 98లో అనుకూలమున ఒక రీడింగు రూమును ఒక గ్రంథాలయమును ఈ సంఘమువారు తెరిచెదరు. ఈ సంఘము జాతీయముగ కొనసాగలేదుట ఈ పురపత్రకలకా మట్టుప్రక్కల గ్రామములకూడ తోడ్పడవలెనని ఈ సంఘ గౌ. కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

గౌ. జి. ఎ. నల్లేశ్వర్ గారు:—తిరు కెనడాలో జరుగబోవు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సభకు భారత ప్రతినిధిగ బోయెదరుగావున తిరికి 'ఇండియన్ రెవ్యూ' పత్రికాద్యోగము నిన్న సాయంత్రము వీడ్చిలనొసగిరి. రా. బ. మన్మథమొదలియారు, పర్. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, వెంకట్రామ శాస్త్రిగారు మున్నగువారు హాజరైరి. బి. నల్లేశ్వర్ గారు గౌ. నల్లేశ్వర్ గారికి 'ఇండియన్ రెవ్యూ' పత్రికాద్యోగము తరపున కుభనుగూడ యనికొరిరి.

జి. పి. నల్లేశ్వర్ గారు యాదినమున బొంబాయికిబోయి అచ్చట ఈనెల 28 తేదీన స్త్రీమరణెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమున కొకమనవి
రాజోవునరమునకు ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘపు స్థాయి సంఘమునకు ఎన్నికలుజరిగినవనియు, ఆయాజిల్లాలకు ప్రతినిధులనున్న కొనిరనియు శనివారపు "ఆంధ్రపత్రిక" యందు ప్రకటింపబడినది. చిత్తూరుమండలమునకు చిన్నయ్యగారును, పారిజాతంగారును ఎన్నుకొనబడినటులగుండ ప్రకటింపబడినది. చిన్నయ్యగారు చిత్తూరు మండలపురావొకావొ తెలియదు. కాని పారిజాతంగారుమాత్రము చిత్తూరు జిల్లావాగునాడు. సైదాపేటయందును పార్లమెంటరీ శాయుడుగారి కుమరీతయగు పారిజాతంగారు చిత్తూరుజిల్లాతరపున సెట్టుప్రతినిధ్యము వహించెదరా తెలియదు. చిత్తూరుజిల్లానుండి వచ్చియున్న ఆంధ్రులెందరొందుడగా వారినందరివలెనవి ఇతరులను చిత్తూరుమండలము జట్టు ప్రతినిధ్యమువహించవలయుట శాయుడుగారిని రెండు మున్నము. సంఘమువారు శాయుడును సెరవదలచిరని మకు సభ్యులకి చిత్తూరుమండలమువారి సెట్టుకొనుట మంచిదనితలంచెదన. ప్రస్తుత ప్రత్యేక ప్రతినిధ్యముసంగవచ్చును.
చిత్తూరుమండలవాసి

'హిందూ' గోల్డెన్ జూబ్లీ ఉత్సవము

భక్తవత్సలు శాయుడుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. హిందూ పత్రికాభిమానులందరును ఈ గోల్డెన్ జూబ్లీ యుత్సవమును వైభవముగ జరుపుటకు చందాల వసగవలసినదని కోరుచున్నారు. ఈయుత్సవము రాజోవు సెప్టెంబరులో జరుగును. పూర్తిగ రెండునెలల కాలమైనను గడువులేనందున చందాలు శీఘ్రమే పంపవలెనని కోరుచున్నారు. విరాళము లీక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను. టి. వి. ముత్తుకృష్ణ అయ్యరు, లేక సి. ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, కోకాధికారులు మహాజన సభ, మాంటుకోడ్డు మద్రాసు.

* * *

జూబ్లీ యుత్సవసంఘసభ

ఈనెల 28 తేదీన వైభవవారు మహాజనసభలో హాజరై టిక్రండి కార్యనిర్వాహకాద్యోగుల సెన్సుకొనిరి. డి. బి. పి. కేశవశెట్టిగారు అధ్యక్షులు. (జానాబ్ ఎం. జమ్మిల్ మహమ్మద్ సాహెబు బహదూర్, డి. బి. టి. రంగాచారియర్, డా. అనిలి నెంటు, సి. విజయరాఘవాచారియర్, పాపశాడు జయందారగార్లు ఉపాధ్యక్షులు.) మౌ. యాతాబు హుస్సేన్, డా.పి. వరదరాజుశాయుడు, ఎస్. సత్యమూర్తి, బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్. ఎం. భక్తవత్సలుశాయుడు, టి. ఎం. రంగాచారి, టి. వి. ముత్తుకృష్ణ అయ్యరు, సి. ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లు కార్యదర్శులు.

సంఘసభ్యులు

వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, సి. ఎన్. ముత్తురంగ మొదలియారు, పర్. అశ్వామి శెట్టి. పర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టి, డి. బి. ఆర్. ఎన్. ఆశోగ్యస్వామిమొదలియారు, గౌ. బి. రామదాసుపంతులు, గౌ. డా. యం. రామారావుగారు.

తీర్మానములు

మొదలియర్ ఆకారము ఆర్పి రూపముగనుండి "హిందూగోల్డెన్ జూబ్లీఆర్పి" అని పిలువబడవలెను. టి. శ్రీ ఎస్. కస్తూరిరంగఅయ్యంగారు, జి. నుబ్రహ్మ అయ్యరు, ఎం. వీరరాఘవాచారి గార్లయొక్క కందుబట్టులు ఆర్పిలో చేర్చవలెను. వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, సి. ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, టి. వి. ముత్తుకృష్ణ అయ్యరు గారు గల ఒక ఉపసంఘముగా శీర్షిడి యాబట్టులయొక్కయు శిల్పనిర్మాణముయొక్కయు ఏర్పాటులు గావించవలెను.

హిందూపత్రిక కార్యాలయమున కెదురగ నీ ఆర్పి ని కట్టు విషయమున శిల్పిశాస్త్రజ్ఞుల సలహాను పొందవలెను.

జూబ్లీయత్సవ మిక్రిందివిధముగ జరుపబడవలెను. 1 బహిరంగసభ 2 హిందూ పత్రికకు పట్టిక అడ్రసునిచ్చుట 3 ఆర్పి, బట్టులను బహిరంగపరచుట.

ఈ యుత్సవమును జరుపుటకు రూ. 20,000 లు అంచనా వేయబడినది. కావున ప్రజలు విరాళము లొసంగవలెనని వారిని హెచ్చరించవలెను.

ఈనెల 8 తేదీన యీ క్రింది విరాళము లొసంగబడినది. సి. ఎన్. ముత్తురంగమొదలియారుగారు రూ. 25, విద్యాసాగర పాండ్యగారు 25, సి. రంగశాయకుల చెట్టిగారు 25, ఎన్. సి. శాగి చెట్టి గారు రూ. 15. నిన్నటి సభలో నీ క్రింది విరాళములొసంగబడినవి:-పర్. అశ్వామి శెట్టిగారు రూ. 500 డి. బి. టి. రంగాచారిగారు 250, గౌ. బి. రామదాసుపంతులుగారు రూ. 116 లు, వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు రూ. 116 లు, టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రిగారు రూ. 100 లు, పర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు రూ. 100 లు.

మంత్రినితోలగించు యత్నములు

వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆశలు

కలకత్తా, జూలై 24:—స్టేట్సుమను పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మంత్రిలలో నోకరగు సర్ ప్రవోముచంద్ర మిత్రగారిని వదల్యుతుడేయటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇప్పటికి అట్టి తీర్మానము నోటిసేడియను వంతుకపోయినను, తగినసంఖ్య అనుమతించుచో తీర్మానము యెప్పుడైనను ప్రవేశజెట్టవచ్చును. నవాబు బహదూరుగారి అనుచరులగుండ కొందరు తోడ్పడుదుకని వారు ఆశిబడుచున్నారు. (అ. పి.)

దిర్ఘరోగవైద్యశాల

వేటపాలెం. "సెన్స్" ఈ మందు మొండి గానీరయ, చిత్తు పవామేసాం, సపుంకత్యం అత్తుత్తం శ్రీల సంతానకోశ్యాదులకు గ్యారంటీ. 2-0-0 నిన్నుత్రకటన చూడుడు.

వాతావరణస్థితి

1928 నవంబరు 24-న తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాల్ పూర్	87	80	0.8	9.8	— 2.0
విశాఖపట్టణం	81	77	0.4	9.4	+ 1.1
కాకినాడ	78	75	0.8	6.6	— 3.0
మచిలీపట్టణము	88	76	0.2	4.6	— 5.0
కర్నూలు	90	78	♦	9.5	+ 2.5
బళ్లారి	88	76	♦	5.1	+ 1.8
అనంతపురం	...	...	...	6.0	+ 0.7
కడప	98	80	0.1	4.4	— 1.5
నెల్లూరు	94	75	...	4.2	+ 0.7
మద్రాసు	100	84	...	8.1	— 1.7
కడపూరు	99	81	...	8.9	+ 0.1
నీలము	94	74	...	6.8	+ 0.4
కోయంబుత్తూరు	87	76	...	1.1	— 1.7
తిరుచనాపల్లి	98	80	...	3.4	+ 0.9
నాగపట్టణము	94	81	...	5.7	+ 8.1
మధుర	97	78	...	4.2	+ 1.8
పొంబన్	87	80	...	2.0	+ 1.8
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	— 0.9
తిరువేండ్రము	82	77	...	16.3	— 8.0
కొచ్చిన్	85	79	...	31.8	— 14.9
కాలికట్టు	88	76	0.1	42.4	— 15.8
మంగళూరు	87	77	0.2	56.7	— 10.2
తెనుకూరు	88	67	...	8.4	+ 2.4
మేరకార	70	62	0.2	41.4	— 16.9
కొడైకనాల్	65	51	...	5.2	— 2.8
మామూర్	70	60	...	2.6	...

సర్కారులు:—వర్ష మంతటను గురిసెను. కాకినాడలో 0.6 విశాఖపట్టణములో 0.4" గోపాలపురములో 0.8" మచిలీపట్టణములో 0.2" వర్షించెను. ముట్టు విస్తారముగ నున్నది. గోపాలపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల కనటివేమి 7 నుండి 11 డిగ్రీల తక్కువ.

డక్కణ:—కర్నూలులో 0.2 వర్షించెను. ముట్టు విస్తారముగ నున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.1" వర్షించెను. ముట్టు దట్టముగ నున్నది. నెల్లూరులో కనటి రాత్రివేడిమి 34 డిగ్రీల తక్కువ. ఇతరచోట్ల 8 మొదలు 6 డిగ్రీల ఎక్కువ.

మద్రాసులో 100 డిగ్రీల ఎండగానెను.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,

సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బేలూరు రైలు విఘాతము

నల్లరు అరెస్టుకాబడుట

కలకత్తా, 24:—బేలూరు స్టేషనువద్ద కలకత్తా-గయా ఎక్స్ప్రెసు విఘాతము సంభవించిన సంగతి అరెస్టు కాబడినది ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక చెప్పుచున్నది. రైల్వేవ వర్తమానపునందలి మేష్ట్రీయు, మరి యిరువురును నిన్న ఆ రెడ్డు కా బడిరి. హూరాలో ని పెట్ట ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాత ఉద్యోగినిగూడ అరెస్టు చేయుదు రనుకొనుచున్నారు.

కావలెను

ఆంధ్ర రైవుస్టాకు బ్యాంకు లిమిటెడ్డు రాజమండ్రి ఆంధ్రజిల్లా లన్నిటిలోను, పశువులను నమోదజేయుటకు నెల 1-కి రు 125/-జీతముపై తాలూకా ఇన్స్పెక్టరున్నూ, రు 60/-జీతముపై సూపర్వైజర్లున్నూ కావలెను. 4982
శ్రీరాజా కె. నారాయణగజపతిరాజు బి.పి.బి.ఎల్.
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

దక్షిణాంధ్ర రైల్వే మహాత్పాతములు

కార్మిక నాయకులు అరెస్టు చేయబడిరి.

ముకుందలాలు సర్కారుగారు, సింగార్యేలు చెట్టిగారు అరెస్టుచేయబడిరి

కొడైకనాలువద్ద రైలుబండి పడిపోయినది

తిరుచనాపల్లి, జూలై 21:—రైల్వే ఆఫీసుకు 128, 129 నెక్సుల ప్రకారము ఇండియా పీసల కొద్దుగా క్ల 109 నెక్సును ప్రకారము తిరుచనాపల్లిలో అరెస్టు చేయబడిరి.

తిరుచనాపల్లిలో తొలిలాది యను కార్మిక పరికరములను మద్రాసుకు సోదాచేయబడినది, కార్మిక సంఘకార్యకర్తలకు సర్కారు ఇండ్లకు సోదాచేయబడినది.

(ఆంధ్ర)

తూర్పుకుడిలోని తుపాకీకాల్పులు

ముణియాచివద్ద తెలిగ్రాపుతీగెలు తెంపబడెను

కొడైకనాలువద్ద రైలు పడిపోయెను

తిరుచనాపల్లి, జూలై 28:—తూర్పుకుడిలోని పోలీసు వారు జనులను పై తుపాకీలను కాల్చిరి.

ముణియాచి జంక్షనువద్ద రైలుమార్గము పాడుచేయబడినది. తెంకాసి, కెంకొలల మధ్య తెలిగ్రాపు తీగెలు తెగి పడిపోయెను. వాని తీగెలు పరిచేయబడినవి.

మీటరు గేజీమీద రాత్రిపూట రైలుబండ్లు పడుపుట లక్షణముగా చేయబడినది.

కొడైకనాలు ప్రేమను అంబారు ప్రేమనుల మధ్య రైలుపట్టాల నీలం ఊడదీయుటవల్ల ఒక రైలు బండి తీల క్రిందు లయ్యెను. రెండు యంజన్లును మనుష్యులు కూర్చుండిరి వ తరగతి పెట్టెలును తలక్రిందపడినవి. ఈ ప్రమాదమువల్ల 1 మనిషి చనిపోయెను, 11 మందికి తీవ్రముగా గాయపడిరి. 20 మందికి స్వల్పముగా గాయములు తలెను. ఇంజనెయిన్లను తిప్పిరికి గాయములు తగిలెను. ఆంధ్ర.

గోల్డెన్ రోడ్ వద్ద పోలీసువారి సోదా పమ్మదారుల సంఘకార్యాలయమును గోల్డెన్ రోడ్ వద్ద సోదాచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ఆంధ్ర)

గవర్నమెంటువారు ఆగ్రహవేసులై యున్నారు

ఉదకమండలము, జూలై 28:—కాల్వపాకంవద్ద బోటు మొయలు పట్టాలు తొలగి పడిపోయినదని వార్త చాలా ఘోరముగానున్నది. ఇచ్చటి ప్రభుత్వాధికారుల వారలు విని చాలా ఆగ్రహవేసులగుచున్నారు. పమ్మదారుల దౌర్జన్యములు బాటిలు ఇంకను సాగుచుండే యెడల గవర్నమెంటువారు దారుణచర్యల జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

పమ్మదారుల యాగడములకు వెరచి, నీలగిరి రైలుబండి రాకపోకలు రాత్రిపూట నిలిపివేయబడినవి.

రైల్వేమార్గములయొక్క గవర్నమెంటు సీనియరు ఇన్ స్పెక్టరుగారు నిన్నటివరకు ఉదకమండలమునుండి బయలుదేరి కట్టపాకమునకు వెళ్లిరి. ఆచటజరిగిన రైల్వేప్రమాదముగూర్చి ధరియ్యు చేయుచురు.

రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారు రోధరాగారు సమాధాన భావమును కనుబరచుచున్నందులకై ఏజెంటుగారిని అభినందించుచు రైల్వేకంపెనీవారికి యాసందిగ్గ సమయములో విశ్వాసపాత్రముగా చేపట్టి సహాయముచేయుటకై ఆంగ్లో ఇండియనులు నిశ్చయించి తీర్మానము చేసిరి.

ఈసమ్మెల్ల విషయపరిశీలులు సంఘటించినయెడల ఆపత్కాలముందు చలాయించవలసిన చందా కాసనాధికారములను చలాయించుటకై ఆయాజిల్లా మేజిస్ట్రేటులందరికిని నర్నమెంటువారు అనుమతినిచ్చిరి.

గవర్నమెంటువారి ప్రధానకార్యదర్శిగారు పమ్మపరిశీలులనుగూర్చి తెలిసికొనుటకై తిరుచనాపల్లికి మోటారుమీద వెళ్లిరి.

తూర్పుకుడియొద్ద రైలువిఘాతము మద్రాసు, జూలై 28:—గత శుక్రవారమునాడు తూర్పుకుడివద్ద రైలుపడిపోయినందువల్ల కలిగినవ్యయమును మూడు లక్ష రూపాయలుంటు వని తెలియుచున్నది. మూడవ తరగతి పెట్టెలు రెండు ధ్వంసమైనవి. వట్టూక్రిందవేయబడు కొయ్య కుండయొక్క రెండు రానులు తగులబడినవి. కిరసనాయకులు టాంకు తో లబడినది. దీనివల్ల నూతనిం పెండ్లంటు వారాయ ఇయ్యంగాడు. పర్మిట్టు ఇవ్వవచ్చును, అనేకమంది పోలీసు లం ట్రోకులకు తీవ్రమైన దెబ్బలు తగిలినవి. 14 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇందులో 4 గురు పిల్లలుకూడ కలరు.

మొయలు బండ్లగతి కనీవారం రాత్రి మద్రాసునుండి బయలుదేరి వెళ్లిన మొయలుబండ్లు తిరునల్వేలికి 28-వ లేదీ సోమవారమువరకును చేరలేదు.

కోయంబుత్తూరువార్తలు పమ్మె యితర ప్రేమనలకు వ్యాపించుచున్నది. పమ్మెజరుగుటకు పమ్మెదారులకు కాకియండిన శరములు నేను చెల్లించబడినవి.

రైల్వేరాకపోకలు తగ్గిపోవుటవల్ల కిరసనాయకులు ధరయును ఇతర తినుబండారముల ధరయును హెచ్చుచున్నది.

* * * నర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి అభిప్రాయము

ఈ సమ్మె చాలా తప్పుత్రోవలకు త్రొక్కుచున్నది. ఈ విధముగా పమ్మెదారులు ప్రవర్తించేయెడల ప్రభుత్వము మునుపటి గోల్పోవుదురు.

కంపెనీ ఏజెంటుగారు తంచాయతీ పరిమితిగల కం గీకరించుచుండగా పమ్మెదారులు భీష్మించుటయొక్క అర్థము బోధపడుటలేదు.

రైలుపట్టాలు తెగిపోవుట యీ మొదటిను దురాగతముల వల్ల కార్మికాధ్యక్షమునకు భంగమువాటిల్లును కాబట్టి దేశమేమియును కోరునట్టివా డెవడును యీకమ్యూనిస్టుల యువదేశములను గౌరవించుచుండురాక!

(ఆంధ్ర)

* * * వి. వి. గిరిగారి అభిప్రాయము

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే పమ్మె విశ్లేషి క్లిష్టపరిస్థితిలో నున్నది. కడబాగ్రతతో నడుపవలెను. గత 1 1/2 సంవత్సరములలోను భారతదేశమును దండెటు రైల్వేయందు అకాంతి ప్రబలించుచున్న భారత ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై యూరకుండుట సమంజసముగలేదు. ఈ అకాంతి భీ తటల రైల్వే పనివాండ్రకు వాటిపటుంబములకు సంబంధించియున్నది.

రైల్వే పనివాండ్ర యిబ్బందుల గురించి సందేహ మేమియులేదు. ప్రేడ్ యూనియనులను అణచివేయుటకై రైల్వే ఏజెంట్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని భారతదేశమునందు యితర వాగరిక దేశములందు వలెనే ప్రేడ్ యూనియనుల పద్ధతి చేరునన్నియున్న దని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనెదరుగాక.

ఎస్. వి. ఆర్. ఏజెంటుగారు తమ రైల్వేపనివాండ్ర యిబ్బందులను తొలగించి పమ్మె జరుగకుండ జూచుట తమ యుఖ్యవిధియైనను అతడట్లు చేయుటలేదు. రైల్వేపనివాండ్రకు గల ఆఖరు సక్రమ ఆయుధము పమ్మెకట్టుటయే గాని యింకొకటి లేదు. పమ్మె ప్రారంభమైనది గావున కడు జాగరూకతతో దానిని కొనసాగివేయవలెను. రాజీకి రైల్వేపనివాండ్రు వెంటనే అంగీకరించి ప్రజలకు యిబ్బంది కలుగజేయుట వారియభిప్రాయముకాదని ప్రజలకు వెల్లడి చేయవలెను. నిన్నుత్పాతి యగునొక వంచాయతీదారుని తీర్పునకు పనివాండ్రు అంగీకరింతురని నేనుదృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

భారత ప్రభుత్వమువారి విషయమున కోర్కెముకలంగ జేసికొని రాజీపరచవలసినదని నేను కోరుచున్నాను.

పమ్మెకు దౌర్జన్యరాహిత్యముగ కొనసాగివేయవలెనని రైల్వేపనివాండ్రు కోరుచున్నాను.

ఈసమ్మెదారుల సహాయార్థము బహిరంగసభలను జరిపి చందాలు వసూలుచేయవలసిగా ఇతరసంస్థలనుగోరుచున్నాను.

* * * డి|| బి|| మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి అభిప్రాయము

దక్షిణాంధ్ర రైల్వే కార్మికులు యాదృశముగా రైలు మార్గములను పమ్మె సాగించుట అక్రమము. రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారి సమాధానపద్ధతి అంగీకరించకపోవుట దుష్కర్మము లేబరు కమిషనరుగారి వంచాయతీపరిమితిగలనకు కార్మికులు అంగీకరించవలెను.

పమ్మెదారులు చేసియుండిన ఘోరకృత్యముల నికముందును చేయుటకుండెడుగాక ఇట్లు చేయుటచే ప్రజానరకమును గోల్పోవుదురు. (ఆంధ్ర)

నగరమున నభలు ఊరేగింపులు జరుపరాదు

మేజిస్ట్రేటుగారు నిషేధించుట

మదరాసు, జూలై 24:—చెన్న నగరమునందలి, రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారి శివమున క్రి.ప్రా.కో. 144 నెక్సునక్రింద నీ క్రిందియు త్తరువు ప్రకటించిరి:—ప్రస్తుతము పమ్మె కట్టియున్న దక్షిణాంధ్ర రైల్వేపనివారు, ద. ఇం. రైల్వే వారి రైలుమార్గములను ధ్వంసమొనర్చి, ఆటంకములు గలుగజేయుచున్నారనియు, దౌర్జన్యమునకు దిగి చున్నారనియు నగరమున ద.ఇం. రైల్వే లైసెన్సుద ప్రయాణమొనర్చు ప్రజలకు ప్రద్రవమును గలుగజేయుచున్నారనియు విశ్వసనీయముగు సమాచారములు నాకు తెలియవచ్చెను. ఈసమ్మెయొద్దమును చెన్ననగర పరిమాధ్యులలో కంటే వెలుపల ఇతర ప్రదేశములం దింతకంటే ఉపద్రవకరమును దౌర్జన్యములకు కారణమయ్యెనని గూడ నాకు తెలియవచ్చుచున్నది. వ్యవస్థలకును, ఆస్తులకును నష్టముకలిగించుటకు పమ్మెదారులు ప్రయత్నించుచున్నారని గూడ తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతేగాక, ఈసాయంకా మినగరమున, ఒకేసమయమున, ఒకే ప్రదేశమున, పదరు పమ్మెదారుల యెడలసాను భూమిని వెల్లడించు నదేశముతో జరపబడుచున్న పని తెలియుచున్నది. ఈ రెండు పక్షములవారికిని పరస్పర సంఘర్షణము జరిగి కాంతికి భంగముగలుగవచ్చును పదిరు పమ్మెయొద్ద వ్యయము నె.డి.ల సాను భూమిని తెలుపు ఊరేగింపు గూడ నకర విధులందు జరపబడునని తెలియుచున్నది.

ఇట్టి పథలు, ఊరేగింపులను, ప్రభాకాంతికి భంగము కలిగించు ననియు, క్రి.ప్రా.కో.ప 144 నెక్సునక్రింద కా కొనసాగదిన అధికారముల ను పయోగించి చర్య జరుపవలసిన పరిస్థితు లేర్పడెననియు నేను నమ్ముచున్నాను. అందుచే ఈవిషయముండి రెండునెలలవరకును, మదరాసులో, ప్రజలలో పెద్దతెచ్చు. ద.ఇం. రైల్వే కార్మికుల పమ్మెయెడల ఆమోదము తెలుపు పథలకుగాని, ఊరేగింపులకుగాని వెళ్లరాదనియు, అట్టి పథలను, ఊరేగింపులను యేర్పాటు చేయుటవలనగాని, వాగ్యం దుపన్యసించుటవలనగాని, తదితరవిధముగాని పాల్గొనరాదనియు ఇందుమూలముగా నిషేధించదమైనది.

ముస్లిములగు విన్నపము

పైమును సంఘమువారికి పంపుట

కలకత్తా, జూలై 24:—అఖిలభారత ముస్లిములగువారు పైమును సంఘమువారికి పంపబడిన సాత్త్వకత్రముతో ఓటింగు అధికారము యొక్కవనుండి కొనసంకు మహమ్మదీయులు తక్కువ సంఖ్యగానున్న రాష్ట్రములలో వారికి ప్రాతినిధ్య విషయమున గల యిబ్బందులు తొలగించుట ముఖ్యముగ కోరిరి. విద్యావిషయములందు మతవిషయములందు మహమ్మదీయులకు యెట్టి యిబ్బందిలేక కాపసరిత్యా గోపాత్మక ముస్లిములయెడల వాద్యనిషేధమునకు సౌకర్య మొసంగవలెననిరి. సమిష్టియొ జగవర్గము బంధరాదనిరి. విదేశీభాషా సైన్య దేశీయుల పరమైన ర్పరాదనిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము విఫలమైనందున ఏకత్ర ప్రభుత్వము స్థాపించవలెనని కోరిరి.

ఆంగ్లో ఇండియనుల కోర్కె

జూలై, కలకత్తా, 28:—తమకు ఎక్కువ సంరక్షణయొ విద్యావసరములను ఒకసంగవలెనని గోరెచు ఆంగ్లో ఇండియను యిచ్చట నివాసమేర్పరచు కొనిన యూరోపియను షాక సాత్త్వకత్రమును పైమును సంఘమువారి కంపిరి. అల్పసంఖ్యా కులహక్కులను ఎట్టిస్వతంత్రతలను విధానముగూడ నిర్ణత్యము చేయజాలదనిరి. పరిపాలనా బాధ్యతగల బారికి సన్నిహితులగుటచే తమకు సంరక్షణకోరుట కక్కువ హక్కు గలదనిరి. వివిధ ఉద్యోగములందు తమ్యయొక్కనగ నియమింపగోరిరి. తమ్యు నష్టలేట్టి ఉద్యోగములను భారతీయుల పరమొనర్చుటను నిరసించిరి. (ఆంధ్ర)

మొండిములేని కాళ్లు చేతులు దొరకుట

రాష్ట్రబ్లిండి, జూలై 28:—కరాచి- బొంబాయి మొయలునందు ఒకకేవలయొక్క కాళ్లు చేతులు నూత్రము కట్టగట్టి పోలీసువారి దొరకి నెలాపోవనట్ల రైలులో నిడి చేర్చబడెను. ఎవరు దోషులైనదియు తెలియదు. (ప్రీ.పె.)

అంత్యసంధేశము

శ్రీమద్భక్త

హింసపవచ్చును. దీనిని వనూలుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రవలంబించిన పద్ధతులు నక్రమము లని ఎంచ వీలులేదు. బాద్షాహీ రయతులు ఎట్టి అసహనము చూపక, అహింసను విడనాడక అన్యతనిగ్రహముతో బ్రవర్తించిరి. ఎట్టి బాధల నయినను ఓరిమితో నహించిరి. ధర్మబద్ధులై ప్రవర్తించిరి. ఇట్టి వారి ప్రవర్తనమును శ్లాఘించుటకు మారుగ, బాంబాయి గవర్నరుగారు బలిమి నువయోగించి వీరి నిశ్చయమును అణచివేసెదమని చాటుట, మిక్కిలి అసమంజసముగనున్నది. నిర్బంధములను విధించిన కొలదియు, బాద్షాహీ రయతుల అంతశ్శక్తులు బయల్పడి, వారి యుద్యమము అత్యంతవ్యాప్తి గాంచ గలదు.

ముందుగ ఎచ్చుపన్నులను చెల్లించినగాని, విషయమును విచారింప వీలులేదని, గవర్నరుగారు మరియొకమాటు చాటుచున్నారు. దీని యర్థము రయతులపూర్తిగ లొంగిపోవలయుననియే గద. రా. బ. దేశాయిగారు మహాబలేశ్వరము నందు గవ్వరుగారితో ముచ్చటించిరి. పునర్విచారణగూర్చి గవర్నరుగారు మాట్లాడిరిగాని, పన్నులను ముందుగ చెల్లించునంగిని అనలే ఎత్తుకొనలేదని, దేశాయిగారు దెలుపుచున్నారు. ఈ విషయమై పిమ్మట పట్టుదలజూపుట కేమి కారణము గలిగెను? బాంబాయి విద్యార్థులు పెద్దయూరేగింపు జరిపి, బద్షాహీ శ్రేష్ఠవిషయమున తమ అసమ్మతిని దెలుపుచున్నారు. అకాలీలు, రయతులకు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. శాసనసభ్యులు పలువురు గవర్నరుగారివైఖరిని ఖండించిరి. దేశము బద్షాహీపట్ల ఎక్కుడుసానుభూతిని జూపునని నమ్మవచ్చును. తంజావూరు రయతులు ఎచ్చుపన్నుల నీయ నిరాకరించినపుడు, దీనిని శాసనోల్లంఘనమని, ఎవరును పిలువలేదు. చాంపరానులోను దీని కిట్టిపేరుపెట్టలేదు. బాద్షాహీ రయతుల చర్యనుమాత్రము శాసనోల్లంఘనమని ఏలపిలువవలెను? ఏమియో యొకపేరుతో, ఈ యుద్యమమును నిరసించి నిర్బంధములను ప్రయోగించుట కిటుల గావించబడుచున్నది. బాద్షాహీరయతులవలంబించినమార్గము, నక్రమపద్ధతులలో నొకటి యని ఇంగ్లండులో నయితము గుర్తింపబడుచున్నది. పిమ్మటాంపుడెను లవలంబించినమార్గ మిదియే. స్థానికమగు బాద్షాహీప్రశ్నను అఖిలభారతప్రశ్నగ గావించినకీర్తి బాంబాయి ప్రభుత్వమువారికే దక్కుచున్నది.

శాసనసభ్యులీనమయమున బాద్షాహీ నమన్య విషయమున తగిన చర్యల గైకొని, రయతులను కాపాడుట యవసరము. ఇటులనే భారతభూమి యంతయు ధర్మమార్గావలంబు లగు బాద్షాహీ రయతులీ నమయమున అణగిపోకుండ చూడవలయును. పటలు, గాంధీమహాత్ముల నాయకత్వముక్రింద, బాద్షాహీ యుద్యమము క్షుభము గానరదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగము ఇట్టి, ఒక్కనంగితి పెల్లడి యగుచున్నది. ప్రజేచ్ఛ కెట్టివిలువ లేదు. వారి మొరలు అరణ్యోదనములు గోవలసినవే. గవర్నరుగారి అంత్యసంధేశమునకు లొంగనియెడల,

రయతు లెక్కుడు అగచాట్లుపడవలసినదే. హిందూ దేశమునకు న్యవరిచాలనము లేని హేతువుచే, ఎట్టి దుర్దశ ననుభవించుచున్నదో యూహింపవచ్చును. శాసనసభ్యులను గూడ గవర్నరుగారు శాసించిరి. తాము చెప్పినది బెదరింపు గాదనియు, నలహా మాత్రమే ననియు, గవర్నరుగారు మర్యాదకొరకు జెప్పినను, తత్తుల్యమే యనుటకు నందియములేదు. ప్రజలుగాని, వారి ప్రతినిధులుగాని, ప్రభుత్వనిష్ఠ యమునకు భిన్నముగ మొలగజాలరు. దానికి తోబడితీరివలయు నని గవర్నరుగారనిరి. మొత్తము మీద రాజీ కెట్టియవకాశము లేదని, గవర్నరుగారు చాటి రయతులకును తదితరులకును సందేహమును నివారించిరి. ఇది మేలే. లేనిపోని ఆశల బెట్టుకొనుటకన్న, నిరాశజేసికొనుటయే లాభకరము. రాజ శాసనముచెల్లవలయునా, లేక అసభికారులు కొందర యిచ్చ చెల్లవలయునా యని గవర్నరుగారు రడుగుచున్నారు. న్యవరిచాలనము ననుభవించు దేశములలో ప్రజాప్రతినిధుల యిచ్చయే చెల్లును. ప్రభుత్వమువారు దాని ననుసరింతురు.

హిందూదేశము బోలు పరాధీనదేశములలో, ప్రజేచ్ఛను గౌరవించుట విడ్డూర మగుచున్నది. శాసనసభవారి అధికారముక్రిందకు పన్నుల నిర్ణయమును తీసికొనిరావలయు నని, సంస్కరణముల జాయింతు కమిటీవారు గోరినను, ఒక్క రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ మయినను ఈ మార్గము ననుసరింపక నిరంకుశాధికారమే చెల్లవలయు నని, ఇంతము జూపు చున్నది. ప్రస్తుతపరిచాలనావిధానన్వభావము దెలియుటకు మాత్ర మిది యుపకరింపగలదు. న్యరాజ్యములేనిది, దేశమునకు సుఖములేదని తెలిసికొనుట కిది సాధనమగును. ఇంగ్లండులోని కన్సర్వేటివు పత్రికలలో బాద్షాహీ తిరుగుబాటు అను శీర్షిక క్రింద భయంకరవార్తలు ప్రచురింపబడుచున్నవి. విప్లవము ప్రారంభ మయ్యెనని, డెయిలీమెయిలు పత్రికకు బాంబాయి విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వధిక్కారము నలపుటయగాక, గ్రామప్రజలను భయపెట్టుచున్నాడని, యితడు వ్రాసెను. నక్లత్ వాలాగారు గోరినరీతిని గాంధీమహాత్ముడు ప్రవర్తించుచున్నాడని, డెయిలీమెయిలు ప్రతినిధి చాటుచున్నాడు. రయతుల ముందర ప్రభుత్వమువారు బలహీనముగ ప్రవర్తించవీలు లేదని, ఇతనితలంపు. ఈరీతిని, నిర్బంధములకు పురికొల్పు పత్రికాప్రతినిధు లుండగ, ఎట్టి పర్యవసాన మేర్పడునో యూహింపవచ్చును. అయినను బాద్షాహీ యుద్యమము న్యాయ మయినది. దేశనాయకు లందరును దీనికేవలతన గ్రహించిరి. హిందూదేశపు తోడ్పాటుతో బద్షాహీప్రజలు, బాంబాయి గవర్నరుగారి అంత్యసంధేశమునకు తాళగలుగుదురు. తుదకు ధర్మమే జయింపగలదు. కల్లు పాటలు పాడవలదని బోధించుచున్నను మణిలాల్కొలరి, మున్నగువారిని సూరతులో అరెస్టుజేసి విడిచిపెట్టి రని తెలియుచున్నది. మద్యపానపీడప్రచారమునకై పాటుపడెడివారికి సంభవించు పారితోషికమిదియే. బాంబాయిరాజధానిలో ప్రారంభమయ్యెడి తీవ్రనిర్బంధముల కిది ప్రాతిపదిక మని యూహింపవచ్చును.

జిన్నా గారి నిరాశ

బ్రిటిషువారి అభిప్రాయ మేలు లుండునో కనుగొనవలయునని, జిన్నా గారు ఇంగ్లండుకు వెడలి యుండిరి. బ్రిటిషువారిని ప్రబోధించుచో, వారు భారతీయుల కోర్కెలను తప్పక నెరవేర్చు రనియు, హిందూ దేశనమస్య తిన్నగ తెలియని హేతువుచే బ్రిటిషువారు ఉపేక్ష వహించుచున్నారనియు జిన్నా బోలు విచారవాదు లిదివరకు జెప్పించుండిరి. కాని, శ్రీనివాసయ్యంగారి టీవల తమ యనుభవములను జెలుపుచు, హైందవనిమస్య బ్రిటిషు వారికి జెలి యకబోలేదనియు, వారి కిష్టములేకనే స్వాతంత్ర్య మును ప్రసాదించుటలేదనియు, నుడివిరి. శ్రీనివాస య్యంగారిని అతివాదులని ఎంచి, వారి యభిప్రాయ ముల కంతగ విలువలేదని చెప్పవారుండురు. కాని జిన్నా గారి విషయమున అట్టి ఆరోపణను గావింప వీలు లేదు. జిన్నా గారు రూటరుతో ముచ్చటించుచు, బ్రిటిషువారితో వాదించి ప్రయోజనము లేదనిరి. ఏవిధమున నయినను తమయిష్టమే సాగితిరవలయు నని, వారు పట్టుబట్టియున్నారు. అది సరియైనదా కాదాయను విచారణతో వారికి బనిలేదట. కొలది మంది హిందూదేశము పట్ల సానుభూతి చూపు చున్నను, వీరికి దేశమునం దెట్టి పలుకుబడి లేదు. సైమనుకమిషనును బలవంతముగ జొప్పించుటకు బ్రిటిషువారు నిశ్చయించిరి. లేబరుబిక్షమువారిలో కొందరు తాము చేసినపని తప్పని గ్రహించినను, ప్రతిష్ఠకారకు సైమనుకమిషనుకు పూర్తిగ చేయూ త నొనగుచున్నారు. ఇంగ్లండునందు అన్ని పక్షము లును తెల్ల కమిషనుకు తోడ్పడుటకు సిద్ధమైన సమయమున, భారత దేశములోగూడ అన్ని పక్షము లును బహిష్కారమును కలసి కొనసాగింపవలయు నని, జిన్నా గారు కోరుట వింత గాదు. హిందూదేశము చెప్పదగినజవా విది యొక్కటియే. హిందూదేశపు కోర్కెల నిసుమంతయు పాటింప నోల్లనివారిపై నింకను ఆకపెట్టుకొనుటకంటె, భార తీయులు స్వతంత్రులై నాధారపడి సైమను కమిష నుతో సంబంధము పెట్టుకొనక, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట మేలు గాదా?

కీ. కే. ఎలెంటరీగారు

పురుషులలో ఇర్వింగుగారును, స్త్రీలలో ఎలెంటరీగారును అద్వితీయులగు నటు లని పేర్కొని చిరి. ఇర్వింగు, ఎలెంటరీ గార్లు పేక్కుపియరు నాటకముల నాడి, అద్భుతనటనాకౌశలము జూపి యుండిరి. ఎలెంటరీగారు 1840 సంవత్సరమున జన్మించి, ఎగుబడి ఎనిమిదవయేట చనిపోయెను. పదునారవ సంవత్సరమునుండి యీమె తన నటనాసామర్థ్యము ను జూపుచునే యుండెను. వార్ధక్యమునందు గూడ యీమె సినీమా ప్రదర్శనములకై నటన సలిపెను. పోర్చియో, ఒఫీలియా, డెసిడిమోనా, జ్యూలియటు, మాకోబెల్ నరి, ఇమోజెన్, కార్డిలియా మున్నగు పాత్రలను నటించుటలో ఈమెను మించినవా రెవరును లేరు. ఇర్వింగుగారు రిదివరకే చనిపోయిరి. ఎలెంటరీగారి చావువలన, ఇంగ్లండునందు పేక్కు పియరు పాత్రలను ధరింపగల నమధులు దొలగి రని చెప్పవచ్చును. ఈమెమరణమునకు వగవనివా రుండరు. సార్వభౌముని మొదలు సామాన్యుల వరకు సంపద వేలకొలది సానుభూతిపార్థులు చేరి

నవి. ఈమె భౌతికదేహమును చాలించినను, ఈమె కీర్తిమాత్రము శాశ్వతముగ నిలువగలదు.

ఇంగ్లండు ఎన్నికలు

ఎన్నికలకొరకు ఇంగ్లండులోని వివిధపక్షనా యకులును ప్రసంగముల గావింపనారంభించిరి. బాల్టు వినుగారు చీమనడక నడుచుచున్నందుకు గొప్పచె ప్పకొనిరి. కెల్లాగు ఒడంబడికవిషయమై ఆలస్యము జేసిందకు సర్ ఇన్ స్పెక్టుగారు సమర్థించు కొనిరి. పాపము రామ్సేమాక్డనాల్డాగారు, కమ్యూనిస్టుల ప్రాతికూల్యము నెదుర్కొనవలసి వచ్చుచున్నది. అంతఃకలహములభావవలన మాక్డనాల్డా గారి నంకల్పము విఫలమగునూచనలు గనుపించుచున్నవి. ఇక లిబరలు పక్షనాయకులగు లాయడుజార్జిగారు ప్రత్యర్థులనునిందించుటలో కడుదిట్టలు. కెల్లా గుగారిసూచనలగాంచికన ర్వేటివులునర్వముపట్లవలె భీతిచూపిరనియు, వానిని నిరపాయముగావించుటకు ఎన్నియో పాట్లు బదిరనియు, లాయడు జార్జిగారు రధిక్షేపించిరి. కాని లాయడు జార్జిగారింత కన్న నెక్కువచొరవ చూపెదరా యనునదియే ప్రశ్న. సర్ జాన్ నను హిక్కుగారు పోలిసువారితో జోక్యము కలుగజేసికొనవలదని కోరిరి. కాని, వీరి లో నెవరును హిందూదేశమును గూర్చి ముచ్చ టించియుండలేదు. కారణము విదితమే.

కార్మికనాయకుల అరెస్టు

రైల్వే కార్మికనాయకు లగు ముకుందలాల్ సర్కారు, సింగార్వేలుచెట్టిగార్లు తిరుచనాపల్లిలో అరెస్టుఅయిరి, వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఇందు వలన, కార్మికనమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. కార్మికులు నలిపిన దుండగములు ఎంత యుక్రమము లయినను, నాయకులు వీరి నిందుకు ప్రేరేపించిరని తలచుట కేమాత్ర మువశాము గనుపింపదు. వెలు పలి ప్రజలు, అల్లరులలో పాల్గొని రని తెలియుచున్నది. కమ్యూనిస్టు ప్రేరేపణ, అల్లరులకు కారణ మను సిద్ధాంతమును మద్రాసు మెయిలుప్రతిక నమ్ముటలేదు. సర్ సి. సి. రామస్వామిగారు రయి నను నమ్ముటలేదు. ఈసమయమున ప్రభుత్వము వారు ఉభయపక్షములను శాంతిపరచి, సమాధాన మునకు ప్రోద్బల మొనగుట భావ్యము. అరెస్టులు మున్నగు నిర్బంధములు శాంతపరిష్కారమునకు దోహద మొనగజాలవు. కార్మికు లీ సమయమున దౌర్జన్యమును మాని, శాంతిపద్ధతుల నవలంబించి ఆందోళనమును నలిపినగాని, వారిసంకల్పము కొంతవర కయినను ఈదేశజాలదు.

మాలవ్యాగారి సంసిద్ధత

పటేలుగారు నిర్బంధింపబడుచో, తాము బాడ్డోలియుద్యమమునునడిపెదమని, గాంధీమహాత్ము డిదివరకు ప్రకటించెను. వండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు కాశీలో జరిగిన బహిరంగసభలో ముచ్చటించుచు, పటేలుగారు గోరుచో తాము బాడ్డోలికి వెడలుటకు సిద్ధముగ నున్నామని తెలిపిరి. న్యాయనిర్ణయమునకు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠయే అడ్డుపడుచున్నదని, మాలవ్యాగారిలంపు. బాడ్డో లీసమస్య జాతీయసమస్యగ మారుటచే మాలవ్యా గారివలె ఇతరనాయకులందరును దీని పరిష్కార మునకై కృషి నలుపవలసిన యవసరము గలదు. 1930 సంవత్సరములోపల హిందూదేశమునకు

స్వరాజ్యము లభించునని మాలవ్యాగారికి పూర్వని శ్వాసముగలదు. మాలవ్యాబోలువారు స్వరాజ్య సిద్ధికై తదేకదీక్షతో నలుపుచు ప్రస్తుతావకాశము లను చేట్టుచో, వారిసంకల్ప మిందేరకమానదు.

ఆంగ్లో హైందవులు

ఆంగ్లో హైందవులు సైమనుకమిషనుకు పరిపిన విజ్ఞప్తి కడువిచిత్రముగ నున్నది. తమను భార తీయులని పిలువవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. కాని ఆంగ్లోహైందవుల కుండు ప్రత్యేక హక్కులు మాత్రము తొలగగూడదట. ఇట్టి యూరపియనుల హక్కులు అటుభారతీయుల హక్కులుగూడ వీరికి కావలయును. భారతీయులకు ఉద్యోగములను త్వరితముగ నొసగకుండ ఆంగ్లోహైందవులకును యూర పియనులకును మూడింట రెండువంతుల ఉద్యోగ ములను ప్రత్యేకింపవలయుననియు ఉన్నతోద్యోగములలో మూడింట ఒకటివంతున ప్రత్యేకింపవలయు ననియు వీరు గోరుచున్నారు. వీరు గల్పిలములభాతి మెలగుచుండునంతవరకు ఇటు యూరపియనులు గాని, అటు భారతీయులుగాని వీరినట్ల సానుభూతి చూపజాలరు.

జపాను మంచూరియా

మంచూరియా చీనాలో కేరటకు సమ్మతిం చినది. ఇది ఎల్లరకు నంతోపాకార్యమయినను, జపా నకుమాత్రము కడుపుమంటగనున్నది. ఛాన్ గుసో లి ను కు మారు లు గు ఛాన్ గు సూ హి యం గు గారి ని జపాను మం దలిం చినది. జాతీయప్రభుత్వముతో మంచూరియాను జేర్చుచో, చాలకష్టములు గలుగునని జపానుదెది రించుచున్నది. మంచూరియానిశ్చయమువలన చీనా లో కలవరమంతయు అంతరించెనని తలంచితిమి. కాని జపాను తిరిగి జోక్యము కలుగజేసికొనుచో అశాంతి ప్రబలవచ్చును. ఇందువలన జపాను కెట్టి లాభము గలుగకపోగ, తీరనియజ్జీర్ణి కది పాలు గావలసినవచ్చును.

బొంబాయి మ్యునిసిపలు సవరణచట్టము

బొంబాయి మ్యునిసిపలు సవరణ చట్టమును మంత్రిగారు పసంపాదించు కొనవలసినవచ్చెను. శాసన సభ్యుల ప్రాతికూల్యమును వారు కనిపెట్టిరి. క్రొత్త చట్టముప్రకారము, ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన విద్యావిధానమునే మ్యునిసిపలు సంఘమువారు అనుసరింపవలసియుండును. మ్యునిసిపలు సంఘముల స్వాతంత్ర్యమున కీతిరున భంగము కలుగుటకు, శా సనసభ్యు లంగీకరింపక జోయిరి. సంస్కరణముల క్రింద, స్థానికస్వపరిపాలనస్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవో యిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును.

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వపు ఫీఫ్ ఇంజనీర్ జబ్బు. జీ. మోహన్మద్రగారు ఆసాలోగ్యముగ యుండుచో యీ కెలాఖ దన సెలవుపై ఇంగ్లాడు పోవుచున్నారు.

ఆరోగ్య శాఖమంత్రి

కోయంబత్తూరు, జూలై 22:—గాంధీ ఎస్. ముతయ్య మదల్యారుగారు ఆరోగ్యశాఖమంత్రి పదవిని రాజాగారితో గలసి ఉదకమండుమానుంచి నిష్క్రమిరి. శివనాటి జలాశయము, వనరులు కొండవద్దిరి, కోయంబత్తూరు దునిసిపాలిటివాడు కుక్లకాదమానాడు శివనాథరెడ్డి యొనంగి.

రాజమండ్రి
(స్వకీయ విలేఖరి)

అర్యాపురము పరపతిసంఘము

జూలై 22:-అర్యాపురము పరపతిసంఘముయొక్క సాం
కర్షకపథ యానల 22-7-28 తారీఖు సాయంకాలము 4 గంట
లకు పరపతిసంఘ ఆఫీసులో సమావేశమయ్యెను. ము.రా.రా సరి
పెల్ల కామేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. తిరిగి మ.రా.
రా- పరిపెల్ల కామేశ్వరరావుగారిని అధ్యక్షునిగాను, గోపేటి
బానిశిరామయ్యగారిని కార్యకర్తగాను ఏకీకృతముగా సభ్యులు
ఎన్నుకొనిరి. ఈసంవత్సరము నూటికి తొమ్మిదిరూపాయల
చొప్పున భారము వంచిపెట్టబడెను. దాక్షులు పాలకొండలో
గురుమాస్త్రిగారు ఆర్యాపుర పరపతి సంఘమువారు చేయుచు
న్న పనిని విమర్శించి కార్యదర్శి, అధ్యక్షులు చేయుచున్న పనిని
కొనియాడిరి.

మాజిల్లాకోర్టు: పిల్లను ఎత్తుకొనిపోయిన కేసు

1927 సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసములో గొండ్ల
పత్తం అనునతను మొదట పత్తమ్మ అనుపిల్లను ధనిశేర్ల
రత్న అనకట్టు చూపించునని చెప్పి యిండిపల్లెనుండి ఆమె
తల్లిదండ్రులతో చెప్పకుండా తీసికొని పో
యినదియు, ధనిశేర్లరత్న తీసికొనిపెట్టబడు మూగ సామర్థ్య
లు, విశాపురం, అన్నవరము, ఖర్జురము, కలకత్తా మొదలగు
పట్టణములు తీసికొనిపెట్టినదియు ఖర్జురములో ఆమె మాన
మును అపహరించినదియు కలకత్తాలో ఆమె నగలను దొంగిలించె
ననియు తరువాత మద్రాసునకు గొండ్ల పత్తం ఆపిల్లను
చాలకత్తాపెట్టెననియు తిరిగి 1927 నవంబరునెలలో ఆపిల్లయిం
టికి తిరిగివచ్చినదియు తిరిగి ఇండియన్ పీస్ అండ్ డ్యుటీ కింద గొం
డ్ల పత్తంమీద లేచిన కేసునుకేసులో ప్రాసిక్యూషన్ వారు
చెప్పిరి. మద్రాసు పత్తమువారు గొండ్లపత్తం ఆపిల్లను
ఎత్తుచు ఎత్తుకొనిపోలేదనియు మొదట పత్తమ్మ వివాహము
కాకుండగానే గర్భవతియగుటచే, సిగ్గుపడి, లాల్ మహమ్మద్
అను బండివానిని తీసికొని యింటినుండి వెడలిపోయినదియు
వాదించిరి. రాజమండ్రి గవర్నరు మెంటు ఆనువత్తిలో పనిచేయు
చున్న లేడీ డాక్టరుగారగు మోసగా దొరసానిగారి సాక్ష్యము
మీద యీ కేసులో తీసికొనబడెను. పత్తమ్మను తరీక్షించితి
ననియు, ఆమె యీమధ్య కొలదిమాసములక్రిందట బిడ్డను కన్
గని తలంపుటకు ఎక్కువ అవకాశమున్నదియు చెప్పిరి. పత్త
మ్మకు 15 సంవత్సరములకన్న ఎక్కువవయస్సుచెప్పిరి. వైద్యులు
తరీక్షించి మద్రాసుకి 20 సంవత్సరములకన్న ఎక్కువవయస్సు
కొద్దవారికి తెలియజేసిరి మాజిల్లాజడ్జిగారగు మీర్ అమీరు
జ్జీ సామెలుగారు వారితోపాటు పత్తమ్మ గర్భవతియయ్యె
నా, లేదా యనవలయను ముఖ్యముకాదనియు, అనకట్టు
చూపించుటకు మద్రాసు పత్తమ్మను ధనిశేర్లరత్న తీసికొనిపె
ట్టెనని రుజువునందనియు మద్రాసు పత్తమువారి వాదన
నమ్మదగినదిగా లేదనియుచెప్పి, మద్రాసు పత్తమ్మ 20 సం
వత్సరములు చాలనికారణముచేత, తంజావూరులోనున్న బార్
స్టలు స్కూలుకు రెండుసంవత్సరములు వంపుమన్నానని
తెల్పిరి. గవర్నరు మెంటు పత్తమున అవసరాల రామారావుగా
రును మద్రాసుపత్తమున రెబ్బాప్రగడ శుబ్బారావుగారును
వాదించిరి.

మద్దూరి కృష్ణమూర్తిగారు.

నీలు సత్యగ్రహ సందర్శన 7 మాసములు చెలసాల
ననభరించిన శ్రీయంత మద్దూరి కృష్ణమూర్తిగారు యీనెల
20 వ తారీఖున నెల్లూరు చెలసాలనుండి విడుదలయ్యెను. వీరు
కాంగ్రెసు సంపాదకులగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి
సోదరులు.

బాపట్ల నవార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 35/1928

వెటివనరు:- (బులుగ్రుడు) తిరువీధుల స్వామి
శెట్టిగారి కుమార్తె వెంకటేశ్వర్లు, పద్మసారి చీరాల.
ప్రతివాదులు:- (బులుదాతలు) కోట శుబ్బయ్య
మరి 34 గురు.

1920 ఫలితం ఆప్టు 5 లోని 19 (2) సెక్షను నిను
సరించి వైన నుదహరింపబడిన విడివనరు తనను ఇన్ సాల్వెం
టుగా తీర్చానించబడినట్లు ప్రార్థించుచూ ఒక ఆర్డరు దాఖల్
చేసుకొనియున్నాడు. పదవార్టి విచారణనిమిత్తం 18-8-28
తేదీకి వాయిదావేయబడినదని యందుమూలముగా తెలియ
జేయడమైనది.

నవార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో జి. వెంకటసుబ్బయ్య
గా పట్ల, 17-7-28, ప్రెసిడెంట్ నవార్డినేట్ జడ్జి.

కలక్టరుల సభ

పరిపాలనావిషయములనేకముచర్చించుట

ప్రభుత్వ ప్రకటన
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఉదకమండలం:-జూలై 24:-ఈ దినన ప్రభుత్వ
ప్రకటన చేడు వెలువడెను.

జూలై 2 నుండి 9 వ తేదీవరకు కలక్టరుల సభ
ప్రభుత్వ కార్యాలయమునందు జరిగెను. భూమిశిక్షలు బడ్జెటు తయారీయొనపర్తి ఖర్చులరీఫీ
జేయవలసి మార్పుటనుగూర్చి విచారించబడెను. పట్టణపట్టణ
కాఖయ్యెను జరుగుచుండుపని కలక్టరులకు యెప్పటికప్పుడు
తెలియజేయుటనుగూర్చి ఆలోచించిరి. నిమ్మజాతులకు భూ
ములనిచ్చుట ఇచ్చినవిమ్మట వాటిని పరిగ్రహించుగించి
శోధో పరిగ్రహించుటనుగూర్చి చర్చించిరి. సమాకారసంఘ
ములపట్ల డబ్బురాబట్టువిధానము, జిల్లాలో అభివృద్ధికాఖవారి
యేర్పాటున్ని కేంద్రీకరింపుట, ప్రయాణీకల బంగారాల
సౌకర్యములు, స్థానిక సంస్థల కుడబుచ్చ
ప్రవృత్తుచేయగలగట్టు వాటికి చెందవలసిన భూమిశిక్ష మున్నగు
విషయములుగూడ యొచింపబడెను.

వ్యవసాయమువరుగుచున్న భూములను అతిచిన్న విభాగ
ములగ జేయుట దాయాదు విభాగములవలన కలుగునష్టములు
పంజాబురాష్ట్రమునందే చెన్నరాష్ట్రమునందుగలవా, ఉన్నచో
పంజాబునందు జరిగిన ప్రతికూల పద్ధతులు యిక్కడగూడ అను
పరింత వచ్చునా, అనువిషయమున కలక్టరుల అభిప్రాయము
తెలిసికొనబడెను. భూముల బాగు చేసికొనుట
కొసగు ఋణముల గూర్చి, ఫీవరీ కు కాఖను గూర్చి,
ప్రజలలో మద్యనిషేధ ప్రచారముగూర్చి ఆలోచించిరి. ఇరిగే
షన్ పనులయొందభివృద్ధినిగూర్చి ఆలోచించిరి. రివెన్యూకాఖ
యందు ఉద్యోగులను దుర్వికాసులు, పెట్టమెంటు పోర్టీలను
గూర్చి అనేకవిషయములు చర్చించబడెను.

ఆంధ్రప్రతిభ

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసకులు ప్రొఫెసర్
రాధాకృష్ణయ్యగారే రాజోవు వైస్ ఛాన్సలరు కావలయున
ని బంగారీములో బహు జవాబిప్రాయముగా నున్నది. ఛాన్స
లరు ప్రతిక వలసార్లు రాధాకృష్ణయ్య ఘనతనకొనియాడి తిగిన
వారని మునించెను. కలకత్తా ప్రతికలలో తరువాత రాధా
కృష్ణయ్యని నామము పేర్కొనబడుచున్నది. తిరిగి సర్కారుగారే
నియమింపబడెదరని ప్రేట్టునుకా ప్రాసిననూ అతియే నిశ్చయ
మున నమ్మరాదని పలువురముకము. అవ్యవస్థామనో బంగారీ
యలలో విశేషముగా ప్రేమింపబడుచున్న రాధా కృష్ణ
య్యగారు వైస్ ఛాన్సలరుగల కవకాశములన్నవి.

చిదంబ్రములోని మీనాక్షి కళాశాలాధ్యక్షులు కె.పి.
నీలకంఠశాస్త్రిగారు రాంధ్రులు. వీరు తిరునల్వేలి కాపురములు.
కాకి వీరందా విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో పనిచేసి అటవంకి
చిదంబ్రము కళాశాల ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి. పి. జి.
శ్రీనివాసయ్యగారంతటివారు నీలకంఠశాస్త్రిగారినిమహామేధా
వంతునిగా పొగడిరి. శాస్త్రిగారు చిదంబ్రము కలకాల పోస్ట్
యలో ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రకాఖ శేర్పరధిరి. శాస్త్రిగారి కాం
ధ్రులనిన అమితప్రేమ. రాజోవు చిదంబర విశ్వ విద్యాలయ
నిర్మాణయేర్పాటులలో శ్రీశాస్త్రిగారే యూనివర్సిటీ కాలేజి
ప్రెసిడెంటు కాగలరు. ఆంధ్ర విద్యాధి మహాసభవారు నీలకంఠ
శాస్త్రిగారినిక సారి యధ్యక్షులుగా యెన్నుకొని ఆంధ్రప్రము
ఖుని గౌరవించెదరుగాక.

మధుర, తమిళనాటికి శాశ్వతము. తెనాలి వాస్తవ్యు
లు శ్రీయంత ముతుకుమిల్లి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు
మధుర కళాశాలాధ్యక్షులుగా నుండుట తెలుగువారికి గౌరవ
ప్రదము. వీరు తిరునల్వేలికలకాలలో చాలకాలము ప్రెసిడెంటు
గా పనిచేసియుండిరి. ఆంధ్రప్రతిభ క్రమ క్రమముగా భారత
వర్ష పంథయు ప్రాకుచున్నది.

సునర్ల శ్రీరామస్వామిసంహం

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త:-శరణ రామస్వామి చౌదరి
రామకృష్ణగారు ప్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము
లోకప్రసిద్ధముగ ఒకవీరమార చరిత్రము. అందరును చదువరిగ
నుండుటలో ప్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీకారాయణగారి
లక్షణాఖ్యమున పీఠిక గలదు. ధర్మ. 0-4-0.

మేనేజరు, "ఆంధ్రప్రతిభ"

7, తిరునల్వేలి కిది మదరాసు.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరి)

మా తాలూకాబోర్డు

జూలై 22:-పండితవిల్లూరులో జరిగిన క్రింద
తాలూకాబోర్డు సమావేశమున కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు
వింపబడెను. స్థానిక పరిపాలనవల్లముచేసి పవరణవిల్లూరు
మును మా తాలూకాబోర్డునా రాజేపించిరి. నిజమైన స్థా
నిక పరిపాలనకు పరియోజనగా లేదనియు తాలూకాబోర్డును
చేయబడదనియు అనిరి. సాల్వానాగారిల్లును ఆమోదియై,
ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషనువారియొక్క ఆహ్వానమునం
దలి ఆఫ్ఫిడెన్సులోని అంశములపై మిమోరాండా వాబలు
చేయబడుత ఆహ్వానప్రతికను పంపగా, దానినిమా బోర్డు
రుకొద్దజేసిరి. బాల్గోలిలో రైతులు కనబచ్చుచున్న సాహసమున
కున్న పట్టుదలకును వాటిని మా బోర్డునా రక్షింపదనియు ప్ర
జలు యావనంబియు వాటికి ధనపహాయమును జేయవల
సినదా ప్రజలను హెచ్చరించిరి. తాలూకాబోర్డు యాజమా
న్యమున కి.కొక ఆయుర్యుడ వైద్యకాలను సాపించుటగు
తీర్మానించిరి.

నరసాపురపు మెటర్నిటీ సెంటర్

ఈ సెంటరులో 5, 6 మాసములనుండి ఆర్యుత్సాహు
తోనున్న మెలకపల్లెనున్న పనిచేయుచున్న మంత్ర గాని
యా మధ్యనే గొప్ప ఉద్యోగప్రాప్తిగాను గొర్న మెంటుగారి
చే నొసగబడు రు 40 ల వైస్ పెన్షన్ మీద హెచ్చుపని చే
కొనబడు పోయియుండెను. ఈ మె కాకివాడలోని ఆర్యుత్స
మాపరింటెండెంటు చేసి పింఛనును తీసుకొనిన పి. వి. రా
గారి కుమార్తె. తన పనిలో యీ యావకురాలు (ఈమె వయ
స్సు 20 సం||లు) ఇచ్చట మంచిత్యాధిని సంపాదించెను. ఈమె
స్థానే తిరిగి ఇంతటి శేర్పర్యునిగు మంత్రసానిని త్వరలో యే
ర్పాటు గావించెదరుగాక యని జేయుచున్నాను.

తణుకు
(ఒక విలేఖరి)

జూలై, 20-నిన్నటిదినమున మా తాలూకా
బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు మ|| రా|| శ్రీ ముళ్లపూడి తిమ్మ
రాజుగారు మా జిల్లాబోర్డు యంజనీయరుగారు మ|| రా|| శ్రీ
రావుబహద్దర్ టి. కె. టి. పీఠరాఘవాచార్యుర్ బి. ఎ., ఎ.
సి. యి గారికి గవర్నరు మెంటువారు రావుబహద్దర్ బిరుదు నొసం
గినందున తమ సంతోషము వెల్లబుచ్చు టి పోర్టి యొసగి
యుండిరి. తొలత మా గ్రామముందున్న హార్డింగ్ పంపు
తోరణములలో నలంకరించి పెద్దలందఱుక జేరిన యనంతరము
శ్రీయంత యామని వెంకట్రామయ్యగారు గ్రామఫోన్ యం
త్రములచే పథికల శాసందవార్ధి నోలబడించిరి. తరుపరి శ్రీ
యంత ముళ్లపూడి తిమ్మరాజువారు శ్రీ యంజనీయరు గారికి
కారినర్పించు ఘనకార్యములబట్టి గవర్నరు మెంటువారు రావుబహ
ద్దర్ బిరుద మొసగిరియు నందులకై వారితో కలిసి మనమంద
ఱమును సంతోషముగా గాల మనవయించి యల్పహారము
తీసుకొనుటకై ఆందర సమావేశపరచితిమనియు చెప్పి శ్రీ యం
జనీయరువారిని పుష్పమాలాంకృతుల గావించిరి. శ్రీ యం
జనీయరువారును తమరొనర్పిన ఘనకార్యములకై యీబిరుద
విషుబడలేదనియు లోకలో బోర్డునా గావించుచున్న ప్రహ
సేవకు సంతోషి అమావసులు చేయుచువారు యంజనీయరు
డిపార్టుమెంటువారు గనుక నిట్టి బిరుదు లొసంగుటచే నింక
ను విశేషాత్సాహముతో పనిచేయుచెరదని ప్రజలతరఫున తమ
కీగౌరవ బిరుద మొసగిరిని చెప్పిరి.

యువకుల బహిష్కారము

నారిమనుగారి యుద్వోధ

పూనా, జూలై 23:-పూనా యువజన సమితి యాజ
మాన్యమున నారిమనుగారు, మర్దూనుగారు కాసనపర్వము విద్యా
ధులకు సైమనుకమిషను బహిష్కారముగూర్చి ఉత్తర్యసిందిరి.
వి. వి. గోఖలేగారు అధ్యక్షుల వహించిరి.

నారిమనుగారు కమిషనుపట్ల భారతీయుల వైఖరి ని
విపులముగ బోధపరచుచూ కాసనపర్వము పరియంత్రాప్రాతినిధ్య
ము గల్గియుండలేదు. వీనియొక్క పర్వమునందే ననుసరే సైమను
కమిషనుగూర్చి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టినచో తప్పక బహిష్కా
రమే తీర్మానించబడును. ప్రజలందరు బహిష్కారమునే గోరు
చున్నారని సర్ మెంటులు మెహతాగారు తెలుసుకొనవలెనని
రి. పూనాయువకులు సమయమునకు తగినట్లుగ పనిచేయవలె
ననిరి. మర్దూనుగారుగూడ అట్లే చెప్పిరి. యువకులెన్నడు వెను
దియరని డి. వి. గోఖలేగా రనిరి.

యువజన సమితివారు పాఠశాలలో జీతములు హెచ్చిం
చుటకు ప్రతికూలముగ జేద్ద యాందోళన జరుపుచున్నారు.
సభలుచేసి తీర్మానించుచున్నారు.

యోగీశ్వరులవారి స్వానుభవము

దిన్న నల్లులూ ఇప్పీయలు బాంకునందు ఒకకంపెనీ
 గుమాస్తా నోట్లు లెక్కించుచుండగా ప్రశక్తగుప్తవాడు దినప
 నొక రూ 5 నోటువదిపదిని చూచించి, బాంకున స్తావంగి దానినీసీ
 లేదుపోకి ప్రశక్తవాడులేడు. వెంటనే అన్ని నోట్లు లెక్కింపగా
 రూ 650 నోట్లు తగ్గిపోయెను. వీరింటనే బాంకుగేట్లు మూసి
 లోని వదికించి గాని దొరకలేదు.

విదేశవార్తలు

లిస్బన్లో విప్లవము

ప్రభుత్వచర్య అరికట్టుట

లిస్బన్, జూలై 22:—లిస్బన్లో విప్లవము తీరగలదు టకు ప్రయత్నించెను. కాని ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్యను దీసి కొనుటచే విప్లవ సుంతరించెను. ఈమూలముననే గుండ్లదీపము నిర్బంధములు తొలగినవి. 7 గుండ్ల చనిపోయిరి. 30 మంది క్షత గాత్రులైరి.

రాయలు కమిషనును తప్పక బహిష్కరింపుడు

బెల్జియంలో రాయబారములు నల్లి లాభము లేదు

జిన్నాగారి యభిప్రాయము

“కార్మికపక్షమువారు రాయలుకమిషనుకు తోడ్పడెదరు

లండన్, జూలై 21:—జిన్నాగారు మన్యులందఱి కారితో డబ్బిను కేరి, బొంబాయికి ఆగస్టు 10 తేదీన బయలు దేరెదరు. లండనునందీ బయలుదేరిపోవునపుడు రూటులో జిన్నాగారిట్లు చెలిసిరి:—నేను లండనులో యున్నపుడు భారతీయులపట్ల బ్రిటిషు ప్రజల వైఖరిని దగ్గరకొనగోరితిని. నేను కలిసికొనదలచుకొన్నవారిని కలిసికొంటిని. వచ్చు కలిసి కొనదలచినవారిని జూచితిని. సమస్తసందర్భములు కనిపించును. తప్పయినను, ఒప్పయినను, ఆధికారులు తమ ఆధికారము ను ఇండియామీద చలాయించదలచుకొనిరి. కృత్రిమ శైలి యున్నాడు. సమస్తకృత్రిమగల బ్రిటిషు ప్రజలు జిన్నాగారి పోలేరు కాని వారిసంఖ్య స్వల్పము. వారిమాట చెల్లక, ఏమయు చేయలేదు. ఆంగ్ల రాజకీయవర్తములో వాగ్ధాటుక విశువారు లేరు.

సైమను కమిషను

ను ఇప్పుడున్నట్లులే ఇండియాకు ఆరంభమైనది. కార్మిక పక్షమువారు రాయలు కమిషనుకు తోడ్పడటకు బద్ధకంబులైరి. వీరిలో కొందరు మానసికంగా ముగిసినారు. నిష్పక్షపాతి కాని కార్మిక పక్షమువారిందరును వెనకకు మిగలలేదు.

భారతీయుల ప్రత్యుత్తరము

బహిష్కరణ తీర్మానమును వాగింపబడి. బహిష్కరణము వీరితోపునకు దుర్భాసును బాధ్యులవలెను. మేము చెప్పినదే నేడవార్తము మీరట్లు చెప్పితిరి నెల్లప్పుడు మధికారులతో రాయబారములను నల్లి ప్రయోజనములేవి. తప్పు జరిగినది. కానిని ఖిచ్చకొనలల మను వారితో నట్లుడుట నిష్ప్రయోజనము.

వ్యాపక అను లంకను బ్యాపిష్టగ్ల స్థానాధిపతులతో జోయెను. కాని అంతర్జాతీయమైనది. ఇతడు కంప్యూటర్ల వైఖరిక వందములో పోటీనల్లెను. ఇతడు చిహ్నమైనది. ఇది కేరీరము పీల్చు దగ్గర కనిపించెను.

ఇటాలియా వైఖరిక వర్తమానము రక్షించుటకు తోడ్పడిన విదేశీయులకును ఇటాలియా వైఖరిక వర్తమానమును బహుముఖుల నిచ్చుటకు ఇటాలియా పయనము కేర్పాటుకేసినవారు నిష్పయించిరి.

ప్రెంచి రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వమున నెవల్లి హెండర్సనుగారిని ఆసాధారణ బ్రిటిషు రాయబారిగ నియమించిరి.

ఈజిప్టు ప్రభుత్వమున మూడు వర్తమానములు ప్రధానామ్యులగునట్లు వయ్యకు పాపగాదు చనిపోయిరి.

పదమూడుదన కయజరును వరక గాజుగ చేయుటకు ప్రయత్నించుట సాగుచున్నది డబ్బి ప్రభుత్వమునకు దెలియుచున్నది. కయజరు బహిష్కరణ తటాలములనుగోనియాది మరల భాగాగ పాలించునట్లు ఏర్పాటు కేసెదరుగాక యనిరట్లు.

ఇంగ్లండు ఎన్నికలు

ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి

లండన్, జూలై 22:—అప్పుడే ఎన్నికలకు సంబంధించిన యావక్యావములు ప్రారంభమగుట జూడ ఎన్నికలు క్షుణ్ణాలో రానున్నవని తోచుచున్నది. బార్లిమెంటుగారు ప్రకటనవరిసి తుల కేర్పాటుకేయుటకు తమ పరిశ్రమలకు కేర్పరిమని బార్లిమెంటుగారిని. కమ్యూనిస్టులను పురపాలక ఎన్నికలలో గల్పిరిమి. పార్లమెంటు ఎన్నికలలోగూడ గల్పెదము. వారి తోడ్పాటును బహుముఖంబై ప్రాతికూల్యమునే కాంక్షించెదమని మన్యువారు గనిరి.

కెల్లగు ఒడంబడికను జూనియరులతో ఆలోచించి పంతుకము చేయుటచే మరింత సైతికఫలితము హెచ్చిన దనిరి. మరింత ఎక్కువ విశ్వాసము గల్గిరినది పర్ థామస్ ఇన్స్పెక్టుగా రనిరి.

కెల్లగు ఒడంబడికను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఎన్నికలకులతోనే కట్టిపెట్టి పంతుకము కేసినది లాయెడ్ బార్లిగా రనిరి.

ప్రజలకు పోలిసుకుమ దిగుప్రభుత్వ పఖ్యమును సామూర్యునది ఒక జోయిన్స్కో హిక్కుగాదు చెప్పి రాబోవు 12 నెలవరక పోలిసుతోటి పాపకరీ.

కెల్లగు ఒడంబడికను విశ్వాసము కేసెదమునులను ధరించుకుండ పాక్యాక్సుప్రభుత్వమును, “మర్టులను” “మర్టులను” ధరించునలెనని కానించెరి. లోపల నున్న పురుషుడ, కిరోదేవునమును ధరించరాదనిరి.

మంచూరియా-చీనా జాతీయ ప్రభుత్వముతో జేరుట

జపాను హెచ్చరిక

టోక్యో, జూలై 21:—మంచూరియా చీనావారి య ప్రభుత్వముతో జేరుటచే చిక్కులేర్పడును గాన అట్లు చేయ గూడదని జపాను ప్రభుత్వమువారు చాంగ్సీనికారి కొడుకను చాంగ్సీనిలంగుగారిని హెచ్చరించుచున్నాడు. ఇతడు జపాను హెచ్చరికను గుర్తించుచో జపాను అవసరమును చర్యకు దీసి కనిపెను.

కాన్టాంట్స్ ఎన్నికలగని నడగండ్లవారు కురిసి నేనుగొట్టెను పెక్కుకట్టుకులు చరిపోయెను.

స్ట్రాస్బర్గ్ నటనరాలు ఎల్లకొటెరి అనునామె చనిపోయెను.

ప్రెంచిగాని టెల్లకు ఆను కొని టెల్లికులలో పాల్గొనటకు కేసులెనిసి కోట్లకే వారిని. ఆ కేసుల తొలగించి కేసుల విడ రుచున్నాడు.

జపానుచియా ప్రభుత్వముగూడ యధుపహిష్కరణపు టొడంబడిక సంకీర్తించెను.

దూరప్రయాణము కేయ మోటారుబస్సులలో నిడించు ఏర్పాటులకుగూడ కేసెదరట.

బాపట్ల నవార్డినెట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నం 32/1928

పిటివనరు:—బెజవాడ చెంచయ్య కుమారుడు చిన్నప్పి, వయస్సు 60 ఏండ్లు. కమ్యుకలం. స్వవపాయజీవనం. నిడమర్రు ఒంగోలు. డి. యమ్ పి.

కొంటరు పిటివనరు:—ఈనం నువ్వారెడ్డి మరి కొందరు.

1920 సం॥ ఆక్టు 5 19 (2) క్షేమ నకపరించి నైన నడపారించబడిన పిటివను తన్ను యాకపాల్వెంటుగా తీర్మానించునట్లు ప్రార్థించుచూ ఒక అర్జీని చాళికోచేసుకొన్నాడు. పదరు అర్జీచారణ నిమిత్త 15-8-28 తేదికి వాయిదావేయడమొనరి యిందు మామముగా తెలుపదమెనెను. 4978

బాపట్ల జడ్జికోర్టులో సి. వరదరాజులు, అడివనక నవార్డినెట్ జడ్జి.

బార్లిమెంటు సత్కారహానిధి

12-7-28 ఎంగ్లండుండియా

ప్రకటింబసిన మెట్రిము	45851-18-0
వి. ఎం. బిర్లాదంతులు	1250-0-0
లబనతిరాయగారి వ్యారా	750-0-0
(ద్రవిడరాష్ట్ర) కాంగ్రెసుసంఘమువారు	1000-0-0
హి. వి. కే. పటేలుగారు	1000-0-0
పొరుబందరు వనూర్లు	1267-0-0
రంగూనుపొరులు	2708-2-3

క్రియాల కై. లక్ష్మీనారాయణచౌదరిగారు, బెజవాడ 10-0-0
ఇతరులు 2617-0-0

మొత్తము. 55958-15-8

మంగలూలు గాంధీనిధి

5-7-28 ఎంగ్లండుండియా	8149-11-8
యితర మొత్తములు	628-10-8

8776-5-6

(ఎంగ్లండుండియా-19-7-28)

శ్రీకృష్ణా శ్రమము-గుంటూరు

వార్షికోత్సవము

ఈ నెల 16 తారీఖున వై ఆక్రమ వార్షికోత్సవము వై భవముతో జరిగినది. ఆక్రమ ప్రకృతి సుంతయు మనోహరముగా ఆలంకరింపబడెను. చిరుగులకు ముచ్చటకెని ఉన్నన లక్ష్మీ నారాయణ దంతులు నగింపల్లి నరసింహారావు, ఉత్పలూరి పుష్పారావుగారు మొదలైన నగరములోని పెద్దతే కాక, జిల్లా కలెక్టరు, పోలీసు నూపరింపెండెంటు, విద్యాకాళాధికారి లేబరు ఆఫీసరు మొదలైన ఉద్యోగములకుపాద సభకు విచ్చేసిరి. మద్రాసు లేబరు కమిషనరు స్టేబర్ దొంగారు ఆధ్యక్షత వహించినారు.

వై. వనవర్మమ్మ గల ఆదిమాంధ్రనివార్షిక మధురకంకము తో ప్రార్థనచేసినారు. తర్వాత మరియొక బాలుక “శివరాంజి, లోనుండి” క్రిత చదివినారు. క్రమముగా “నాయకురాలు” నాటకములోనుంచి పంచముల దేవాలయము చేసినరంగము కేందర చందాలపంపాదము, రామాయణకాలకమునుండి పామకాగ్రహణములు, ఒకానొక ఇంగ్లీషు రంగమును ప్రదర్శించినారు. ఆదిమాంధ్రనివార్షికముగా పాడి భావభరితముగా అభినయించినారు.

నగరములోని పెద్దల బహుమతులుగా వసినపుష్పకాలక, ఉత్పలూరి పుష్పారావుగారు వసించిన వస్త్రములను ఆయానివార్షికలకు అధ్యక్షులిచ్చినారు.

స్టేషను నాయనికాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు ఆక్రమము విద్యార్థులూ వరికు భజుగా నున్నారని వివరముగా అభ్యసించు న్నారని తెలిపినను ప్రధానమని చెప్పినారు. లక్ష్మీకోటం రాజా రాజేశ్వరరావుగారు ముఖ్యఅధ్యక్షులమును చారిత్రక దృష్టితో వివరించి ఆక్రమవార్షికముగా నుండి పదివందలవర్షములనుండి ఆదిమాంధ్రులపై నిగంతరకృష్టిచేస్తూ ఉన్నవల్ల పాటి హనుమంతరావు గారినింటి మోగులు చాలాతక్కువగా ఉన్నారని ఆయనఉద్వేగము కి కేరీయులందరూతోడ్పడవలసినదని గంభీరముగా పునఃపరిచినారు. బహుకాలమునుండి ఈ ఉద్యమముతో వనిచేస్తూ బ్రహ్మచర్యవ్రత వలంబులయిన గూడూరి రామచంద్రరావుగారు, సంపన్నుల బాధ్యతలను కష్టములను వర్ణించి, పూర్వముకన్న ఈ ఉద్యమము చాలావృద్ధిచోకి వచ్చిందని, ఆదిమాంధ్రులకు ఆస్కారవము కలిగించి, హృదయములతో క్షేమమేమాత్రము లేకుండాచేసి, స్మృతివిద్యులు కేర్పవలసినది చాలా పరపముగా చెప్పినారు. సభాధ్యక్షులయిన స్టేబరుదొంగారు కార్యదర్శి నిడదేకు, విద్యార్థుల ప్రదర్శనలు మొదలైన వానిని తమఅనందమును వెలిపుచ్చి ఉత్సాహిస్తూ, నిరుటికన్న పోర్డింగులోని వారిసంఖ్య కట్టింపు అయినదని, స్మృతివిద్యులు కేర్పడము చాలా ముఖ్యమని దొరతనమువారు ఈ ఉద్యమముతో క్షేమహించి ఉన్నారని, నిమ్మకాకుల విషయమై కేరీయులకుడా ఎక్కువ అభిమానము చూపడము వ్యాధిమని, శ్రీకృష్ణాశ్రమము పరస్పరిధముల బాగున్నదని మృదువధురముగా పలికినారు.

ఆక్రమ విద్యార్థులు మంగళహారతి పాడినతరువాత ఆ సందర్భములతో సభ ముగిసినది.

(ఒక విలేఖరి.)

లోహములు

I

పులుగుండం లక్ష్మీనారాయణరావు

ఖనిజములు గలదనందీ తీయబడుచున్నవి. ఇవి లోహ పరిమళమైన పదార్థములు. వీటిలోనుండి లోహపదార్థములను కొన్నియంతయు సహాయముచేతగాని తదితర పదార్థాలచేతగాని తీయబడుచున్నవి. లోహపదార్థములు నిజపదార్థములనందీ వాయురూపముగా నెగసిపోవచ్చును, లేక ద్రవించి కారవచ్చును. అదియుగాక మద్యగా అవగా బిళ్లగా నిలువవచ్చును.

లోహములు సాధారణముగా గౌరవముగల పదార్థములు. అందు సామాన్యముగా సర్వజనులకు తెలిసియున్నది. బంగారము లోహములకు కేవలముగా మార్గవచ్చును. తీగగా లాగవచ్చును. ముక్కలగా వికాసించవచ్చును. లోహదులన్నియు ధృష్టములుగా మారును. ఇట్టి మార్పును గానించుట పూర్వము నుంచి మన జీవితములకు తెలియును. సామాన్యముగా మనకు తెలిసినట్టి లోహదులలో ద్రవముగానుండునది పాదరసముకాటియే. మనకు తెలిసినవాటిలో కొన్ని లోహదులు యితర లోహదులతో మిశ్రమగుచున్నవి. అట్లు మిశ్రమైన లోహములను పాత్రనామానులు తియ్యబడేయుటకు వాడుచున్నారు. యిత్రదీ, కంచు మె, కాసి, లోహములలోగూడ "పరాన్నభోజి" పెక్కులు గలవు. ప్రస్తుతము కొన్ని మార్పులు మనకు తెలిసియున్నందున వాటిని పేర్కొందము.

పాదరసము "పరాన్నభోజి" యని పేరువచ్చును. ఏ పదార్థముగానె తెలియదును మద్యకరముగ్ని నిగిగలాడెను కుంభస్థశ్రమనుజేల్చి తినుచున్నాడో యే పదార్థముగా పాదరసము, బంగారమును తినుచున్నాడు. అందుచే పాదరసమునదే పనిజేయువారు బంగారపు నవ్వులను ధరించును. ఆత్మప్రస్తుతమైన రసము బహువేగముతో బంగారును భుజించును. కాని మనము కక్కిన గూటికి ఆకేదడువారము. అందునల్ల పాదరసము తిన్నట్లుమంటి బంగారమును తిరిగి కక్కింపజూతుము అదియెట్లునైన బంగారమును తిన్నట్లునంటి పాదరసమును తిన్నట్లుకా యంత్రమానం దుంచి త్రవించుటవేసినచో కిరిగి బంగారము లభించుచున్నది. ఇట్లు లభించిన బంగారము ఆత్మప్రస్తుతమైనది. పాదరసము పెండినకూడ తినును. అనేక యితర లోహదులలోగూడ మలభవముగా తినుచున్నాడు. "పాటాసియం", "సోడియం" అను లోహములలోగూడ ప్రాంగివేయును. వీరవ వీటితో గలిసినతోడనే పాదరసమును బహు ఉష్ణముతో మంటును, ఉడజరినవలయును. ఇంతేగాక పాదరసము, "అమోనియం" అను పదార్థముతో గలిసి యుండును. కాని, పాదరసమును గుటికలుగా మార్చవచ్చును ననుసంగతి యింకవరకు పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులకు తెలియదు. ఇది పూర్వమే మన పితామహులకు తెలియును. ఈ విగుణ శ్లోకముచే పాదరస ఘటికానీడిగలవారికి జరామరణ భయంబులేదని తెలియుచున్నది.

శ్లో॥ జయనితే నుకృతిసో రసనీధాకపిశ్యరాః ।
నాస్తిలేహం యశఃకాయే జరామరణభయమ్॥
మనలో యేవిధముగానె లే మైత్రిగలదో అదేవిధముగా ఖనిజపదార్థములయందుగూడ మైత్రిగలదు. సృష్టియందు విషంతువు లన్నియు నొక్కచోట కేరుచున్నవని మనకడ రీతి తెలియును. సర్పములకును, ఉడుములకును గలమైత్రి చాల గొప్పది. సర్పములయందు బొరియలలో మండగల్లులు వృద్ధి కలుగుగూడ నివసించును. ఖనిజపదార్థములలోగూడ విషపదార్థములు అనేకములు కలవు. అపదార్థములు ఒక్కచోటనే గూడుకొనియుండును. ఉదాహరణముగా—పావనిములు (క్రివిథంబులు) అన్నియు, "బంటిము" యను పదార్థముతో గూడుకొనియుండును. మన పూర్వీకులు జెప్పసానితే, "మత్స్యపుష్పలన్ని యొక్కచోట నత్తిగల్లులన్ని యొక్కచోట" యంతపాత్రము అపత్రముగాదు. గౌరవమానమైన లోహములు—వెండి, బంగారు యొక్కచోటనే గలలలో దొరకుచున్నవి ఇవి సాధారణముగా రాళ్లలో మెరయుచుండును. అట్టి రాళ్లను గనపములలో త్రవ్వి, బయటికి దీసి యంత్రములపహాయముచే మార్చుచుగావించి, అట్టి మార్చుచు పాదరసములోగాని, యితర ధృతులలోగాని వేయబడుచున్నది. ఆయార్థమునందు గల లోహములు పాదరసములోగాని, వేసిన యితరధృతులలోగాని కరిగిపోవును. కిమ్ముట అధృతులను అగ్నిసంస్కారముచే అవిరిగా మార్చుచున్నారు. ఇట్టి సంస్కారముగావించిన యట్టి పాత్ర లోహభాగమున లోహదులు లభించును.

ఇక యితరలోహదుల విషయము గొంతజాతము. అందు కొన్ని తృప్తలోహములు. అవి యేననిన-ఇనుము తుత్తి నాగము, పంగము, సీసము మె. 'లోహము'నకును, అనగా ఇనుమునకును బొగ్గుకును మైత్రిగలదు. బొగ్గు గలదనందీ తీయబడుచున్నది. దీనికి మన జీవితముల రాక్షసిబొగ్గు అని అంటారు. ఇట్టి బొగ్గుగలలలో ఖనిజపదార్థములుగూడ దొరకు

చున్నవి. అట్లు లభించిన ఖనిజపదార్థములలో 'యినము' ముఖ్యము. కాబట్టి యనుమును, బొగ్గును సృష్టియందు మైత్రిగలగని చెల్లమునున్నది ఇక 'బీడు' 'ఉక్కు' అను పదార్థములు జాతము వీడు, ఉక్కు అనుపదార్థములతో కేలము యనుమే గలదనందీ పరిశీలించి చూచినచో అందు కేలము యనుమే గాదని స్పష్టమగుచున్నది. బొగ్గుగూడ యనుముతోగలిసి పే పదార్థములు తయారగుచున్నవి. వీడుచుండును, ఉక్కుయందును అనేక రకములు గలవు. వాటి యన్నిటిలోను మిశ్రమైన బొగ్గుయొక్క పాళ్లునా త్రము వేర్వేరుగా యున్నవి. బొగ్గునేగాక, బొగ్గుపులును వాయువుగూడ యనుము నపహరించును.

తుత్తి నాగమును, వెండికూడ బంధుత్వము గలదు. నాగము దొరకుచోట్లలో వెండికూడ దొరుకుచున్నది. కాని, వృష్టియందు యొక గొప్ప పరిగలదు. సీసము దొరకుచోట్ల తప్పక వెండికూడ దొరుకును. ఈరంటి వేరుబరుటకు నాగమే తోడగుచున్నది. సీసము వెండిగల ఖనిజపదార్థమును కరిగించి దానిలో తుత్తి నాగము గూడ గలపుటచేత నాగము వెండి వేరుబరుచును. వెండిపైకి తేలుచున్నది.

ఖనిజములను వాయువునగుడ మైత్రిగలదు. మనకు యేవిధముగానె లే జీవించుటకు (పాశ్చాత్యశాస్త్ర ముఖ్యమో అదేరిగి లోహములగుడ కొన్ని వాయువులు ఆశ్శక్తియాలే యున్నవి. "పలేడియం" అను లోహపదార్థము ఉడజరినీ పీల్చును. ఒక చిన్న 'పలేడియం' ముక్క తనకు 900 సార్లు తరి మాణముగల. 'ఉడజరినీ' పీల్చుచున్నది. కాని, ప్రతిలోహపదార్థము యేదొక్కొక్క వాయువును పీల్చుచున్నది. కామ్రము బొగ్గు పులును వాయువును పీల్చి అకపచ్చరంగున వేరుచున్నది. అనేక యితరపదార్థములు గూడ యేదొక్కొక్క వేరుచున్నవి. సామాన్యముగా మనము, యిట్టియందు మే పరమాగించుబొగ్గు 'అమోనియాను' పీల్చుచున్నది. ఒక చిన్న బొగ్గు ముక్క తనకు 90 సార్లు పరిమాణముగల 'అమోనియాను' పీల్చుచున్నది.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

ఈ రైల్వేలను మీదుగా హిజ్ ఎక్స్ ప్రెస్ లెస్సిది ప్రెసాయిగారు ప్రయాణమొనర్తురు గావున 1928 సం॥ జూలై 26 వ తేదిన నెం 31 ప్యాసెంజరుబండి వాలేరు, విశాఖపట్నం మధ్య యథాప్రకారము కన్న 10 నిమిషములు ముందుగా వచ్చును. మార్పు ప్రమింగులు ఈక్రింద నుదాహరింపబడినవి.

వాలేరునుండి బయలుదేరుట	11-40
విశాఖపట్నం చేరుట	11-50

జనరల్ ట్రాఫిక్ } ఎ. డబ్ల్యు. పార్సన్స్
మేనేజర్స్ ఆఫ్ } ఆక్లిండు జనరల్ ట్రాఫిక్. మేనేజర్

వకటన (2046)

కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాలులద్యారాగాక లోగలక్షణములను తెలుపుదు చేసినచో కోగస్వభావము ప్రచ్చుకొనవలసిన ముందు, పద్ధతము, వగైరాలు వివరము ప్రచురితముగ వ్రాసి, పంపబడును. (నెం 2) ఇచ్చగి (శ్రీ) పాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెంగళూరు.

1904 2 అప్రై క థి న్త ము

శ్రీ మత్స్యల సంసానమున 300 పుటములు యుట 50. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, తయ, పీట్లును బోగ్గులకా కళమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము ముందుచో పంపబడును. అనేకులు వాడి మెచ్చుచున్నారు. కేలము, అనేకము 3125 ఆర్డర పాయను పొంది, మా కౌన్సిల్, పి. వి. సి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదపనాజం-పెరిదేవ్ (కెల్లూరు).

3351 మనసారచందిని

కెగరోగములకును, శ్రీల కుసుమమ్మగులకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబు శేగరోగములను, శ్రీలకుసంభవించు కుసుమరోగములను నిర్మూలము గావించును. సీసా రు 1-8-0 దీనికి అనుపానముకై చందిని అత్తరు నుపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని అత్తరు సీసా 1-8 రు 1-4-0 వి. పి. గిర్నల ప్రత్యేకము. పి. కి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదపనాజం-పెరిదేవ్ (కెల్లూరు).

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ జూలై 24-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యముపాట		
మినుము తెనాలి	,, 42 కలం రు	12 12 0 18 0 0
నెల్లూరి	,, డిటో	,, 18 8 0 14 0 0
ధిల్లి	,, డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-8	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0 22 0 0

ధాన్యముపద్దలు			
కందులు బస్తా 1-8 ర 305	,,	15 0 0	16 0 0
నవగలు ,, డిటో	,,	12 14 0	18 8 0
పెసలు ,, డిటో	,,	14 0 0	16 8 0
మినుములు ,, డిటో	,,	14 0 0	17 0 0
ఉపలలు ,, ర 195	,,	11 0 0	11 8 0

3. నూనెపద్దలు

శువులనూనె కా 1-8	,, 145 0 0	150 0 0
నెయ్యము 1-8	,, 14 0 0	21 0 0
మినుకొనెనగవచ్చు కా 1-8	,, 50 0 0	52 0 0
చింతికోట్లిన ,,	,, 48 0 0	46 0 0

నెయ్యనగనూనెగానగ కా 1-8 రు 118-0 మినుకొనెన 112

అముదము కా 1-8	108 0 0 110 0 0
---------------	-----------------

మారకగువు	75 0 0	80 0 0
మిరుకాయలు(గుంటూరు) కా 1-8	77 0 0	84 0 0
పసికాయలు	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు పిరియందు మినుగు 1-8 రు	40,45	
కాళవా పిపాయకట్టు		50,55
తెల్లము కా 1-8	రు 28 0 0	49 0 0
అస్కాపక్కర బస్తా 1-8	27 0 0	27 4 0
చింతపండు కా 1-8	28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం కా 1-8	,, 82 0 0 88 0 0
కడరం	,, 29 0 0 81 0 0
రవుండు	,, 27 0 0 85 0 0

6. నూలు

నెం 20 తెన్ని నెంపం యాటి	రు 6 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,, 5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,, 6 0 0
నెం 30 1/2 రెట్టెత్తెలు	,, 7 12 0
నెం 40 జమ్మకు 10 పా	,, 11 18 0
నెం 44 నాండో	,, 6 0 6
నెం 40 రాణి	,, 10 14 0
నెం 4 తెన్నిమసీదు	,, 4 12 0

దూది

కోగదాబట్టు బారగ 1-8	రు 402 0 0
---------------------	------------

లోహములు

కంగి 100 కలం 1-8	రు 68 4 0 64 0 0
బస్తా రులము 1-8	,, 51 0 0 21 2 0
రెంజి 1-8	13 8 0
రెంజి 1-8	,, 280 0 0 284 0 0
రెంజి 1-8	,, 268 0 0 278 0 0

రంగులు

శ్రీ. బి. పి. పి. లాండు అల్లజరంబా నెంపం

సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	58 0 6
,, సీరిక 1 రు	1 10 6
,, 14 రతులు	1 10 0
,, 28 రతులు	1 9 0
,, 56 రతులు	1 8 6
,, 1 అండు	1 8 1
రెంజి 100 పామసా-తేల్ అనగా (రెంజి రచ్చ)	5 4 0
కాంగి కి రు	1 0 6
మన ది	1 1 0

శాస్త్రాధ్యయనము

డా॥ పి. సి. రాయగారి యువనానందము.

శాస్త్రాధ్యయనము శంఖుమహర్షి యాదవరాయన డా॥ పి. సి. రాయగారు నిన్న సాయంత్రము మద్రాసులో మొదటికే కాశీకి వెళ్ళి పోయినందు శాస్త్రాధ్యయనము, జ్యోతిషము, యోగము అనువిషయములనుగూర్చి యువనానందము. లె. క. సి. ఎ. ఎఫ్. హింద్స్ ఐ. ఎమ్. ఎస్. మొదటికే కాశీకి వెళ్ళిపోతే గాత్ర అధ్యక్షుల వహించిరి.

అధ్యక్షుల వహించినందు.

అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు భారత జ్యోతిషము శంఖుమహర్షి యభిప్రాయములను ఆంధ్రములను విప్రులనుగ జెడిపి యీ శంఖుమహర్షి 1928 సం॥లో ప్రారంభించి 1925 సంవత్సరమునండి అభివృద్ధి గాంచుచున్నదనియు శంఖుమహర్షిల పంఖ్య అప్పటినుండి క్రమముగా సభికను గుచున్నదనియు యీ రాజధానియందు గల రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు వైద్యులేగాక మరి కొంతమంది ఆంగ్ల రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు కూడ యీ శంఖుమహర్షిలగ జేరినందు తెలిపిరి. జ్యోతిషముగ రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు అభివృద్ధియై, జ్యోతిషముగను ప్రస్తుతముకంటె శ్రేష్ఠతరమైనదిగ జేయుట యీ శంఖుమహర్షి ముఖ్యభిప్రాయములు. వైద్యశాస్త్రముకంటె జ్యోతిషముగను తక్కువ ప్రాముఖ్యముకలది కాదు కాని యిప్పుడు రసాయన శాస్త్రజ్ఞులపంఖ్యయు, మందులంగడి వారి (డ్రగ్గిస్టులు) పంఖ్యయు పంపిణీకరముగ లేదు. జ్యోతిషముగ రసాయన శాస్త్రజ్ఞులను ప్రోత్సహించుట, ప్రోత్సహించుట వలె యిప్పుడు కమిషన్లు నిర్వహించివచ్చు. పరీక్షలు, వారిపేర్లు రిజిస్ట్రీ చేయుట యీవలెనను. కాని అట్టిపద్ధతి బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమున నెప్పుడునో గాని ఇచ్చుటలేదు. అని పలికి రాయగారికి ఉపన్యాసించవలెనని కోరిరి.

డా॥ పి. సి. రాయగారు

డా॥ పి. సి. రాయగారి యిటువంటివి: ఎడింబరో యందు విద్యార్థిగ నున్న కాలమునుండియు జ్యోతిషముగ కారు ల కార్యములు తాను గమనించుచున్నాననియు, స్వదేశమునకు వచ్చిన పిమ్మట గత 25 ఏండ్లలోను బ్రిటీషుసామ్రాజ్యములోని వారి బోధనల ననుసరించి జ్యోతిషములను తయారు చేయవలెననియు తాను చెప్పుచున్నాననిరి. శాస్త్రాధ్యయనము జ్యోతిషముగ మన కవసర మెంతయేని యీ దేశమున కలదనియు, భారతదేశపు పెద్దపట్టణములందైనను డ్రగ్గిస్టుల కే శాస్త్రజ్ఞులమున కలగజేయుటకు నిర్బంధ విద్యార్థావసరము లేకుండుట కోరవలెననియు తెలిపిరి. చేతికాడిన వరికించి చేయవలసిన ఏదోగమున్నది యీ యెట్లు గ్రహించెదలో తనకు బోధపడలేదనియు, అలా పేర్కొనునట్టి ప్రక్కనే స్వదేశీయ పద్ధతికూడ నుండెననియు, మద్రాసు శాసనసభవారు ఆయనచేర్చునట్టి, సిద్ధముగాని వైద్యము అను రెండువర్గాల రూపములను ఒకనటు జూడ నిర్వహించుట దేశీయత ననుకూలము కలదని యుజ్జవాచుచున్నదనియు చెప్పిరి.

నంగరాష్ట్రమున అలోపేతికవైద్యులు, ఆయుర్వేద వైద్యులకూడ కలదనియు వారు గ్రామాలంతయును బోవుటకు విషమునకు రూ 500 ల మొదలు రూ 1000 ల వరకు చార్జీ చేయుటకూడ తనకు తెలియవలెననియు చెప్పిరి! ఆయుర్వేద వైద్యులకు ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రోత్సాహము కలగజేయలేదు. అగ్రతరగల రసాయన శాస్త్రజ్ఞులే మందులు అప్పువలెనని కానించినచో కొందరు ఆంగ్లీషు జరిపెదరు. ఇప్పుడు అనేక అలోపేతిక వైద్యులు కూడ గాత్రములందు నిత్యంతులముగ వాడుక చేయబడుచున్నవి. ఇట్టి మందులను తయారుచేయువారి నేమి చేయవలెను. ఇటువంటి వైద్యులు మిగుల మున్నున్నవని, కలకత్తా బొంబాయి మద్రాసులలోను తదితర పెద్దనగరములందును అలోపేతిక వైద్యులు ఆ సేతులకలరు. అట్టివైద్యులందు శంఖుమహర్షియొక్క చేయబడుటలను లాభము కలుగును గాని వారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను ముఖ్యముగ గమనించవలెను. ఇంగ్లాండులోనైనను ఈ విషయమున శాసనము యీ మధ్యనే గావించబడెను. గత 60 సంవత్సరములనుండియు భారతదేశ పరిస్థితులను కనుగొనుచున్నాను. అవివలనముతోను మారులతోను గూడుకొని యున్న ఐ. సి. రాయగారి పరిష్కారంపనుటకు చాలకాలము పట్టును. పూర్వము జ్యోతిషమును స్త్రోత్రము చేయుచు ఊరకమునము మార్చుండుట మిక్కిలి పెరిగినను. ఇతర జాతులతో సమాన ప్రతిపత్తిగలగ చేసికొనుటకు మనము మనపూర్వము యోగ్యులమును. వరులకు తెలియజేయవచ్చును. ఏ కారణముననో గాని మనలో దేశభక్తి తక్కువ మగ్గుచు ననుసరించుచున్నది. చాలచోట్ల మా బోలికి

రాకుడు" అను మార్గ మనుకొనింబడుచున్నది. దృష్టి దోషమును మూఢనమ్మకము మద్రాసులో నింకను మాయలేదు. శాస్త్రాధ్యయనము యుజ్జవాచుచున్నది. పి. సి. రాయగారు, రసాయన శాస్త్రజ్ఞులకు యీ సభలో చాలమంది జరింపక పూర్వము అనగా 60 యేండ్లక్రిందటనే నేను భ్రష్టడనైతిని. శాస్త్రము-అశాస్త్రము అను పనులను అప్పుడు గలదు. జ్యోతిషముగ శంఖుమహర్షి మందులను వ్యతిరేక వైద్యపద్ధతులనుగూర్చి నెట్లు ఉపయోగించిరో యనునదియు అప్పుటి కాలపు పెద్ద పనులయే. అని డా॥ పి. సి. రాయగారు విరచించిరి.

అధ్యక్షులు ఆంధ్రోపన్యాసమును గావించిరి. తదుపరి ఉపన్యాసకునికి వందనములతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభా ప్రతినిధిగ

అంగనమ్మ శ్రీయత దాను త్రివిక్రమరావు శంకుల యతో. యతో. వి. బారిల్లూగారి పిద్యోలు సభలో చదివిన పద్యములు.

కా. శ్రీరామాంఘ్రిపర్వజయగృహము సదాచిత్రావహితింబిహ పారంబుకదరింబించిజానెని సభావించితదార్త వి త్రోస్తా రామోదముతోరఘూద్రునిచెంక బర్హియన్నట్టి మేధిశాఖావనిశంకెదమున నెంతేపర్వకాఖోనగకా. ఉ. బాంధోనగూర్చుభామును బాంధోనగూర్చునవ్వమందుధిబుండులంబుమిహృదయపిడికలంబియునెల్ల వారలగ్రహువృందములెంబిగా "యవజనముపర్వక" ఘటియించియుకాద్యంతియు రివైతి నెవరూ! త్రివిక్రమరావుధీమణి!

కా. ఆంధ్రప్రదేశ్ సభావిధానమిపుడా హలండులోనాట మీరంతర్యాలులరాటామక మనంబాయు త్తమకాగాచ మిమ్యం లేమియు ప్రోత్సహించుట మహాత్మ్యవృత్తంతద్వయత్రాసాంతముగ్రహించిరమ్మ భళియం చాండ్రకప్రతం సి. పక్షలక్ష్మ మెటింగి కరణాయాతులరాచు [వీరపగకా.

చేతనానాయమ్మ చేయబడుచును. తనకష్టమును చెప్పి తగినసాయమ్మను పరులచేతనాను బడయబడుచును ఏదేమున నేని నెవరేని కలహించ కాంతిని నెలకొల్ప నాలుబడుచును జాతిభేదములేక సర్వమతములనా రంతోడనైకమై మెలగుటయును గి. పర్యవసరముల నీ ప్రపంచమునెల్ల న్నేహాత్రతోడ వినియంపజేయుటెనద పరిగఁదెలియఁజేరరాతి సభికులెప్పుడు జేయువనలుత్రివిక్రమ రాయగారుణి!

ఉ. ఈవిషయమొకమతియెన్నో విశేషములగ్రహించి రానలేమైందవోత్రము పురాకృతపుణ్యపురాశివయత శ్రీవిల్లిపేటి జేతమొకరిదిని నూతనోభేదంబెంబగా నేవిధి నెంతేయిలె నీవ; త్రివిక్రమరాయధీమణి! కా. తానెల్లపుణ్యస్థానా ప్తికి త్వచానందయోగ్యులకా బానకావాసముకన్న బిడ్డలె నీవోవ్యయనందుండె న ద్వానకామన్నటిరితేజస్వి మయి స్వస్థానముజేత్యును మృ! నీభక్తునిమాత్రాధిక్రమని దుర్గా! భక్తసంరక్షణి! ప్రతాప వెంకటేశ్వర కవి శ్రీధర్మవిలాసం, బెజవాడ

శ్రీధాను త్రివిక్రమరావుగారి గౌరవార్థము జరిగిన విందునకు రాజాలక శ్రీయత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులుగారు వ్రాసిన లేఖ

మీరు దయతోపంపిన ఆహ్వానమున కనేకవందనములు. నేను ఇంటినుండి బయటికి రాలేనంత నున్నానున్నాను. కావున నేటి సమావేశమునకు రాజాలనందుకు మిగుల చింతిలుచున్నాను. ఆంధ్రయువకులపక్షమున శ్రీయత దాను త్రివిక్రమరావుగారు సమస్త ప్రాపంచిక యవజనసమావేశములో ప్రాతినిధ్యము వహించి పాల్గొనుటకు సర్వవిధముల అర్హులయ్యారు. యవకులే ఆంధ్రదేశమునకును భారతదేశమునకును మోక్షమును సమకూర్చువలసి యున్నారు. బానిసత్వముందును అధోగతియందును పడియున్న మనదేశమునకు సర్వతంత్రమును సంపాదించి ఇతరదేశములతో సమానగౌరవప్రతిపత్తిని పొందింపజేయుటకు ఉత్సాహమును ఆదర్శములు మహాదారభావములు గొప్పత్యాగము ముగ్ధానందత్రివిక్రమరాయలకావలసియున్నారు. ఇట్టి కీలమంతయు మనసోదరులగు త్రివిక్రమరావుగారికి విశేషముగా గలదు. కావున ఉత్సాహపంతులును ఉద్దేశకృతులును త్యాగధనులును నగు ఆంధ్రదేశముతోని

యవకులను సరిగా నడిపించుటకు ఇతరదేశములలో వీరికి ప్రాతినిధ్యము వహించుటకును వీరంతయు తగియున్నారు. త్రివిక్రమరావుగారి విదేశయాత్ర జనుప్రదముగా కొనసాగి అవినకాలములో సాఖ్యముగా వారు తిరిగివచ్చి మాతృదేశములో నాయకత్వము వహించునటుల అనుగ్రహించవలెనని పరమేశ్వరుని వేడుచున్నాను.

అ. కాశీశ్వరరావు.

గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి లేఖ

మీరు దయతో పంపిన ఆహ్వానమునందె. కొంచెము ఆస్వస్థులగా నుండినందున నేటి సమావేశమున రాజాలనందుకు చాల చింతించుచున్నాను. కాని నేనిప్పుడునుండియే రావుగారికి కుభమును గాకాయని కోరుచున్నాను.

నేను ఒక నూతనము గావించదలచినందులకు నన్ను మన్నింతురని నమ్ముచున్నాను. ఈ ప మి తి వారి ముఖ్యాభిప్రాయము ఆంధ్ర యువకుల వ్యక్తిత్వమును నెలకొల్పుటయే. నేటి ఆంధ్రులలో కీ! కీ! దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికంటెను గొప్ప వ్యక్తులు కనపడదు. కావున గోపాలకృష్ణయ్యగారి బ్రహ్మత్వము (యూనివర్సల్ రెవిజన్) రామదండుయ్యగారి సందేశము మీ ద్వారా త్రివిక్రమరావుగారి కేటించి మున్నాను. త్రివిక్రమరావుగారు ప్రపంచ యవజనలకు ఆంధ్ర యవజనల పదుదేశములను జెడిపి చతుస్సంగ పర్యంతం గోబ్రాహ్మణేశ్వర్యుభయ భవతు అను మనమంత్రమును ఆ పభివారి కేటించవలెనని కోరుచున్నాను. రావుగారికి కుభమును గాకాయని యంతాకాసారి కోరుచున్నాను.

బెజవాడ } గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావు
19-7-28

విచారకరముగు మరణము

శ్రీ శేషులగు, మొట్టపర్తి నాగభూషణం చౌదరిగారు

వీరు 20 తేదీ సాయంత్రము దెందులూరు గ్రామమున వారి స్వగృహమున స్వర్ణకలహరిని, వ్రాయబడు విచారముగ నున్నది. వీరు యవకులు, పయస్సు మునూరు 25 సం॥కన్న ఎక్కువ యుండరు. రి జినములనుండి జగబుధిచేతనములచే, బాధకొందిరి. ఈయవకుని యకాలమరణము మిగుల సంతాపపాత్రులైనది వివాహము జేసికొననని ప్రతిజ్ఞ చేసి ఆచరణయం దుంచిన ధీరుడు. దైవభక్తిపరుడు. ప్రాపంచిక సంబంధములకు, బంధపాతు వనియు, అంకితగిక్రమ్య కిక్రీ మానవుడు మెలగవలె ననియు తలుపు నాతో ప్రపంచించుచుండెదవాడు. రజస్వలానంతరివాహమే శాస్త్రీయ మనియు, సఖిప్రాయము కలిగి, పెక్కు ఉదాహరణలతో వారము దినముల క్రితమే యొక వ్యాసము వ్రాసినాడు. అట్టి శాస్త్రీహితునియొక్క, కాంతి నొనగవలసివెడిగా భగవానుని ప్రార్థించుచు, చౌదరిగారి కుటుంబమునకు సానుభూతి నందజేయుచున్నాడను.

తల్లాప్రగడ-వెంకటేశ్వరరావు

వీరు ఏలూరు తాలూకా దెందులూరు వాస్తవ్యులు. కమ్మ యవకులు. ఆంధ్ర విద్యాధినులు కానప్పటికి ఆత్మంతో త్యాహముతో మహాపుణ్యము జీవితచక్రము మతగ్రంథములు పఠించుచుండువారు. తనయొక్క మధురమైన సంభాషణల ప్రజలు శాకర్షింబులలో మేటి. ఆత్మంత భూతదయగలవాడు. మహాత్ముని సహాయ నిరాకరణ శంభారము వినినంతనే ఖడ్గరు సత్ప్రభుయై ప్రచారముజేయుచు దేశసేవ జేయుచుండెను. బంధువులు స్నేహితులు తనకు వివాహము చేసికొనమని యెంత ప్రయత్నించినను వారంగరకు నిద్ర త్రుల చేయుచు బ్రహ్మచర్య ప్రవేశింప ఆశ్చర్యముగాగొని నిర్వహించుచుండురు. ఏ కాలమునకైనను వివాహము జన్మకలిగిన విధింతు వివాహమే ఆచరించెదగాని యిపుడెంతమాత్రమును వివాహముడుటకు యిష్టపడనని ఖండితముగా చెప్పుచుండువారు. బ్రహ్మచర్య ప్రత మవలంబించి దేశసేవయే తన పరమాపధిగా నెంచి తన జీవితమును గడుపనెంచెను. తానొకటి కలచిన దైవ వెంకటిదలమును. యిట్టి ఆదర్శక యవకుడు తన 25 సం॥నయి నెల 20 తారీఖున 5-15 గంటలకు స్నేహితులను బంధువులను సోదరులను తన్నుత్యంత్రేమతో జెండు తల్లిని దుఃఖపముద్రమున ముంచి యిహమును వీడెనని తెలియజేయుటకు విచారింపుచు కీ! కీ! ఆత్మక సర్వేశ్వరుడు కాంతినిమ్ముగాక యిం ప్రార్థించుచుండిని.

పురవాసి

దక్షిణాఫ్రికాలో క్షమాపణ యొన గువిధాన మామోదింపబడుట

దక్షిణాఫ్రికా యిండియను కాంగ్రెసు సంఘకార్య

దర్శింపిన తంతివార్త

అక్రమప్రవేశములను తుల్యములుగూర్చి గువిధానము ఆ మోదింపబడెను. యూనియనులో అక్రమప్రవేశములవారిలో నిపుడు భారతదేశమునందున్నవారు 1927 నెవ్వరినైన 30 వ తేదీలోగ యిరిగిరావలెను. లేదా ఆతేదీలోగా చేరునట్లు (వైట్ రియాలోనున్న యేషియాటిక్ అఫ్ఘెయర్స్ కమిషనరుకు దరఖాస్తులైన పంపవలెను. అట్లు దరఖాస్తులను పంపినవారు 80-8-29 లోగా విధిగా రావలెను. ఈవార్తకు భారతదేశమునందెట్లు ప్రకటింపబడినది.

ఈ క్షమాపణవిధానము (కండో కేసునున్న)నుగూర్చి దక్షిణాఫ్రికాలో చాల అందోళనము జరుగుచుండెను. రైట్ హాస్టిస్, క్రినివాసకామ్రీగా రివివయమున చాలా శ్రమపడుచుండిరి. దీని పర్యవసానమునుగూర్చి భారతీయులు చాల కలవరపడుచుండిరి. ఇప్పుడు దీనికిందరికిని మనశ్శాంతి కలుగగలదు. దక్షిణాఫ్రికాలో నివాసపాకులు కలవారిలోను సర్టిఫైడ్ కెట్లు కలవారిలోను మరల నవటికి పెట్టుటకు తమకుగలపాకులను పయోగించుకొన గోరువారందరును 80-9-28 వ తేదీలోగా ఆ కేసులో నుండగలుగునట్లు తగినంత వ్యతిరేకముండగా బయలుదేరవలెను. అట్లు బయలుదేరవాలనివారు (వైట్ రియాలోనున్న యేషియాటిక్ అఫ్ఘెయర్స్ కమిషనరుకు ఆ తేదీలోగా చేర్చు ను దరఖాస్తులైన పంపవలెను. దరఖాస్తులు పంపు వారందరును దరఖాస్తులో పేరు, చిరునామా అనగా ఆడెను, వృత్తి, సర్టిఫికేటులేదీ, దాని సంబంధమున్నగువానిని సరిగా వ్రాయవలెను. దానికి సంబంధించిన వివరముల నన్నిటినిగూడ వ్రాసిపంపవలెను. దరఖాస్తు ఫారముగాని క్షమాపణ విధానమును గూర్చిన మూలగ్రంథముగాని నా యొద్దనున్నచో యింకను స్పష్టముగా పలచని విధియుండును. కాని నాయొద్ద నవి యేవియునులేవు గాన కేనిపు డేమియును వ్రాయబాలకున్నాను. నాకాపత్రములు చేరిన వెంటనే మరల అనవరమును నూచనలను చేసెదనుగాని దరఖాస్తులను పంపగోరువారు నా నూచనలకొరకు వేచియుండక వెంటనే దరఖాస్తులను పంపించవలెనని మరియొకసారి హెచ్చరించుచున్నాను. హె.క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా, 19-7-28.

ఆంధ్రరత్నము కుటుంబపోషణమునకు

రామదాసు నాటకము

స్వర్ణీయులు, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కుటుంబపోషణకార్యము ఆల్టర్నాట్ క్రికెట్టులొక సభవారు యింకల 28వ తేదీ కనివారమురాత్రి "రామదాసు" నాటకమును సినిమా హాలులో ప్రదర్శించెదరు. తొలక 21 తేదీ కనివారం నాడే నాటకమును నటించు నటకాని కొన్ని కారణముల వలన 28 తేదీకి మార్చవలసివచ్చినది.

రామదాసు పాత్రను నాట్యచార్య యడవల్లి మూర్త్యునారాయణగారు, కీర్తిపాత్రను గాననితారద వర్యుల చంద్రారామచంద్రారెడ్డిగారు కమల పాత్రను నటకర్త పాడు తల్లి నుచ్చిరావుగారు, తానీషా పాత్రను మద్రాసు ఆంధ్ర నాటక సభాధ్యక్షులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహాయసంపాదకులు నగు బెదురుమాడి శేషగిరిరావుపంతులుగారును, రఘురామ పాత్రను మాస్టరు సీతావతిగారును, అన్నాదేవి: ఛాంకి: పాత్రను క్రమముగా శ్రీయుతులు పి. చావ్వా రెడ్డిగారును, నేమూరు నల్లూరాపురముయ్యగారును ధరించెదరు. నటలంక: ను ప్రసన్నులే. మరియు పిరందర్లు రామదాసు గోపాలకృష్ణయ్యగారివలె ప్రేమాదరములు కలిగి కేవలము ధర్మచింతగలవారు.

సినిమా హాలు ఖానుండుల్లోన్న ఆంధ్రులై నాటకమునకు కారినమున హాలును ఆచితముగా నొనగొనుచున్నాడు. నెల్లూరు మండలియునుపలపురు సెన్సిటివ్ నుసాయముచేయుచున్నాడు. నాటకమునకు ఖర్చులపోగా కనీసము వెయ్యిమూలపదారులు నికరాదాయములభించునను నమ్మకముకలదు. టికెట్టుల తేదీ 21 నుండి నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో ఎం. వి. రమణాకంపెనీవద్దకు, నాటకమునాడు అనగా తేదీ 28 కనివారమునాడు సాయంత్రం మునుండి సినిమా హాలువద్దకు విక్రయించెదరు. అభిమానులకు రు. 5-0-0, రిజర్వురు రు. 3-0-0, మొదటి తరగతి రు. 2-0-0, రెండవ తరగతి రు. 1-0-0, బాల్కన్ రు. 0-8-0. శ్రీల క ప్రత్యేకస్థలము: 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0. రు. 5-0-0 కన్ను రు. 2-0-0-0 కన్ను నీట్లు నెంబరు వారిగా యేర్పాటు చేయబడును. ఆప్రకారము తమ తమ నెంబరు గల నీట్లలో హాజరైనవలయును. ఈ నాటకమునకు మండలియు అందరు వచ్చి సాయముచేయ ప్రార్థితులు.

దేశసేవకుడు.

నేటినుండి క్రొత్త ప్రదర్శనములు.

శని, ఆదివారములందు మాత్రమే రెండు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రం 5 గం|| రాత్రి 9-30 గం||

ఈ శాఖగము కాసుండుకు ముందుగనే నీట్లను రిజర్వు చేసుకొనుడు.

కోటమైదానములో అమర్చియుండు మా విశాలమైన డేరాలో

నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావుగారి

కారేకరు గ్రాండు సర్క్యసు.

ప్రవేశకట్టుములు:—4 గురికి బాక్సు రు. 18, సింగిల్ సీట్ రు. 5, డ్రస్ సర్కిల్ రు. 4,

మొదటితరగతి రు. 3, రెండవతరగతి రు. 2, కార్పెట్ గ్యాలరీ రు. 1, గ్యాలరీ అ. 8.

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావు, జే. జె. కె. ను, బి. ఐ. వెంకటేశ్వరయ్య, జనరలు మేనేజరు

(ప్రాప్రైటరు), హానరరీ మేనేజరు ప్రాఫెసర్ కె. కె. ప్రెజెంట్ సెక్రటరీ.

పితావుర వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 19:—ఆర్థిక ప్రవేశముల నిరవలోక లెండన్ లోని పాపిలార్ల దిగులు కర్నాటక ప్రవేశ ప్రవేశములకు కురిసినవానచే వర్షంతోపాటు కలవారై మాలలూడుటకు తీరుబడి లేకుండగా నూడుల పని చేయుచున్నాడు. కాని కూలి విరి మిగిలిన రూ. 1 కి 0-0-6 చొప్పున డిడ్డుకు తెచ్చి యప్పులపాలుకూడా అవుతున్నాడు.

లోకలోభండు ఆసువుతి

ఈ యాశువులో రమరమి రెండేడుండి ప్రజల పాలిటి యశ్వినీదేవతలా గండిన దాక్షుల వెంకటాపుర గార తెనాటికి జిదిలి చేయబడిరి. వారి నియూరినారే గాక చాట్టు ప్రక్క గ్రామాలవాగకూడ ఆహ్వానించి పెట్టుచిందులు వచ్చాననుట జరిగింది. వారి పత్నిగర్వనమున నిల్లనండి పెద్దలవరకు అన్ని వర్ణములవారకు పొగడుచున్నార.

పంచమ విద్యాభివృద్ధి

ఇదివరకు శ్రీమహారాజావారు పంచమబోర్డింగు పెట్టిం చి యన్నకస్తాది సౌకర్యములు చేసి 50 మంది పాఠశాల లో జీతనాతాలు లేకుండా వదిలివెళ్ళారు. గడచిన నాలు గేండ్లలోపల నిది యేకోత్తరాభివృద్ధి నొందుతున్నది. ఇక్కడ స్కూలులైనవి ప్యానెయి కాకినాడలో ఎఫ్.యె, బియేలు చదువుతున్న బాలురుకూడా కలర. నాకు తెలిసినంతలో మద్రాసు, మచిలీపట్టణములలో మాత్రమే యిట్టి పంచమబోర్డింగు లున్నవి. వానిలో చదువుబాంధు అరజీతం స్కూలుకన్ను కోవాలని జ్ఞాపకం. ఇక్కడ అట్టికష్టము లేదు. అన్నియు శ్రీమహారాజావారే భరిమాన్నాడు. ఈయేడు బోర్డింగులో 60 మంది చేరార. దీనితోపాటు శ్రీమహారాజావారు పంచమ బాలిబాలికలకుగూడా ఈ డి.కొ.బోర్డింగునెక్కరగాడు ప్రసిద్ధి కెక్కిన రొక్కం బాలకృష్ణయ్యగారి భార్య తేడీ నూపర్చి టుగావచ్చియున్నాడు. శ్రీ మహారాజావారికోట కెరుగ

నోకగొప్ప మేడ యాచారికలకు విడిదిగా నేర్పకుపబడ్డది (తమ తమ 12గురు బాలికలు మాత్రమే చేరియున్నారు. ఒక బాలిక 5వ ఫారము, ఇంకొక బాలిక 1వ ఫారము, 5గురు 5వ క్లాసు 5గురు 4వ క్లాసు చదువుచున్నారు. శ్రీమహారాజావారు చేయు నుక్కిలైస్త ధర్మములలో నిది యొకటి.

సూర్యరాయాంధ్ర నిఘంటువు

శేషోకే న శ్రీజయలలి రామయ్యపంతులుగారు పితా పురమువచ్చి, అప్పులలో కొంతభాగమును సవరించి అచ్చుకిప్పి స్తారని వాడుక. మహారాజావారి రిడిరకు నల్లకలకుపెగా నిఘంటువుకొరకు కర్చు చేసారట; గ్రంథమును తయారుచేయిం చే పూచీ రామయ్యపంతులుగారిది కాన ఒక వాల్కమైనా జేగంగా పంతులుగారు బతులకేనే బాగుంటుందని తోకు లనుకుంటూంటారు.

తాలూకాబోర్డు

క్రొత్త యెల్ల నులో నేమాత్రము మార్పుకలగలేదు. తీరుబడిలేక, శ్రీ దివానుగారు మాత్రము యెల్ల నునకు నిలువ వలేదు. కాంతులయిన శ్రీ రంగప్రస్థాపు నాయుడుగారే యెప్పటివలే పోటీ లేక ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి. పిరిపరీపాలన జనులకు నుఖముగానే యున్నది.

శ్రీ తూర్పుగోదావరిజిల్లా లేబరుపాతశా లోపాధ్యాయ ద్వితీయముహూనభ

కోటిపల్లి, 29-30 తేదీలు

లేబరు టీచర్ల మహాసభ, ఈ నెల 29, 30 తేదీలను కొ టిపల్లి గ్రామములో తూర్పుగోదావరిజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి గారును, నిమ్మజాత్యభిమానులును ఆయన మ-రా-శ్రీ జి. దామోదర మొదలియారో బి.యె. యల్. టి. గారి ఆధిపత్య మున జరుపబడును. శ్రీ జిల్లా లేబరు అధీపరుగారు దయచేసి టీచర్లకు తమ పలచల నొసంగవరు.

మేడికెట్టి నల్లయ్య,

రొక్కం వెంకటస్వామి,

కార్యదర్శులు

బాల్మోలీ పన్నుల నిరాకరణము

బొంబాయి గవర్నరు 14 రోజులు గడువోసంగట

‘అ వా కు లు మే క పో తు గాం భీ ర్య పు మా ట లు’

మాలవ్యాపండితుడు బాల్మోలీ కేగ సంసిద్ధుడైయుండుట

పూజా, జూలై 28:—ఈరోజు మధ్యాహ్నము బొంబాయి కాసనపథి కూడుసమయమున భవనమునకుడిన వేసకు వేలప్రజలు ఆవిరోధాత్మకమున ప్రదర్శించిరి. వీరు బాల్మోలీ విజయాశీర్వాద దినముగాన పూజా విధ్యార్థులు పాతకాలము పీడి బాల్మోలీ విప్లవమును ధరించియు ప్రతిఘోషించుచు తన ధర్మమును నిర్వహించుచు యుర బాల్మోలీ కోరుచున్నది. అని ప్రాయశఃపాతకము చేయని పురపీఠమునకు నూరేసదు కాసనపథి భవనద్వారమునకు ముగిరి. అచ్చట చాచాపు పండ్లెండుగురు కాసనపథ్యులు విద్యార్థుల నెదుర్కొని యాదరించిరి.

నారిమన్ గారి ప్రసంగము

విద్యార్థుల పక్షమున మాటలాడుచు శ్రీయుత కారి మెన్ గారు కాసనపథ్యులను బాల్మోలీ విషయమై ప్రజాపక్షము వహించి పోరాడవలసినదనియు (2) నెమర్ పంఘమునకు సాయముచేయవలసినదని చెప్పి పురపీఠమును నిరాకరించవలసినదనియు, (3) విద్యార్థుల తీరణముల పాల్పించుట ప్రయత్నించవలసినదని కోరిరి.

ఖద్దరును ధరింపుడు

విద్యార్థులు విదేశవస్త్రములనుమాని ఖద్దరు వస్త్రములను ధరింపవలసినదని తాము తమ నిర్ణయమును నెరవేర్చుచుని కాసనపథ్యుల పక్షమున జయరాందాస్ దొలారా గారు చెప్పిరి.

గవర్నరుగారికి ఆహ్వానము

ఇంతలో బొంబాయి గవర్నరు గారకు సతియు ర జరి రీతో కాసనపథి భవనమును ప్రవేశించిరి. ఆసమయమున ప్రజలయొక్క హామీ మిలిమిరిపోయెను. ‘సిస్ట, సిస్ట’ అని యొక ‘వల్లభభాయికే’ అనియు కేకలు విన్నవించుచును. ఈ కేకలను విని గవర్నరుగారు మందహాసము చేసిరి.

గవర్నరు ప్రసంగము

నిన్న బొంబాయి కాసనపథిలో బొంబాయి గవర్నరు చర్ లెన్ టి విల్లునుగా రువసనించుచు బాల్మోలీ సత్యాగ్రహము గూర్చి ప్రధానముగా ముచ్చటించిరి.

మహావీర్యవంతులగు కాసనపథ్యుల సభ్యులగు వా కడకు విచ్చి సంభాషించిరి. కొత్త పెట్టెలుమెంటు ప్రకారము రైతులపక్షము పన్నులనున్నటికి చెల్లించివేయవలెను. అటుల చేసినచో మరల విచారణ జరిపెదము. అని మేమపుడు మారింపగా అందులకు వారంగీకరించెడి అటనుండి వెడలిపోయిరిగాని అవలవారి అభిప్రాయములు మారిపోయినవి. ఈ విషయమునే విద్యాకాళామంత్రి ద్వారా మరయొకసారి దొరతనమువారినిర్ధారణగా వాదన మొనరించిరి అనిగూడ ప్రకటించితిమి. దొర తనమువారింకన్న నేను చేయగలదు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు

అప్పటినుండియు నేనును ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యులను సమాధానముకొరకు పెక్కుసార్లు ప్రయత్నించితిమి. నేనందు కారక యీ నెల 18 వ తేది బుధవారమునాడు ప్రత్యేకముగ నూరకుకు వెళ్లితిని. సమాధానము కుదురలేదు. ఇక దొరతనము వారే దో యొక టి నిర్ధారణ చేయక తప్పదు. ఇంకను అల స్యము చేయట కవ కాశము లేదు.

ఈ విషయమున చాల ఆందోళనము జరుగుచున్నది. ననుక కాసనపథిగూడ తీర్మానముమోపబడెనుగాన మా అభిప్రాయమును మొదట కాసనపంఘమువారికే తెలుపవలెనని మేము నిశ్చయించితిమి. నే నీరాప్రయోగమును వచ్చినప్పటినుండి యు చట్టసమితిముగ వ్యవహరించుటకే చాల శ్రద్ధబూనుచుంటిని. అందుకడియే చేయదగినపని. కావున దొరతనమువారి నిర్ణయమునిపుడు మీకు నిర్ధారణగా తెలుపుచున్నాను. దీని యొందియదొరతనమువారుగూడ నామోదించిరి. ఇదియవచ్చా రతసమితిగా పరిణమించినమాట నిజమే. దీనినిగూర్చి జాతీయ ప్రధానసాయకలండకుగూడ తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించియున్నారు. “బాల్మోలీభూస్వాముల పన్నులను” పాల్పించుట న్యాయమాకాదా? అనునదియే ప్రధానవిషయము.

పన్నులను మొదట చెల్లింపుడు

“ఇపుడు ప్రకటించబడుచున్న వ్యాపకములను సభ్యుల బోకోసంగడుచున్న ఉపన్యాసములను బాల్మోలీలో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహములను బ్రతిఘటనాత్మకమున శ్రీ

బాల్మోలీ చక్రవర్తిగారి ఆజ్ఞాపై నెలకొని తేక ఒకనిరుద్యోగబృంద మయొక్క నిర్ధారణచలనలెక్కా? అనుమతియొక పనుస్య గూడ యేర్పడినది. దీనినిగూర్చి దొరతనమువారు తమకుగల సర్వోత్తమును వినియోగించుటకే నిశ్చయించుకొని యున్నారు. దొరతనమువారి వరకులను బాల్మోలీ జిల్లావారు యాకాసనపథి లోని ప్రతినిధులద్వారా ఆమోదించెరరా తిరస్కరించెరరా అను విషయ మొక్కటి డేలవలెను. వారంగీకరించిన నేగాని యెట్టి విచారణయైన జరగదు. వారు తిరస్కరించినచో నిజ మును సమస్యయేదో నెలకొని పన్నులు కాగలదు. పన్నులను పాల్పించుట అన్యాయము న్యాయము అనునదియే నిజమును సమస్యయైనచో యిపుడు పన్నులనున్నటికి రైతులు చెల్లించి వేయవలెను. ఈ ఆందోళనమును పూర్తిగా విరమింపవలెను. అపుడు బహిరంగముగను గమ్యక్షీకముగను స్వతంత్రముగను దీనిని గూర్చి విచారణ జరుగునట్లు దొరతనమువారి కేర్పాటు చేసెదరు. భూమిశ్రేణుల పాల్పించుట న్యాయముకాదని యా సంఘమువారిదివరకు తీర్మానించినయిట్లు దీనినిగూర్చి ప్రారంభమైన ఆందోళనమునందు రైతులందఱు చిక్కుకొని యున్నారు. నారిని త్వరలో యీ చిక్కులలోనుండి తప్పించి వలెనయే దొరతనమువారు ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు.

నేపుడు మీకు తెలుపుచున్న వరకులు కేవలము మా చనలుగావు. దొరతనమువారు చేసిన నిర్ణయములే. అవిచాల న్యాయమైనది గాన మిత వాడు లంధరును వాని నామోదింప గలగుదురనియే నమ్మెనను. వీనిని రైతులు నెరవేర్చిన నేగాని మరల విచారణ జరగనెదరు.

ఒకపక్షములోగా ప్రత్యుత్తరము నీవలెను

దొరతనమువారు పాల్పించుటకు విధించుటయొక వాని నియ్యవలెనని ఆజ్ఞాపించుటయొక గూడ క్రాస్త్రసమితిములను న్యాయములే యీ ను. వీనిని తిరస్కరించుట చలవిధము ను అక్రమమునుగూడ నగును. ఈవరకును రైతులంగీకరించరని నూరకులో నాకు తెలిసిరి. అందులనునే అవల సమాధానము కుదురలేదు.

ఈకాసన సభవారును ముఖ్యముగా నియోజకులను బాల్మోలీ ప్రతినిధులను దీనిని నిర్ధారణ చేయవలెను. వారికట్టి వాక్కుగూడ నున్నది. ప్రతినిధులు రైతులక్షేమమును మాత్రమే యోచించవలెను. దొరతనమువారు త్వరలో నేదో యొకటి నిర్ధారణచేయవలెనని కాసనపథ్యులు 15 రోజులలోగా తమనిర్ధారణ వినియోగించుటకు తెలియజేయవలెను. రైతులక్షేమమును ప్రజలలో కలిగిన మనస్తాపమును బలముగా ముద్రకులకు అంగీకరించెదరనియే నేను నమ్మెననుగాని అటులమీ రంగీకరింపజాలక పోయినచో, యీసమస్య పరిష్కరింపబడకుగాన దొరతనము వారి అధికారము సరిగా నొల్లబడి యగుటకు నావలసిన చర్యల నన్నిటిని దొరతనమువారు జరిపి తీరదరు. అందులకు సర్వోత్తమును వినియోగించెదరు అని మీకు స్పష్టపరచుట నా క ప్రవృత్తియొన్నది గాన మీ కెది గించితిని. కొందరు వ్యక్తులు నిజంధనల నుల్లంఘించినపుడుకు యితరులనుగూడ సంకులకు ప్రోత్సహింపవలసిన పంఘముల లో చేరినపుడుకు దొరతనమును విన్నకుండజాలదు. విన్నకున్నచోనవి ఆ రాజకమేయగును.

ఇది బెదరింపులు కావు

నామాట లెంతకాత్రమును బెదరింపులుకావు. నేను సం గతులనే మీకు తెలుపుచున్నాను కాని ప్రజలను బెదరించు లోబరచుకొనవలెనను కలంపు నాకెంతమా తమ నులేదు. దొరతన మువారి అభిప్రాయమును స్పష్టపరచుట నా విధియగుటచే మరల నెట్టి పంకియమును కలగుట కవకాశములేకుండ నే నిటుల స్పష్టముగా తెలిపితిని. బాల్మోలీలో సత్యాగ్రహము (సిరిలు డిజొలికియన్న) జరుగుచున్నది. యెవరుకు అనజాలను. సత్యాగ్రహమును చేయదలచినవారు తమ వాదము మిక్కిలి న్యాయమైనదను నమ్మకముతో నందులను బూనికొనిననుగూడ నది చట్టవిరుద్ధమే యగును. ఎంత గట్టిపన్ను ముతో దీనిని చేయుచున్న ను యెట్టి ను గునాపదగల వారింను పాల్పించుచున్న ను గూడ సత్యాగ్రహము చట్టవిరుద్ధము కాకమానదు. ఒక వ్యక్తిగాని ఒక పంఘముగాని ప్రజలలో ప్రభుత్వమువల్ల నవిధేయతను కలిగింపజొనినచో క్రమముగా నది ఆరాజకమునకే కారణమగునని నేను నొక్కిచెప్పెదా న్నాను. ఈరాప్రయము నా అధికార కాలము పరిమితి త్వరలోనే ముగియనున్నది. నాపరిపాలనాంత్యపరమయమున నిట్టి ఆందో

ళనము కలుగుటవలన నాకు చాల విచారము కలుగుచున్నది. ఈసభవారు సక్రమముగా తెలిసిన కోరికలను నెరవేర్చుటకు నాదొరతన మెన్నడును అభ్యంతరమును చెప్పియుండనపుడు ప్రజలలో కొందరు సత్యాగ్రహమునంటి చట్ట విరుద్ధములగు చర్యల నామోదిం చుచుండుట కడుంగడు ిశోచనీయము. మీరు ప్రభుత్వము వారి దృక్పథముననుండి మా నూచనలను యోచించినచో మా నూచనలు చాల న్యాయమైనవే యని మీరుగూడ నంగీకరింతురని నాకు గట్టిపన్నుక కలదు. నేను నా పరిపాలనలో జాతిమత వివక్షతలేకుండ ప్రజలకందరికిని న్యాయమును సమకూర్చుటకే మొదటినుండియు ప్రయత్నించుచుంటిని. మీరు తొందరపడి యెట్టి నిర్ధారణయును చేయకూడదు. ప్రమాదముతో కూడి యున్న యీ సమస్యనుగూర్చి మీరు బాగుగా యోచించినచో మొదటినుండియు యీ సభవారికి సమాజమును వివేకమునకే విజయముకలగ గలదనియును యీ విషయమిది తొలగించునట్టి నిర్ధారణనే మీరు చేయగలగుదురనియు నాకు గట్టిపన్నుక కలదు. మీరిదివరకు తరుచుగా నా నూచనలనే ఆమోదించి యుండిరి. అందులకు నేను మీకెంతయును కృతజ్ఞుడను. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యతమగు సమస్యయని నా అభిప్రాయముగాన దీని విషయమునుగూడ మీరటులే చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను.” అని గవర్నరు నుడివెళు.

ఉపన్యాసము

ఆశాభంగము కలుగజేసినది

బొంబాయి గవర్నరు ఉపన్యాసఫలిత మింతత్వరలో చెప్పుటకు నీలులేకపోయినను చాలమంది కాసనపథ్యులకును, ముఖ్యముగా రాజీనామా నిచ్చినవారికి చాల ఆశాభంగము కలుగ జేసినదనట నిజము. ఈ ఉపన్యాసమువలన బాల్మోలీలో కొంత యేర్పడకలదని వారి యభిప్రాయము. విషయ గవర్నరు గారి ప్రసంగమును వార్తించు కొంతమంది ప్రభుత్వసభ్యులను పూర్వార్ధర పరాయణులను లేకపోలేదు. ఈ నిర్ధారణ యెప్పుడో చేసియుండిన బాగుం డెడిదని వారు కలచుచున్నారు.

వసంతరావ్ భాబోల్కర్ అనువారు యీ యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి.

మేకపోతుగాంభీర్యము

‘అవాకలనియు, మేకపోతు గాంభీర్యపు మాటలనియు’ నారిమెన్ గారు యీ యుపన్యాసమును వినించిరి. బాల్మోలీ ప్రజలకు గవర్నరు 14 రోజులు గడువోసంగెను. ఇది స్పష్టమైన చేయదగినపని ఈ గడువు బాల్మోలీ ప్రజల కంతమాత్రము ఆసరములేదు. ప్రభుత్వమువారి నిశ్చితాభిప్రాయమును తెలుపచు గవర్నరుగా రొసంగిన ఉపన్యాసమునకు చాలకోరికలకు పూర్వమే బాల్మోలీ ప్రజలు తమ నాయకురద్వారా తమనిశ్చితాభిప్రాయమును వెల్లడిచేసియుండిరి. బాల్మోలీ ప్రజల పక్షము వహించి నూటలాడగల నాయకు డొక్కడేయని యీ పాటికి బొంబాయి గవర్నరుగారికి తెలిసియుండువలెను. కాసనపథిలో వెలవరచిన యభిప్రాయములను వారివద్ద చెప్పగవర్నరుగారు జరికినట్లున్నది. మహావీర్యవంతులగు గవర్నరును కలసి మాటలాడిన యిద్దరుసభ్యులు వారి మాటలు సత్యములు కావని తెలిపిరి. ఆసమయము పునర్విచారణ విషయమై చర్చ జరిగెనుగాని, పొచ్చునీస్తుపంగలి రానేలేదని వారనుచున్నారు. పొచ్చు చేయబడిన సిస్టులకు యిచ్చివేసిన ప్రభుత్వము వారు విచారణసంఘమును నియమించెదరని గవర్నరుగారు చెప్పినదానితో మేమేకీభరించితిమి తలచుటలో గవర్నరుగారు పొరబడికారని నాకు చెప్పినారు.

కాసనపథి కార్యక్రమ మాపుచేయవలెనని చకోడే గారు లేవన్న ప్రతిపాదనమీద చర్చజరుగును. ఈవిషయమై సభవారి నిశ్చయము యీరోజు తెలియబచ్చును.

బాల్మోలీ ప్రజలయెడల కాసిపారుల సానుభూతి

మాలవ్యాగారు బాల్మోలీకేగ సంసిద్ధుడైయుండుట కాసి, జూలై 28:—నిన్న రాత్రి కాసిలో బాల్మోలీ విజయాశీర్వాదదినము మిక్కిలి ఉత్సాహముతో జరుపబడెను. కాసివిద్యార్థిసభ్యులు ఆచార్యులను మేం ద్రజే పు గారి యధ్యక్షతను కాసి పాఠశాల మహాసభ కూడకు ప్రభుత్వమును ఖండించుచు, బాల్మోలీ ధీకరులను ప్రశంసించుచు తీర్మానములు చేయబడెను. ప్రభుత్వమువారు రహితులకు చేయుచున్న హాని నుగ్గించి, భారతీయులు వారి కన్నివిధముల సాయముచేయవలసినదని సభవారు కోరిరి. తీర్మానమును బలపరచుచు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిట్లనిరి.

‘వల్లభభాయి పటేల్ గారు కోరిన నేను బాల్మోలీ ఐక్య సంసిద్ధుడనై యున్నాను. పొచ్చుచేయబడిన పన్ను ప్రభుత్వమువారివద్ద నిలువజేయుమని కోరుట బాల్మోలీలో 80,000

ప్రజలకు సమర్థులు కావాలనుకుంటున్న ప్రభుత్వమువారు కోరికల న్యాయముగాను, ఎట్టానైనా తమ ప్రతిష్ఠను నిలబెట్టుకొన వలెనను దుర్మను సంధి కాటకము గుంకేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారికి అసర్వసత్తును, ప్రజలకు ధర్మసత్తు ముగాన ఈ తగాదాలో ప్రభుత్వమువారు లొంగక తప్పదు. బార్లలో సమస్యను ప్రజలకు తెలియజేయుటకు ప్రతిపక్షియం దును ప్రతిపక్షియమునందును పథము చేయబడవలెను. ఈ ప్రభుత్వ విధానమునూరి స్వరాజ్యము రావలెను. 1928 సంవత్సరము లోగా మనకు స్వరాజ్యము వచ్చునని నానమ్మకములు గలదు. బాబు శివ ప్రసాద్ గుప్త శ్రీ ప్రకాశగారము గూడ మాటలాడిరి.

భారతదేశా సంఘ సభ్యుడగు శ్రీ రామ్ బజ్ పాయిగారు బార్లలో సమస్యను ప్రజలకు వడుచున్న యిట్లుందులనుతనస్వామి భవమును సాక్షాత్తుగ వర్ణించెను. బార్లలో సహాయమునకై ద్రవ్యము వసూలుచేయబడెను. ఆ. ప్రెస్

బార్లలో కల్లు పాటలు

నాయకుల అరెస్టు-విడుదల

మారట్, జూలై 28:—ఈరోజు కల్లుపాటలు సమయమున గడచిపోయినది. ప్రజలకు పాదపద్ధతి ప్రోత్సహించుచున్న మజిలీలో కొధారీ, మిలిటెన్ పిటిట్ లెరి, మేనా బాయి బెనేరియాసరి అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు 11-15 రు కల్లుపాటలు జరుగుచున్న కాసిల్ కుపోయిరి. ఈజనము అయ్యుధపాటలగు పోలీసులచేతను, ఎక్సైస్ ఉద్యోగులచేతను కాపలా కాయబడుచుండెను. మజిలీలో కొధారీగారు తాపల ప్రవేశించగా జేడీయర్ అను ఎక్సైస్ ఉద్యోగి ముందు వచ్చి అగవలినదని యాజ్ఞాపించెను. ఎక్సైస్ ఉద్యోగి నూన కిట్టి యధికారము లేదనియు, కత్తెక్కడనుండి వ్రాత ఆజ్ఞాపత్ర మున్నగాని తాను మరలనియు కొధారీగారు చెప్పిరి. అంతట జేడీయర్ గారు దౌర్జన్యముచేసెదనని యుక్తిపించెను. ఇంతలో దగ్గరనున్న ఒక పోలీసు ఉద్యోగియును 15 నిమిషములలో ఆ జ్ఞాపత్రము తెచ్చెదనని చెప్పెను కాని 20 నిమిషములను ఆజ్ఞాపత్రమురావలెను. కొధారీగారంతట కల్లుపాటలుపాడవద్దని ప్రజల కుపస్యాసము మొదలిడినది. ఈసమయమున కత్తెక్కడవచ్చి ట్లు చేసిన అరెస్టుచేసెదమని యనెను. కొధారీ భవపడక తన యుపస్యాసమును చెప్పుచుండెను. మిలిటెన్ కన్య, మేనాబాయిసరి ఉపస్యాసముచేయబోగా అరెస్టుచేయబడిరి. ఇంక యిద్దరు స్త్రీలు ఉపస్యాసించబోగా కొధారీ వారిని వారించెను. ఈవార్తలు గ్రామములో తెలియగానే హాహాకారముపుట్టెను. ప్రజలు తనపకలన్నియు కట్టిపెట్టి కత్తెక్కడ బంగళావద్ద మూగిరి. నగరకాంగ్రెసుసంఘా భ్యుత్సాహు చీమాగారు పాడవద్దని హితవుపొందుటకు హితవు మండగా అరెస్టుచేయబడెను.

పాటలు ప్రభుత్వమువారికి యేమాత్రము పోత్సాహకరముగాలేవు. పాటలు అయినతరువాత అరెస్టుచేసినవారిని విడుదలచేయుట కత్తెక్కడ వడలిపోయెను. పాపాంత్రితము పథ జరుగును. మజిలీలో కొధారీగారు ప్రసంగించును. శ్రీ. ప్రెస్.

బొంబాయి శాసనసభ

ఫలహారానంతర కార్యక్రమము

పూనా, జూలై 28:—ఫలహారానంతరము శాసనసభ బొంబాయి పబ్లిక్ కలెజియన్స్ ఆఫ్ బొంబాయి లో కల బోర్డు ఆఫ్ ఫలహార సమరంబులు ఆహ్వానించబడెను.

మునిసిపాలిటీల ఆఫ్ఫైర్

ఈ ఆఫ్ఫైర్ల సమరంబు విషయములలో ప్రజాప్రతినిధులు తీవ్రముగా నడ్డగించిరి. ఈ సమరం ప్రకారము మునిసిపల్ పౌర కాలలలో విద్యా విధానము, విద్యా కాళి వారి తో సంబంధము ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించెదరు. ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్య సహాయముదేయని పాకకాలలలోగూడ జోక్యముగలగ జేసికొనట బాగులేదని వాదించిరి. ఈ మరతు తీసేవేయబడినదని సంగతినొకడు ప్రతిపాదించిరి. దీనిని చాలమంది బలపరచిరి.

విద్యామంత్రివిద్యావిధానములో ప్రభుత్వమువారికి జోక్యముండవలెనా లేదా యుక్తిధాంతముపై మాటలాడుచు, ఇప్పటి ప్రభుత్వమైనను విద్యావిధానములో జోక్యము కలగజేసికొనక తప్పదనినుడిచిరి.

ఉపసంహరము

సమరం ఉపసంహరించుకొనబడెను. ఎక్సైస్ మంత్రి యగు ప్రధాన్ గారు బిల్లుకు ఉపసంహరించుకొనిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

ఎత్తు తక్కువగా నుండుటయే సరియైనది

మోడేషమునకు బ్రిటిష్ కార్లు ఎత్తుతక్కువని తలచెదరు దానిని మరచిపోండి. అది శుద్ధ అబద్ధము.

అమెరికా కార్లు ఎత్తుగానుండినప్పుడు, ఎక్కువకు సాకర్యము లేదని ఎంచినప్పుడు, గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ చాల ఉపయోగముని తలచిరి. కాని స్టీరింగ్ గట్టితనము, నిరపాయము వాటిని గమనించలేదు.

నేడు అంతయు మారిపోయినది. ఎత్తుతక్కువగా నుండి విసురు లేకుండా మూలలవద్ద త్రిప్పగలుగుట నిరపాయకరమైన సంగతులే అయి లులోనికి వచ్చినవి. ఇప్పుడు బ్రిటిష్ గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ లో బ్రిటిష్ కారులకు అమెరికా కారులకు ఒక అంగుళము భేదముదప్ప మరెద్దియు లేదు. నిజముగా అదే.

సరిపోల్చుచూడు. ఖ్యాతిగాంచిన కి అమెరికా కారులలో క్లియరెన్స్ 11.9 ఎచ్. పి. మోరిస్ కాలేలో 9 అం. 14/28 ఎచ్. పి. మోరిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్—8½ అం. 15.8 మోరిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్ మోడల్ లో 9½ అం. 1½ అంగుళము అటే అంతభేదం కనుపించుతుందా? ఎమో చెప్పలేము.

అందుకనే, గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ సంగతి ప్రస్తావించినప్పుడు, విని మరచిపో.

MORRIS

మోరిస్ మోటార్స్ (1926) లిమిటెడ్ కాలే ఆక్స్ ఫర్డ్ డెక్ అప్ టైర్లచే నమర్చబడినవి. మోరిస్ కారుయొక్క విడిభాగములు ఇండియా యందుంటును ఒక తెుధరకమృబడును.

అడిసన్ అందు కో లిమిటెడ్, మాంటురోడ్డు మద్రాసు.

ఆస్పిన్ వాల్ అందు కో లిమిటెడ్, కల్లికోట్

భారత స్వదేశీ పరిశ్రమల ప్రదర్శనము

పూనాలో ఆగస్టు 19 తేదిన జరుగును

పూనా, జూలై 28:—స్వదేశీ ప్రదర్శనకార్యదర్శి యు అ. రి. ఎ. పు. మ. డి.:

పూనా లో ఆగస్టు 19 వ తేదిన ప్రారంభమగు ఆఖరి భారత స్వదేశీ బజారు, పరిశ్రమల ప్రదర్శనమునకు వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వ్యవసాయ పరిశ్రమ శాఖల డైరెక్టరులు తగు సహాయముజేయుచున్నారు. ప్రదర్శనమునకు వచ్చువస్తువులను తిరిగి తీసికొనిపోవునపుడు ఖర్చులులేకుండ రవాణాజేయుటకు

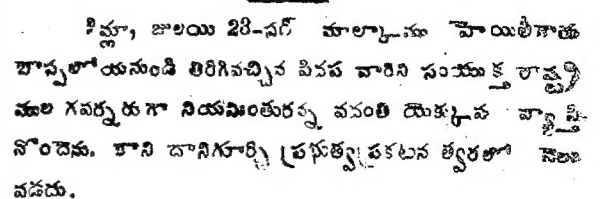
50 ఎం. కి. మైల్ రైల్వే కంపెనీలవా రంగీకరించిరి. బొంబాయి బోర్డా రైల్వే ఈ యు ఇండియన్ రైల్వే మున్నగు ప్రభుత్వ రైల్వే కంపెనీలు ప్రదర్శనముగూర్చి ఉచితముగ ప్రకటన జేయుట కంగీకరించినవి. బొంబాయి ప్రభుత్వ అడవి జియాల శాఖలవారుగూడ తగు సహాయముజేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్)

క్రొత్తలడ్యుకేటు:—మద్రాసు హైకోర్టులో నుత్ర సిద్ధ ఆంధ్ర ఆద్యోకేటు యగు శ్రీ యుత గంటి లక్ష్మన్న పంతులు గారి . రివీణుపుత్రుడగు గంటి చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు నిన్న కొత్త ఆద్యోకేటుగ జేర్చుకొనబడిరి.

కలకత్తా హైకోర్టు సెప్టెంబరు 14-వ తేదీనుండి నవంబరు 24-వ తేదీవరకు మూయబడును.

(హో-హో-హో)

1. ఆర్. గోవిందుస్వామి,

గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల రివెన్యూలు

ప్రకాశం గారి 11 వ వ్యాసము

రూపాయికి 3 అణాలు వా! పన్ను పొచ్చించుటకు సెటిల్మెంటు అఫీసరు చూపిన ముఖ్యకారణములలో సరుకుల యొక్క ఖరీదులు పొచ్చు అగుట అని చెప్పబడు యొకటి. వ్యవసాయభూములు 150% గాని 200% గాని అధికమైనను సరుకుల ధరలు పొచ్చు అయినదికాన మొత్తమున రయితులకు లాభకరముగనే యున్నదని సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు చెప్పుచున్నారు. అయితే సరుకుల ఖరీదు ఎంత పొచ్చినది? దానినే విభజన సహజీ ప వ రే నే? కా మ్యు లేషను ధరలు ఇట్టివి అని నిర్ధారణ చేయక పూర్వము సరుకుల ధరలను ప్రతివారమును ప్రకటించుచుండు ఏకస్థిలను పరిశోధించ వలెను. ఆస్పద్యుగాని మనకు కామ్యులేషను ధరలు నిర్ణయించుటలో తప్పులు గ్రహించవలెను.

ప్రతివారమును రివెన్యూ బోర్డువారు భోర్డు నెంటువారి గెజిటిలో ధరలను ప్రచురించుచుండును. ఈ ధరలను వారము తరువాత రివెన్యూ బోర్డు సభ్యులు, వారీకార్డుదారులు, కలెక్టరులు, తహశీల్దారులు యీ ధరలను తయారుచేయురు. వాధ్యతగల వారినడిగి వాధ్యతగలవారింకొకరు యీ ధరలను తయారుచేయుటలేదు. తాలూకా అఫీసులలో వాధ్యత వహించని గుమస్తాలను సీనియరపట్టిం తయారు కాబడుచున్నది. తాలూకా అఫీసునుండి కలెక్టరు అఫీసునకు అప్పటినుండి రివెన్యూ బోర్డునకు యీపట్టిలు వచ్చుచున్నవి. ఈ రివెన్యూ బోర్డువారు గెజిటులో ప్రచురించుచున్నారు. కామ్యులేషను ధరల నిర్ణయములో ఈ ధరలపట్టిలే ముఖ్యమైనవిగ దలచబడెను.

ఇతర వ్యాపారక అంగములు కొన్ని పంటసరుకుల ధరలను ప్రతివారమును ప్రకటించుచుండును. ఈ ధరలను గెజిటిలో ప్రకటించబడు ధరలకు తారతమ్యమును గమనించవలెను.

3. పరిసరవర్తమానులకు పూర్వము రివెన్యూ కాబువారు చేసిన కోతలను పరిశోధించి పంచత్తరమునకు ఎకరమున కెంతపండినదియు రికార్డు చేయుచుండెడివారు ఆ రికార్డులను గమనించినను యీ విషయమున బాగుగనుండును. ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు ఎట్లునూనితేకో గతవ్యాసములో తెలియపరచిరి. ఈ విషయమే సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు ఏమటయు చెప్పలేదు.

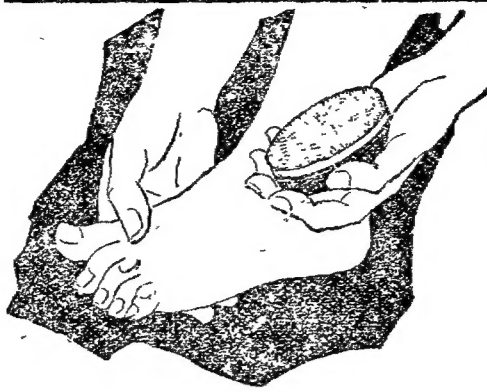
ఇక సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు కామ్యులేషను ధరల నిర్ణయించికో యాచించెము.

కామ్యులేషను ధరలు

ఇవి భోర్డు నెంటు వారి గెజిటులో ప్రచురించబడినవియు కావు. మార్కెటు రికార్డులందు ప్రచురించబడినవియు కావు. చేనుకోతలను పరిశోధించి నిర్ణయించబడిన ధరలను కావు.

ఈ ధర లీ క్రిందివిధముగా నిర్ణయించ బడినవి. తరముల ననుసరించి భూములపంటలు నిర్ణయించబడెను. రివెన్యూలు నకు పూర్వము చేనుకోతల 20 సంవత్సరముల పరిశోధనముల ననుసరించి ఏకటూరి ఒక ఎకరమున కెంతపంట వండునని నిర్ణయించబడెను. పంటసరుకుల ధర లీ క్రిందివిధముగా నిర్ణయించబడెను.

గత 20 ఏండ్లకు పగలును 2000 పానుల పంటపండిన దని యనుకొందము. దీనికి పగలు ధర నిర్ణయించుటలో గత 20 ఏండ్ల ధరలను మొత్తముచేసి పగలు ధరకట్టబడెను. రివెన్యూ బోర్డు ధరలపట్టిల పగలుధర నీ తీసికొని చూచినయెడల 25 పానులకు ఒకరూపాయి అయినది. 2000 పానులకు రూ 80 అయినది. కామ్యులేషను ధర అంటే మీదవివరించినది. చేనుకోతల కాలమున పరిశోధనలను నూనితేసి రివెన్యూలు కాలమునకు పూర్వపు 20 పంచత్తరముల ధరలను నిర్ణయించుటకు తగిన యాధారము లేకపోయి రివెన్యూ బోర్డువారిచే గెజిటురందు ప్రచురించబడు ధరలు వాధ్యతగల ఉద్యోగులు తయారు చేయకపోయి యిటువంటి తేలికలలో సరుకుల ధరలు పొచ్చు యినవని చూపుటకై కామ్యులేషను ధరలమాట నెందుకు సెటిల్మెంటు అఫీసరుగా రెక్కుకొనికో తెలియవచ్చును. గత 10, 12 ఏండ్లలోగా చేనుకోతల ఫలితములు రికార్డుచేయక యున్నపుడు సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు కామ్యులేషను ధరల నెట్లు నిర్ణయించికో దురూహ్యముగవున్నది. సెటిల్మెంటు అఫీసరుగాని రివెన్యూ బోర్డుగాని నిజమును గ్రహించి వాధలపాలనచున్న రయితులకు న్యాయమొసంగుటలమటలేదు. వీరు న్యాయవంతు లేయెచో వర్తక అంగములలో ప్రకటించబడు ధరలను వీరు ఏలగనునింపలేదు? కామ్యులేషను ధరలను నిర్ణయించుటలోను సరుకుల ధరలు నిర్ణయించబడుటలోను తప్పు మార్గములనులించుటవలన తెలియచున్నది. కామ్యులేషను ధరలలో కొంత పొచ్చుతగ్గు గలదనియు అది నిజము

మంటగాను, నొప్పిగానుండి, వాచి, చెమట పూరికె వెలుపడు పాదములను

జాంబుక్ వెంటనే ఉపశమించును

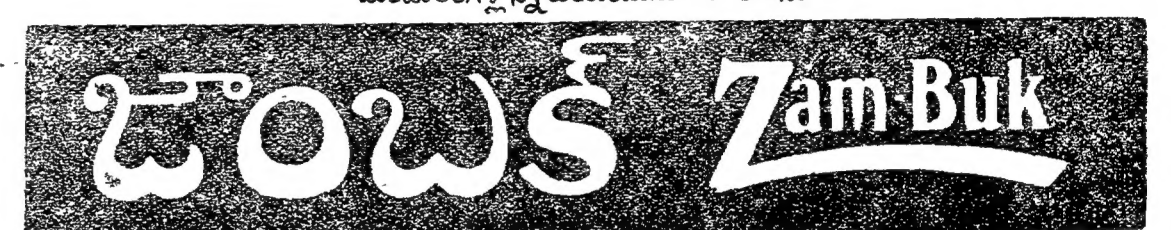
కాళ్లు పచ్చిపుండుగానుండి అమితబాధను పొందుట భరింపరాని నికృష్టదశయని చెప్పవచ్చును. వలన ఎక్కువకాలము నడుచుటకుగాని, యుగెత్తుటకుగాని నశక్తుడగును. విషసంబంధములైన పాదర్సను లోపన్ననువాడి వృధాగా బాధను పొచ్చింపకుడు. కాళ్లను వేడినీళ్లలో కొంచము నేపుంచుడు. తదుపరి నీలమండలకు బాటలవేళ్లకు, మీకాలుకు జాంబుక్ ను పూయుడు.

అమూల్య ఓషధిసారమైన యీమందు నాశములములలోనికి యింకి, లోభాగములనుండి ఉపశమనమునము కలిగించి క్రొత్తచర్మమును చేకూర్చును. రక్తము విషపూరితమై పుండ్లుగా మావాచిపోవును. మొద్దుబారికాయకాచిన శరీరమైనను, జాంబుక్ నుపయోగించిన మెత్తబడును.

జంతుకొవ్వ రహితమైన జాంబుక్, యగ్నిమా, నరుకులు, నీళ్ల కాల్పులు పురుగుకాట్లవల్ల గలిగిన బాధను తొలగించును.

వెల 1కి రు 1-0-0, పెద ద్వి రు 2-0-0

మందులంగల్ల నిటియందును దొరకును

ధరలుకావనియు సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారి యొప్పుకొనినట్లు నేనిదివరకు వ్యాసములో చూచించితిని. అయితే ఆ నిజమధరలకేల యీత-డాధారముగ నేసికొనదు? ఆ పూర్వకరములను ఫలితములు సంభవించునని ఆతడెట్లుచేయుడు.

నిజముగా ఫలితము.

కామ్యులేషను ధరలలోనుండి నూటికి 15 ఏండ్ల అద్దెలు వర్తకలకు కమిచును నున్న నూటికి 50 పానులకి ఖచ్చులు తీసికొనినట్లు మిగిలినది ఖాయముగా రాబడియని సెటిల్మెంటు అఫీసరుగా రకునున్నాను మన లెక్కలప్రకారము ఎకరమునకు పానులకి ఖచ్చులు నూటికి 50 ముచు 60 వరకును బండ్ల అద్దెలు వర్తకలకు ఖచ్చులు 15 కంటే ఎక్కువగను అగుచున్నవి. వీనిని మిగిలినవిగా వచ్చినదేదో అదియే ఖాయముగా రాబడియని తెలుచున్నది.

కాట్రాపులపల్లి జమీందారి వ్యవహారము

ప్రస్తుతము కాట్రాపులపల్లికి శ్రీరాజు దామెర సీతారామయ్యగారు జమీందారు యున్నారు. వీరు వచ్చినదనకనే భూములపై రైతులుచెల్లించవలసిన శిక్షలను ఒకేసారిగారూ పొయకు రెండవారి చొప్పున పొచ్చించి వేసివారు. అది అక్రమ మనియియు ఒకేసారి పొచ్చించుట బాధాకరమనియియు చెల్లించుటకు నశక్తులమనియియు వారిలోనే మొరలిడి ఫలితముగానక రైతులు గవర్నమెంటులో విన్నవించిరి. కోర్టువారు రైతుల యభ్యుండులను నిరాదరణగా శ్రీవారు జప్తులుపెట్టి బలవంతులగు వనూలవేసిరి. ఆందున రాజమహేంద్రపుర న్యాయాధిపతివారి కోర్టునకు నిజమిచ్చిరి. ఆలస్యిలింకను జరుగుచునే యున్నది. ఈ కారణమున జమీందారుగారికిని రైతులకును మనస్ఫుల్ల కలిగినవి. నేవ్వకాలము సమీపించుచున్నందున రానున్న యనర్థములను గ్రహించి యున్నందుననే దవ్యవసాయ రైతుల నీటికట్టువద్దకు నీరుపొయిదలయందును తగియించుట రాకుండ కాపాడుటకై జూనునెలాఖరులోనే పెద్దాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి విన్నపము పంపుకొనియొందిరి. కాని యేకారణముననే వారతగువరకు తీసికొనక ఉంచెడిరి. విషయము లిట్లుండ 6-7-28 తేదీని శ్రీజమీందారుగారు పట్టణంలో వ్యవహారముల పరిష్కరించుటలు

లు కమిషనరుతో 100-150 మంది పరివారముతోనుండి వార్త సంపాదించి అయిత వ్యవసాయులు అనుమతమునకురై నిరాయుధులై తమతమ పొయకులకు మధ్యాహ్నమున బయలుదేరిరి. అంత రెండుమూడు గంటలవరకు వారుచేరినతోడనే జమీందారుగారి యుత్తరువుచే వారిచేపునగల మాలమడిగలు వారివారు మన్నుగువారు ఆరైతుల నిడియ యదనని కట్టలు మన్నుగు గాయధములతో పడవారి. పాపము రైతులు చెట్టునకొక పిట్టయట్టులు ఏకాభిక్త చెల్లచెడలెరి. దైవానుగ్రహమున చావుకెప్పి కన్నులొట్టపొయినట్లులు కొందరు వడుచు లేచుచు స్వల్పగాయములతో ఇండ్లుచేరిరి. కొందరు కొంతయెడకునచ్చి పడిపోయిరి. కొందరంజే కుప్పగానూలిరి. ఈ దుర్ఘటమున 4 గురు ప్రాణాపాయస్థితిలో నున్నారు. 12 గురు క్షతవాతగాత్రులై యున్నారు. వీరు పెద్దాపురము కాకినాడ రాజమండ్రి వైద్యశాలలో నున్నారు. డాక్టరుల పరిశీకట్లు పొందియున్నారు. ఈమహాచారము విని జగ్గయ్యపేట పోలీసుస్టేషనునుండి పబ్లిక్ సెక్యూరిటీ పోలీసువారి ప్రాంతమునకు వెళ్లి తగిన బందోబస్తు జేయుటయేగాక నితిగతుల విచారించిరి. పిమ్మట 7, 8 తేదీలను పోలీసుఫర్మిలో ఇన్ స్పెక్టరుగారు పైఇన్ స్పెక్టరుగారిలో కలిసి దరియాపుచేసిరి. వెనుక కాకినాడనుండి డిప్యూటీ సూపర్వైంటుగారు దయచేసి 15-16 తేదీలను తిరిగి విచారణచేయగా జమీందారుగారి స్వాజ్ఞనుసరించుముఖ్యపడ బాధివారని చెదర్యను రైతులు విశేషకరించివారు. డిప్యూటీ సూపర్వైంటుగారు తగువాస్తూలుల గ్రహించి తమనీజేషిక తయారు చేయుచున్నారు.

గ్రామవాసి

కళావంతుల విద్యాసంఘము - ఒక నవరణ
19-7-28 తేదీన ప్రచురించిన ఆంధ్రపత్రికలో ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘసంస్కరణ అవసర మహాసభయొక్క ఆహ్వానము ప్రచురించుటలో 18 వ తారీఖు కనివారము సాయం త్రయోదశి రావలెనని ప్రచురించబడినది. అది పారబాటు. 28 వ తేదీ సాయంత్రమునకే రావలెనని సవరణ జేసుకొనవలెనని చదువరులను ప్రార్థించుచున్నాను.
మద్దెల ముక్కంటి,
కార్యదర్శి

ప్రకటన ఆంధ్ర ప్రతిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్ర జిల్లా లలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు కిరి రెసిడెన్సి బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజి బొమ్మ సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి ప్రతికలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రప్రతిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ దారు	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవార్తాపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తవి "	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లకు }			
చందాదార్లకానివారికి "	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ దారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా "	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక "	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,
566, రెసిడెన్సి బజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.
మేనేజర్, "ఆంధ్రప్రతిక" 7, తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలోనున్నది

ది జనరల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిరు)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల యింతవరకు యెక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగిన దిదియే.

1926 సంవత్సరములో	పాలసీల మొత్తం	రూ 1,30,00,000	(క్రిందటి సంవత్సరముకంటె
మెయింటికి రూ 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము	7,00,000	రెండింతలుగా అభివృద్ధి గాబడెను.
1927 సం॥లో	వ్యాపారము	28,00,000	

మీరు భీమాచేయుట కనుకూలమైనదియు, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.

ఇండియా, బర్మా నీలలో నానం దంతటను ఏజెన్సీలు వ్రాంచీలు స్థాపించితిమి.

వివరములకు వ్రాయుడు: V Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసోల్)

అను బాధమును వామటచే తప్పుక నిజమైగా కుదురును

9-మువల 12 కాపీలకు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల పావులందు యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

ప్రాప్తికను రావలసినవారు ఈ దిగువ విహాసమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI, & Co. BROADWAY MADRAS.

471

అందమైన బాలిక లందరును
దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

2039

రైసుమిల్లు వేలము

గుడివాడలోని శ్రీ పునః కట్ట వేలముకు
మ్యూనుగారి "శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి

రైసుమిల్లు" మద్రాసు హోటల్స్ యింట్ సివిల్ మాటు

577/1926 నంబరు డిక్రీని ఒట్టి బండరులోని జిల్లా
కోర్టులో చాడి కరం రావచలప్రభావుగారు జరిపేవారంటు

20-7-28 తారీఖున బందరుజిల్లా కోర్టు

లో కేలం ప్రారంభమైనది. ది 26-7-28 తారీఖున

వరకు ప్రతిదినము పదరు కోర్టులో వేలము చేయబడును.

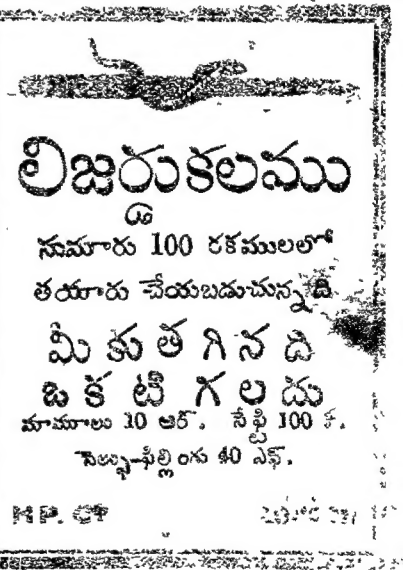
ది 26-7-28 ఆకరువేలం పాట గనక

పాటు పొడవలచినవారు పొదుకొనవచ్చును.

శిరం రామచంద్ర రావు,

177 గోవిందప్ప నాయునివీధి.

మద్రాసు.

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో

తయారు చేయబడుచున్నది.

మీకు తెలిసినది

ఒకటి గలదు

మామూలు 10 ఆర్. పేజీ 100 ర.

నెల్లు-ఫేర్లింగు 40 ఎస్.

K.P. Co.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS

నెగరోగము,

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు

కాశట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు

వ్రాయుటకు రూ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు

0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకొనుటకు తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషవిలయం, తిరుత్తణి.

